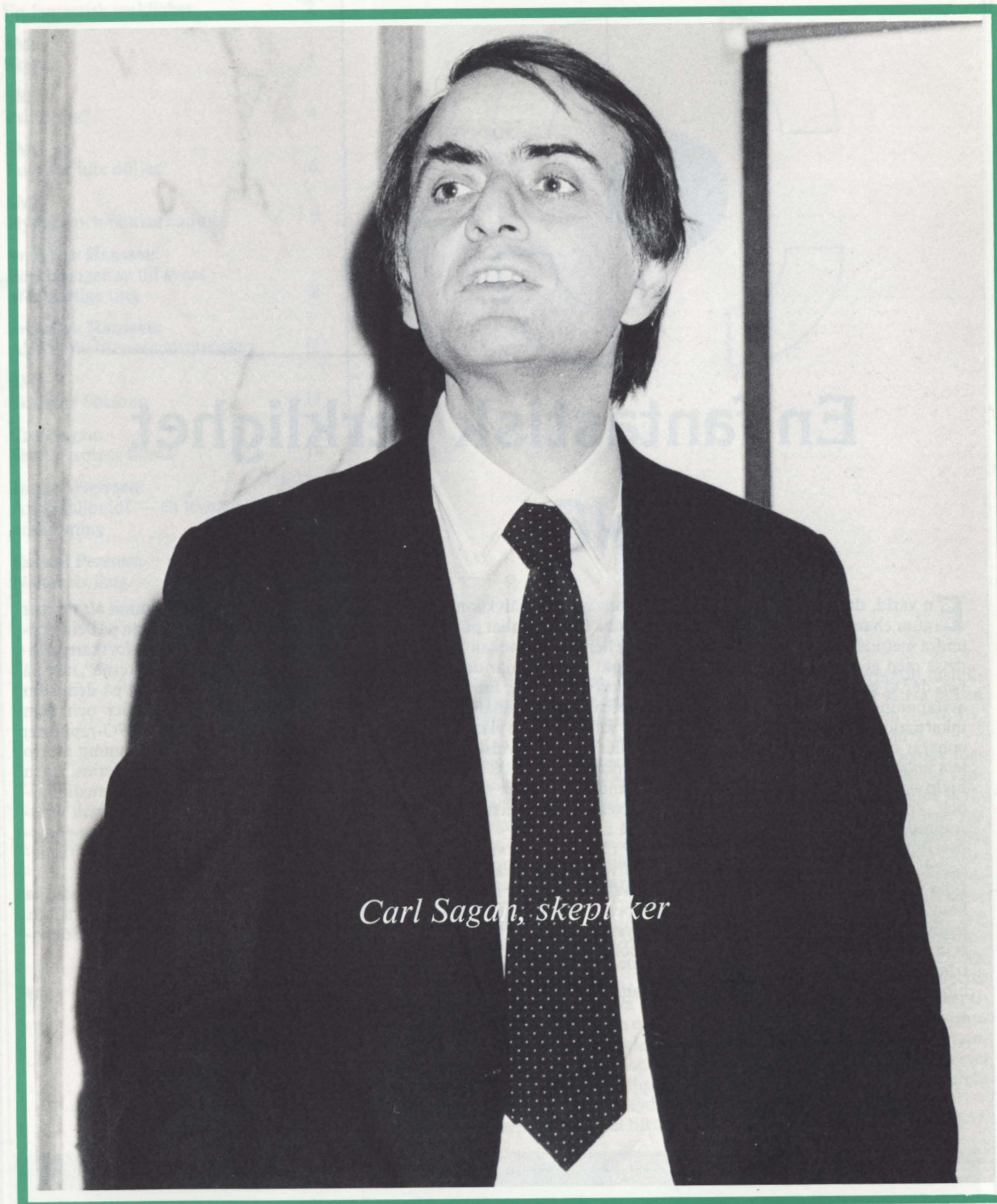

SÖKAREN

1988 ÅRGÅNG 25

NR 9

PRIS 20:00 inkl. moms

Carl Sagan, skeptiker

En fantastisk verklighet

En värld, där allsköns medier genom channeling, inre röster och andra metoder kan sätta oss i förbindelse med en annan, andlig verklighet, där vi genom hypnos eller enkel avslappning kan återuppleva tidigare inkarnationer, där döda ibland uppenbarar sig för de levande, där healers botar sjuka, där spådomar med hjälp av exempelvis tarotkort, pendel och kristallkula ger kunskap om framtiden, där vår jord ständigt överflygs av främmande rymdfarkoster med förhoppningsvis kärleksfulla väsen ombord, där de sjunkna kontinenterna Atlantis och Mu är realiteter, där fartyg och flygplan försvinner spårlöst i den sk Bermuda-triangeln i Atlanten, där astrologin, biorytmteorin och numerologin ut-

gör vägar till självkännedom, där Sai Baba förstås trollar på riktigt och Uri Geller utan tvekan med tankens makt böjer skedar och gafflar — är detta den sanna, fantastiska verkligheten? Är det sådan världen är, full av mirakler, som vi inte kan förklara? Eller är det där vidskepelse, trosfrukter av ett okritiskt sinnes önsketänkande, företeelser som de etablerade vetenskapsmännen berättigt skakar på huvudet åt?

I Sökaren har vi tagit allt detta på allvar. Men vi har inte utan vidare svält det. Vi har läst, lyssnat, informerat, diskuterat, ifrågasatt. Vi har lyssnat på dem alla, de "troende" och "skeptikerna".

Vi har säkert delvis dragit olika slutsatser, du och jag. För min del

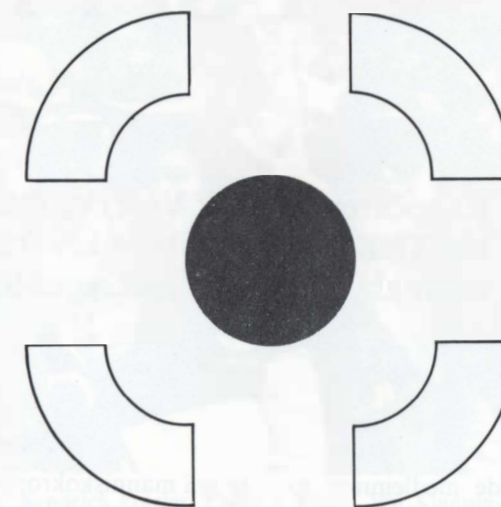
har jag i stort sett kommit att tro mer på parapsykologerna än på deras kritiker, mer på Sai Baba-forskaren Haraldsson än på "skeptikerna", mer på kritiska "ufologer" än på dem som svärmar för rymdbröder och dem som avfärdar alla UFO-rapporter som nonsens; jag har kommit att tro på Uri Geller och Ted Serios, men inte utan tvekan, tro att mediumistisk kirurgi är ett paranormalt fenomen, tro på ledande New Age-personer, på "positivt tänkande", affirmationer och vegetarism.

Vissa delar av "den fantastiska verkligheten" tror jag på, andra inte. I många fall är jag tveksam. Sökandet fortsätter.

SM

Skepsis

SM: En fantastisk verklighet	2
SM: Skepsis	3
SM: Psi i Kina?	4
SM: Fusk får inte döljas!	6
SM: Hypnos och reinkarnation	7
Sven Ove Hansson: Förklaringar av till synes oförklarliga ting	8
Sven Ove Hansson: Alternativ till pseudovetenskap	11
SM: Skepsis i Sökaren	13
Carl Sagan: Skepticismens börda	14
Johan Wretman: Axel Hallonlöv — en levnads- beskrivning	20
Roland Persson: Natten är lång	22

Skepsis

Äkta skepsis är något fint. Det är en attityd som innebär att man inte alltför lätt låter sig övertygas. Man faller inte i farstun för vare sig etablissemangets auktoriteter eller nytänkare, utan man tittar kritiskt på allt. Finns *mycket goda skäl*, låter man sig övertygas.

Kanske leder den skeptiska attityden lätt till konservatism, till förespråkande av gamla sanningar, som av många stora auktoriteter anses mycket väl grundade. De som gärna kallar sig skeptiker är för det mesta inte särskilt skeptiska till den etablerade vetenskapens påståenden, men de är oerhört skeptiska till nya tankar, som hotar att omkullkasta etablerade sanningar. Sådan skepsis leder lätt till att status quo främjas och att revolutionerande nyheter förlöjligas. I de fallen är den skeptiska attityden misslyckad. Den har då urartat till att

bli en negativ, nedsättande inställning till vissa saker — i värsta fall en negativ dogmatism — och en positiv, välvillig inställning till andra.

Tyvärr är det nog den senare formen av skepsis som dominerar tänkandet i sådana grupper som CSI-COP i Amerika, NIVFO i Norge och Vetenskap och Folkbildning hos oss. De grupperna tycks ha en helt negativ inställning till paranormala fenomen, UFO-rapporter och alternativ medicin. De visar däremot inte någon skepsis till litteratur och auktoriteter av den typ som de valt att gilla. De saknar i själva verket skeptisk medvetenhet. Beteckningen skeptiker, som de själva valt, är missvisande och borde ersättas med något annat ord. "Skeptiker" borde reserveras för dem som har en generell skeptisk attityd.

SM

Psi i Kina?

Rapporter har nått Väst om märkliga psi-begåvningar i Kina. Men en grupp skeptiker från Amerika fann inga paranormala fenomen i folkrepubliken.

Sex framstående medlemmar av den amerikanska skeptikerföreningen CSICOP besökte Kina våren 1988. De var Paul Kurtz, filosofiprofessor och CSICOP:s ordförande, Kendrick Frazier, redaktör för föreningens tidskrift *Skeptical Inquirer*, Philip J. Klass, UFO-expert, James Randi, trollkarl, James Alcock, psykolog, och Barry Karr, föreningens PR-chef. Besöket varade i två veckor och gjordes efter inbjudan från en vetenskaplig tidning.

Bakgrunden till inbjudan var det utbredda intresset för paranormala fenomen och psykisk forskning i dagens Kina. Gruppen besökte Beijing, Xian och Shanghai; de höll föredrag och seminarier, samtalande med vetenskapsfolk och journalister samt gjorde några test av personer med föregiven paranormal förmåga. James Randi visade hur man med trick kan åstadkomma till synes paranormala fenomen.

Åtskilliga personer i Kina sägs kunna prestera psi-fenomen. Bland dessa exceptionellt begåvade finns barn som uppges kunna läsa kinesiska skrivtecken på papper som placeras i deras öron, i armhålorna eller under stjärten. Även psykokinetiska effekter rapporteras, såsom förmågan att med tankens kraft bryta av tändstickor och göra brutna tändstickor hela, flytta föremål, få klockor att gå fortare eller saktare och böja gafflar à la Geller. Många offentliga demonstrationer av dessa förmågor har förekommit.

Bland de föregivet paranormalt begåvade personer som demonstrerade sin förmåga för CSICOP-gruppen var en ung kvinna som sades kunna

se in i människokroppen och på så sätt diagnostisera sjukdomar. Hon gjorde uttalanden om två av CSICOP-medlemmarna. Phil Klass hade oregelbunden hjärtverksamhet och James Alcock besvär med gallan, sa hon. Men enligt Klass och Alcock var diagnoserna felaktiga.

Det finns förstås skeptiker även i Kina. Kurtz, Randi och Karr fick se en videofilm som visade test av barn som påstods ha paranormal förmåga. Barnen skulle tala om vilka skrivtecken som fanns i igenklitrade kuvert. I ett försök testades 16 barn. 11 av dem kunde inte ge rätt svar; man konstaterade att dessa barn inte hade mixtrat med kuverten. Fyra av barnen kunde angerätt skrivtecken; i de fallen fanns det klara bevis för att barnen hade mixtrat med sina kuvert. Ett av barnen kunde rita halva skrivtecknet; i det fallet hade papperet med tecknet till hälften dragits ut ur kuvertet så att just den avritade delen av tecknet hade blottats.

I ett annat test, som visades på filmen, placerades papperet med skrivtecknet i en tändsticksask; inne i asken fanns en tråd som gick sönder, om asken öppnades. Här testades de fyra barn som hade gett rätt svar i det förra provet. Två videokameror filmade alltsammans. Två av barnen gav rätt svar, men trådarna i deras tändsticksaskar hade brutits, och på filmen kunde man tydligt se hur de kikade in i askarna. De andra två barnen fuskade inte och fick heller inget positivt resultat.

Bland de personer som CSICOP-teamet själva kunde testa var en kvinna som sades kunna diagnostisera sjukdomar på gruppens anhöriga i Amerika; hon behövde bara veta deras namn och

släktskapsförhållandet. Hon underströk att det inte rörde sig om telepati, utan att hon faktiskt kunde se vad den aktuella personen gjorde i ögonblicket.

Följande test gjordes. Namn, släktskap och hälsotillstånd för några personer skrevs ned på olika papperslappar, vilka veks ihop och lades på golvet i mitten av rummet.

James Randi skrev namnet på sin syster, som hade haft bröstcancer, men botats. Kvinnan, som testades, sa att hon inte såg någon svårare sjukdom. Hon nämnde allt från blodbrist till sömnlöshet, men inte bröstcancer.

Därefter gällde det Randis moder. Kvinnan talade om besvär med levern och reumatism i benen, och hon sa att hon kunde se modern tala med någon. Men Randis moder hade varit död i två år. Under experimentet fick kvinnan av en närvarande person frågan om Randis moder fortfarande var i livet, och hon svarade "ja".

Kvinnan uppmanades sedan av Randi att ställa diagnos på honom. Hon sa att han hade problem med halsen, vilket var oriktigt. Däremot nämnde hon inte det faktum att Randi förra året hade skadat sin rygg.

Det sista testet gällde Paul Kurtz' dotter, som har diabetes. Kvinnan sa att dottern var gravid, vilket inte var sant.

I staden Xian testade CSICOP-gruppen två unga kvinnor som uppgavs kunna se in i en människas kropp och så diagnostisera sjukdomar. James Randi föreslog ett test, som kvinnorna accepterade. De skulle tala om huruvida de sex medlemmarna i gruppen hade fått tonsillerna och blindtarmens appendix bortopererade. Alla utom Randi hade fått tonsillerna avlägsnade, men

samtliga hade appendix kvar. Kvinnorna skulle alltså göra tolv uttalanden. I två fall avstod de; i de tio övriga fallen fick de fem rätt och fem fel. När de upplystes om att de bara hade klarat sig lika bra som slumpen, blev de upprörda. De hade påstått att de alltid hade rätt.

De allra mest intressanta testen gjordes tillsammans med en herr Ding Wei Xin, generalsekreterare i en förening som ägnar sig åt den praktiska tillämpningen av psi. Den viktigaste tillämpningen, sa han, var i diagnostisering av sjukdomar, och han påstod att psykiska diagnoser var mycket exaktare än röntgenundersökningar.

CSICOP-gruppen fick göra test med ett par av Dings försökspersoner, flickor i 11-årsåldern. Ding sa att de kunde läsa skrivtecken i slutna kuvert. James Randi tillhandahöll några kuvert, som hade gjorts i ordning i förväg; vart och ett innehöll ett kinesiskt skrivtecken, som valts av slumpen. Barnen fick hålla kuverten i endast en hand, och under 20 minuter iaktogs de mycket noga av de närvarande. Barnen misslyckades totalt med sin uppgift och kände sig mycket nedslagna efteråt. Ding var tydligt förvånad.

Nästa test gällde psykikinesi, d v s förmågan att med tanken påverka materiella föremål. Ding kallade fram två andra flickor och tillhandahöll två tändsticksaskar. Inuti den ena asken fanns en grön tändsticka, som CSICOP-gruppen krävde skulle märkas med två röda streck. Ding sa att en av flickorna skulle bryta itu tändstickan med sin psykiska kraft. En annan tändsticka, som märktes på liknande sätt, hade brutits i flera bitar, som lagts i en annan ask. Ding förklarade att stickan skulle göras hel igen genom psykisk kraft från den andra av flickorna. Askarna märktes såväl inuti som utanpå. Därefter förseglades de med tejp. Flickorna fick röra vid askarna med en hand eller lägga dem på golvet framför sig. De tilläts inte att ta dem utom synhåll för åskådarna. De blev tydligt nedslagna av den stränga kontrollen och kunde inte åstadkomma någonting.

Ding blev bestört över de negativa resultaten. Barnen brukade vara framgångsrika, sa han och antydde att misslyckandet kunde bero på att de var nervösa och att det var för många människor, som granskade deras förhållanden, närvarande. (Omkring 80 personer trängdes i ett rum.)

Följande morgon gjordes nya experiment under lugnare förhållanden på ett hotellrum. Kontrollen var, liksom tidi-

Fr vänster t höger: Kendrick Frazier, Philip J. Klass, Wu Xiaoping, James Alcock, James Randi, Barry Karr och Paul Kurtz. Ur *Skeptical Inquirer*.

gare, mycket sträng, och inga positiva resultat uppnåddes. Amerikanerna lade märke till att Ding tittade frånvarande ut genom ett fönster och visade föga intresse.

Därefter fick Ding anordna ett experiment precis så som han själv önskade. Denna gång var tre unga flickor och en pojke försökspersoner. För detta experiment använde Ding cellofantejp och tändstickor med grönt huvud. Han slog in askarna i papper. Tillvägagångssättet var detsamma som tidigare, fastän han sa att han nu tejpade askarna ännu tätare. Den första asken, A, innehöll brutna stickor, den andra, B, en hel sticka, den tredje, C, brutna stickor och den fjärde, D, tre stickor. Ding sa att barnen skulle göra de avbrutna stickorna hela igen och bryta av de hela stickorna med tankens kraft. Han gjorde inga som helst anteckningar och ingen märkning av någon av tändstickorna.

Under herr Dings överinseende utbröt stort tumult. Efter en stund satte barnen iväg ut ur rummet och tog tändsticksaskarna med sig. De sprang upp och ned i trappor, in och ut i hissen och i byggnaden. Ding såg inget fel i detta. Sedan barnen sprungit omkring i en och en halv timme, satt de stilla på stolar i femton minuter och tycktes koncentrera sig. De sa att de var trötta, och Ding var inte övertygad om att de hade lyckats med sin uppgift. Barnen frågade om de fick lov att lämna hotellet och ta askarna med sig. Ding svarade ja och föreslog att alla skulle träffas igen senare. CSICOP-gruppen häpnade, men det var

ju Dings experiment, inte deras, så de gjorde inga invändningar.

På kvällen återförenades alla. Det omtalades att en av askarna, D, hade råkat bli förstörd; den återlämnades inte. Därefter undersöktes de övriga tre.

Papperet och teipen kring askarna A och B tycktes vara intakta. Och när askarna öppnades, visade det sig att stickorna såg ut precis som förut. Med ask C förhöll det sig annorlunda. Först verkade förseglingen vara obruten, men vid noggrannare undersökning stod det klart att teipen hade tagits bort; växtmaterial, troligen gräs, och hår påträffades under teipen. Asken öppnades. Den hade förut innehållit fem delar av en brutna tändsticka med grönt huvud. Nu innehöll den en hel sticka med rött huvud! Dessutom framkom det att flickan i experimentet hade gett asken till de två pojkar som återlämnade den men som inte ens hade deltagit i experimentet. Ding tycktes inte se något galet i detta.

CSICOP-gruppen drog slutsatsen att fusk hade förekommit. Ding medgav att en del av hans barn hade fuskat ibland tidigare, men han menade ändå att många sådana fall var äkta. Han ville inte erkänna att ett barn hade fuskat i detta fall, utan ansåg att det kunde ha funnits växtmaterial på bordet när tändsticksasken gjordes i ordning för experimentet. Dessutom ansåg han att den gröna tändstickan mirakulöst hade ändrat färg till röd.

Ding var som synes ytterligt naiv och kunde inte anordna ett enkelt, kontrollerat experiment.

Kommentar:

Skeptiker påträffar som vanligt ingen psi någonsans. Själva menar de att endast skeptiker kan utföra parapsykologiska experiment med tillräcklig säkerhet mot fusk. Parapsykologerna betraktar de som pseudovetenskapare som låter sig luras.

Men det finns en möjlig faktor som skeptiker sällan eller aldrig nämner, nämligen försöksledareffekten. Det torde finnas stöd för att vissa försöksledare ofta får positiva resultat, medan andra aldrig får det, även när experimenten utförs på samma sätt. Förklaringen kan vara att försöksledarna är känsliga för atmosfären; medvetet eller omedvetet förnimmar de försöksledarens attityd; en negativ inställning hindrar psiförloppet, medan en positiv attityd gynnar det. Kanske är det också så att våra psyken på en undermedveten nivå är förbundna

med varandra och att den enes undermedvetna tankar lätt påverkar den andres.

Om försöksledareffekten är en riktig hypotes, kan skeptiker inte anordna experiment på ett lämpligt sätt, eftersom de påverkar de känsliga psi-processerna negativt.

Det är också tänkbart att barn, som gärna vill visa sig duktiga, kan ta till fusk när psi inte uppträder så som de är vana vid. Och kanske är det ibland så att barnen leds till fusk genom impulser, på det undermedvetna planet, från skeptiska försöksledares förväntningar.

CSICOP-folket är i alla händelser ärliga forskare, liksom parapsykologerna. De fann inga psi-fenomen i Kina; däremot upptäckte de fusk. Detta är något att lägga märke till. Men det är för tidigt att räkna bort psi från vår verklighet.

SM

Fusk får inte döljas!

Det är brukligt att redaktörer för vetenskapliga tidskrifter informerar sina läsare, om det visar sig att en publicerad artikel baserats på bedrägeri. Detta är nödvändigt, om inte den falska rapporten senare skall vilseleda andra forskare. Det skriver Martin Gardner i *Skeptical Inquirer* nr 3, 1988. Och Gardner upplyser att den kände pionjären inom parapsykologisk forskning, J. B. Rhine, inte brukade meddela läsarna, när fusk hade upptäckts. Rhine teg.

Rhine menade att man kan vänta sig att försökspersoner och experimentledare ibland fuskar, så det var inte över-

raskande att det visat sig att en del paranormala fenomen på hans laboratorium hade uppnåtts genom fusk. Han tyckte inte att det var hans skyldighet att meddela allmänheten, när fusk hade konstaterats. "Vi tror inte att ett sådant avslöjande skulle tjäna något gott syfte", sa han och motiverade detta med att inget parapsykologiskt forskningsprojekt kan få en avgörande vetenskaplig betydelse, förrän försöken utförs på ett sådant sätt att fusk omöjliggörs; därför blir frågan om försökspersonernas och experimentatorernas ärlighet ointressant.

Joseph Rhine, t.h., testar Hubert Pearce, en av hans mest framgångsrika försökspersoner, 1933. Ur *Skeptical Inquirer*.

Martin Gardner har läst en bok av Rhines hustru, Louisa Rhine, också parapsykolog, där hon ger en dramatisk redogörelse för hennes mans upptäckt att en vetenskaplig artikel, som han publicerat i sin tidskrift, var baserad på avsiktligt fusk av författaren. Louisa Rhine kallar den fuskande parapsykologen "Jim", men Gardner meddelar att hans namn var James McFarland. Jim hade tidigare bidragit med en rad artiklar i Rhines tidskrift, och den sista, som grundades på fusk, ansågs vara en av de bästa som införts under senare tid.

Rhine hade avsett att göra Jims forskning till en huvudsak i ett tal som han skulle hålla under en parapsykologisk sammankomst. När en intresserad person bad att få låna Jims originalanteckningar från försöken, granskade Rhine och två av hans medhjälpare anteckningarna och upptäckte till sin förfäran tydliga bevis för fusk. Jim hade infört extra träffar i sina anteckningar.

Gardner skriver att en artikel, baserad på fusk, infördes i Rhines tidskrift och att läsarna senare aldrig upplystes om att den var vetenskapligt ogiltig.

Rhine skriver på ett ställe — berättar Gardner — om tolv fall av bedrägeri inom parapsykologin, som kommit till hans kännedom mellan 1940 och 1950. Men inte ett enda namn nämns. Gardner undrar vilka vetenskapliga verk som dessa fuskar har publicerat — hänvisas det fortfarande till dem? Rhine var övertygad om att fusk minskat betydligt efter 1960, bland annat på grund av att datorer börjat användas — men han varnade samtidigt för att komplexa apparater ibland kan användas för att dölja fusk som de är avsedda att förhindra.

Fusk var inte slut. Den man som Rhine utsett till sin efterträdare, dr Walter Levy, ertappades med fusk. Levy blev avskedad, men Rhine avslöjade aldrig hans namn (som blev känt på annat sätt). Gardner klagat över att man alltför jämt i parapsykologisk litteratur kan finna hänvisningar till tidigare verk av Levy. Hans namn borde strykas.

Ett annat avslöjande som skett under senare år gäller den framstående brittiske parapsykologen S G Soal. Men, påpekar Gardner, Soals namn har för den skull inte helt försvunnit från litteraturen.

Slutligen skriver Gardner att han från pålitligt håll fått veta att det finns dokument i Rhines arkiv som antyder fusk av Rhines mest begåvade försöksperson, Hubert Pearce. Vem vet, undrar Gardner, hur många dokument av det slaget som finns begravda i Rhines arkiv?

SM

Hypnos och reinkarnation

Är hypnos nyckeln till kännedom om det förflutna?

Är det möjligt att med hypnos få en person att återuppleva tidigare liv? Många svarar ja på den frågan. Men det finns avgörande bevis för att hypnos inte är en väg till kunskap om det förflutna. (Se *Sökaren* nr 4-5, 1987!) Vid regressionshypnos rör det sig helt tydligt om fantasier med vissa inslag från verkligheten. (Verklighetsfragmenten är troligen minnen från bland annat bokläsning, som legat dolda i själens djup.)

I den amerikanska tidskriften *Skeptical Inquirer*, sommarnumret 1988, finns en artikel om hypnos och reinkarnation, skriven av en klinisk psykolog, Jonathan Venn. Venn berättar om en patient, 26-åriga Matthew, som led av hjärtnevroser med smärtor i bröstet. Tre gånger under en fyramånadersperiod kom han till akutmottagningen på det sjukhus där Venn arbetade i tron att han höll på att dö i en hjärtattack. Varje gång visade kroppsundersökningen att det inte fanns något fel på honom. Han uppmanades att uppsöka en psykolog, och så blev han Jonathan Venns patient.

Matthew var villig att pröva hypnos för att bli botad från sina besvär. Det visade sig att han var mycket lätthypnotiserad. Han gled snabbt in i ett djupt hypnotiskt tillstånd och reagerade på olika hypnotiska suggestioner, bland annat att gå tillbaka i tiden. Under de sessionerna trodde han faktiskt att han var tillbaka i en gångens tid; han fick ett barns röst och betedde sig som ett barn. Efter några sessioner gick åldersregression så lätt för honom att det började uppträda spontant utan psykologens aktiva medverkan. Genom regressionerna började han få djup känslöförlösning (katharsis).

Till slut gick Matthew tillbaka till ett föregående liv som den franske piloten Jacques Gionne Trecaulte, vilken blivit skjuten till döds av en tysk pilot i närheten av Mons i augusti 1914.

Matthew visade starka känslor som om han verkligen upplevde händelserna

i Trecaults liv.

Under 18 månaders behandling hos psykologen uppträdde Jacques Trecaulte-personligheten 20 gånger. Till en början mindes Matthew ingenting av detta, men till slut blev han medveten om Jacques och kom att tro att denne verkligen hade levat.

Matthews bröstsmärtor försvann under terapin, och han fick bättre relationer till sin fru, sina barn och sina arbetskamrater. Jonathan Venn skriver att om han hade trott på reinkarnation som förklaring, så hade han hävdade att patientens hjärtnevroser hade samband med hans död i det tidigare livet och att tillfrisknandet hade möjliggjorts genom att den händelsen återkallats under hypnosen. Men Venn ser saken på ett annat sätt. Han menar att Matthew, liksom många psykosomatiska patienter, led av en betydande stress men saknade möjlighet att ge riktigt uttryck för sina känslor. Matthew var medveten om sitt problem och såg roten till det i faderns stränghet. I identifieringen med Jacques under hypnosen kunde han ge fullt uttryck för sina känslor. Ju längre bort från sitt verkliga liv han kom, desto lättare blev det för honom att visa känslor. Jonathan Venn skriver att regressioner till tidigare liv kan ha ett terapeutiskt värde inte för att de är verkliga, utan tvärtom för att de inte är det.

Jacques Trecaulte skulle ha levt i en tid och på en plats varifrån historiska dokument finns tillgängliga. "Jacques" gjorde 47 uttalanden som kunde kontrolleras på bibliotek och i olika arkiv. 30 av uttalandena kunde kontrolleras i USA (inklusive vad han sa om Frankrikes historia och geografi), de återstående 17 uttalandena, exempelvis namn på franska medborgare och uppgifter om förhållandena i staden Thionville, där "Jacques" sade sig ha bott, kunde kontrolleras endast i Frankrike.

Jonathan Venn menar att om Jacques verkligen hade existerat, skulle hans uppgifter ha bekräftats lika mycket i

franska dokument som i böcker m m tillgängliga i USA. Om Jacques däremot var en fantasiskapelse, delvis byggd på latent minnen, så borde han ha rätt i sådana uttalanden som kunde verifieras i amerikanska källor men fel i sådana som kunde verifieras endast i Frankrike. Det visade sig att av de 30 uttalanden som kunde kontrolleras i amerikanska källor, var 16 riktiga och 14 felaktiga. "Jacques" visste namnen på franska städer och vapentillverkare samt månad och år för slaget vid Mons. Å andra sidan existerade inte vissa platser, som han nämnde, och hans egen död kunde inte ha gått till så som han uppgav: maskingevär — som han sade sig ha blivit skjuten ned — installerades inte i flygplan förrän i oktober 1914.

Samtliga 17 uttalanden av "Jacques" som endast kunde kontrolleras i utländska dokument, visade sig vara falska. Jacques Trecaults namn fanns inte i de tre arkiv som borde ha haft uppgifter om honom, om han funnits, nämligen militärarkivet i Paris, stadsarkivet i Thionville och giftermålsdokumenten i Thionville. Det fanns heller inga omnämnanden av hans hustru, son, fader och svärfader. Den gata, där han sade sig ha bott, hade aldrig funnits.

Jonathan Venns slutsats blev att Matthews "föregående liv" saknade grund i verkligheten.

Venn skriver att påståenden under hypnos om tidigare liv kan verka ganska övertygande, om endast det som stämmer rapporteras och det övriga förtigs. Fallet Matthew kunde ha sett ut som ett reinkarnationsfall, om det hade gjorts en selektiv rapportering. Matthew visste mer om fransk historia och geografi än man kunde vänta sig av en amerikan med high school-utbildning.

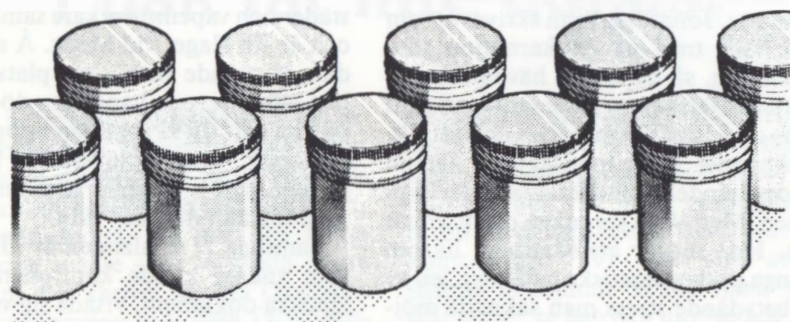
Venn tror att Matthew kan ha fått sina kunskaper om Frankrike genom exempelvis böcker och TV-program, fastän han själv var omedveten om detta.

SM

Förklaringar av till synes oförklarliga ting

Tre kapitel ur Sven Ove Hanssons bok "Förklarade mysterier".

Att se genom metallburkar

Parapsykologerna Russell Targ och Harold Puthoff beskriver i sin bok *Psykets räckvidd* ett experiment som de genomfört med Uri Geller:

"En individ som inte på annat sätt hade med vår forskning att göra kom in i laboratoriet, placerade ett litet föremål i en av tio små filmbehållare av aluminium, skruvade sluppmässigt på nummerade stållock, ställde upp behållarna i slumpordning och lämnade området. Vi gick sedan in på laboratoriet med Uri. Ingen av oss visste vilken behållare som innehöll föremålet. Gellers uppgift var att fastställa vilken behållare det var. Det måste han göra utan att vidröra behållarna eller det bord de stod på. (Om han genom en olyckshändelse skulle vidröra en behållare eller bordet räknades experimentet som en miss.) Experimenten observerades av flera forskare utöver oss själva och en del av dem filmades. Ibland lät Uri sina händer långsamt passera över behållarna på decimeterlångt avstånd, ibland kom han bara

in i rummet och angav numret på behållarens lock direkt.

Vi upprepade det här experimentet fjorton gånger. Fem gånger var målet en liten permanent magnet, som satt fast på insidan av stållocket, fem gånger var det en kullagerkula av stål, två gånger var det vatten i rumstemperatur, en gång en kullagerkula insvept i papper och en gång en sockerbit. När de två sistnämnda föremålen användes uppfattade Uri ingenting och stod över. I de övriga tolv fallen gissade han vilken behållare föremålen befann sig i och hade rätt i alla tolv fallen. Den statistiska signifikansen av ett sådant resultat är en billion mot ett."

Det finns flera metoder att utföra detta trick. En av de enklaste är att stampa på golvet så att burkarna skakar. Den fyllda burken rör sig då betydligt mindre än de andra såvida inte innehållet är mycket lätt. Geller använde denna metod en gång då han framträdde i amerikansk TV. Under en paus för reklam

spelades musik. Han tog då tillfället i akt och stampade takten mycket kraftigt med foten.

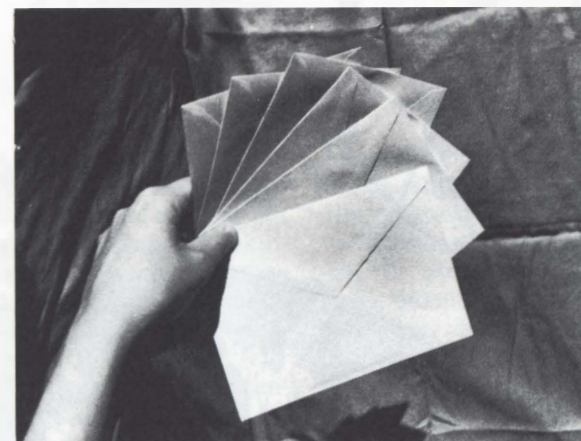
En annan metod är att föra handen strax över burkarna, utan att röra vid dem. En otränad betraktare koncentrerar sig då helt på att kontrollera att händerna inte rör burkarna. Han märker därför inte om man blåser med munnen för att se vilken burk som rör sig minst då man blåser mot den.

Järnföremål i en burk kan man upptäcka med hjälp av en liten magnet dold i händerna. Vatten som är kallare än luft ger upphov till kondensfuktighet på burkens utsida. Om burken är ordentligt fylld med skruvar eller spik, trängs några av ändarna ut mot burkens yta om man skruvar fast locket hårt. Den som vet vad man ska titta efter kan då se små utbuktningar på ytan.

Vid några tillfällen då Geller utfört tricket med de tio burkarna har han sagt att man som en extra "säkerhetsåtgärd" skulle vira tejp runt burkarna. Därigenom blir det lättare för Geller eller någon av hans medhjälpare att lära sig känna igen den burk som innehåller föremålet. En gång insisterade Geller på att vara närvarande då burkarna gjordes i ordning inför ett framträdande. Man tejpade därför om burkarna före föreställningen, utan att Geller visste om det. Dessutom hade man valt burkar som var så tunga att de inte särskilt lätt kunde bringas att skaka. Denna gång misslyckades Geller.

Targs och Puthoffs experiment med Geller gav honom goda möjligheter att använda sin skicklighet som trollkonstnär. Därför ger de ingen som helst anledning att tro att han skulle ha ett sjätte sinne.

Att se genom förslutna kuvert

I slutet av sjuttiotalet fick en grupp amerikanska psykologistuderande se en parapsykologisk demonstration av Steve Werk. Deras lärare, Scot Morris, har beskrivit vad de fick se:

"Som avslutning delade Steve ut ett halvdussin pappersark, med kuvert, till sex studenter som satt i olika delar av rummet. 'Skriv en fråga på papperet', sa han, 'en fråga om din framtid. Visa frågan för dem som sitter nära dig, så att ingen oärlighet kan misstänkas'. Varje student vek sedan sitt papper, stoppade in det i kuvertet och förseglade det. Jag samlade in de sex kuverten och gav dem till Steve. Han bad om tystnad, plockade upp det översta kuvertet och tryckte det mot sin panna. Han slöt ögonen. 'Jag ser att detta är en fråga om sport. Ja... det är en fråga om basketboll. Någon vill veta om vi kommer att vinna distriktsmästerskapen'.

Studenten som hade skrivit den frågan drog efter andan. Jag frågade honom om Steve återgav frågan riktigt; det gjorde han. Studenterna tittade förbluffade på varandra. Steve öppnade kuvertet för att bekräfta vilken frågan var, och svarade på den."

Sedan gick han igenom de andra kuverten, talade om i förväg vilken fråga de innehöll, öppnade kuvertet och besvarade sedan frågan. Enligt vad Scot Morris berättar, blev studenterna helt övertygade om att vad de såg var en demonstration av det sjätte sinnet.

En av de sex studenter som fick ett kuvert var vidtalad i förväg, och skrev en i förväg överenskommen fråga på papperet. När Scot Morris samlade samman kuverten, såg han till att medhjälparens kuvert hamnade underst. Steve Werk hade ingen aning om vilken fråga som fanns i det översta kuvertet, men låtsades som om det var medhjälparens fråga.

När han öppnat det översta kuvertet låtsades han att han fick bekräftelse på detta. I själva verket läste han där en ny fråga, som han använde på samma sätt på det andra kuvertet o s v.

I det här fallet avslöjades tricket för studenterna i efterhand. Samma trick har emellertid ofta använts för mer tveklaktiga syften. År 1969 iakttog trollkonstnären James Randi hur det användes i en spiritistisk "gudstjänst" i Pennsylvania, USA. Mediet påstod sig ha hjälp av andar till att läsa och besvara frågor i slutna kuvert. Att han använde den här metoden kunde Randi konstatera genom att göra ett vikmärke på sitt eget kuvert så att han kände igen det.

Det finns många andra metoder att läsa vad som står i slutna kuvert. Man kan byta ut kuverten mot likadana, och öppna dem i smyg. Man kan öppna kuverten lite grand i ett hörn och läsa genom hålet. Man kan också väta kuverten med en liten svamp indränkt i alkohol som man döljer i handen. (Alkohol är en av de få vätskor som gör papper genomskinligt utan att skrynkla det, och avdunstar någorlunda snabbt.)

En enkel och uppenbar metod är att hålla kuvertet mot ljuset eller över en stark ljuskälla. I en annan spiritistisk kyrka fanns en stark lampa dold i predikstolen i detta syfte. Uri Geller har också använt denna metod. Bilden längst ner till vänster vikt två gånger och lades i ett kuvert. När Geller skulle rita av den, blev resultatet som bilden längst till höger visar.

Källor till "Att se genom metallburkar": Russell Targ och Harold Puthoff, *Psykets räckvidd*, Stockholm 1980, s 186-188. Uriah Fuller, *Confessions of a Psychic*, Teaneck 1975, s 31-32. Uriah Fuller, *Further Confessions of a Psychic*, Teaneck 1980, s 58-59. J Hanlon, *Uri Geller and Science*, New Scientist 17/10 1974, s 170-185. James Randi, *The Truth About Uri Geller*, Buffalo 1980, s 78-79 och 172-173. David Marks och Richard Kammann, *The Psychology of the Psychic*, Buffalo 1980, s 125.

Källor till "Att se genom förslutna kuvert": Scot Morris, *Believing in ESP: Effects of Dehoaxing*, Skeptical Inquirer 4(3):18-31, 1980 (cit 19). James Randi, *Flim-Flam!*, Buffalo 1982, s 244-246. David Marks och Richard Kammann, *The Psychology of the Psychic*, Buffalo 1980, s 99-100. Toreno, *Sökelys på det overnaturlige*, Oslo 1976, s 174-175. Hereward Carrington, *The physical phenomena of spiritualism*, London 1908, s 276-290.

Målbild

Hur målbilden vikt

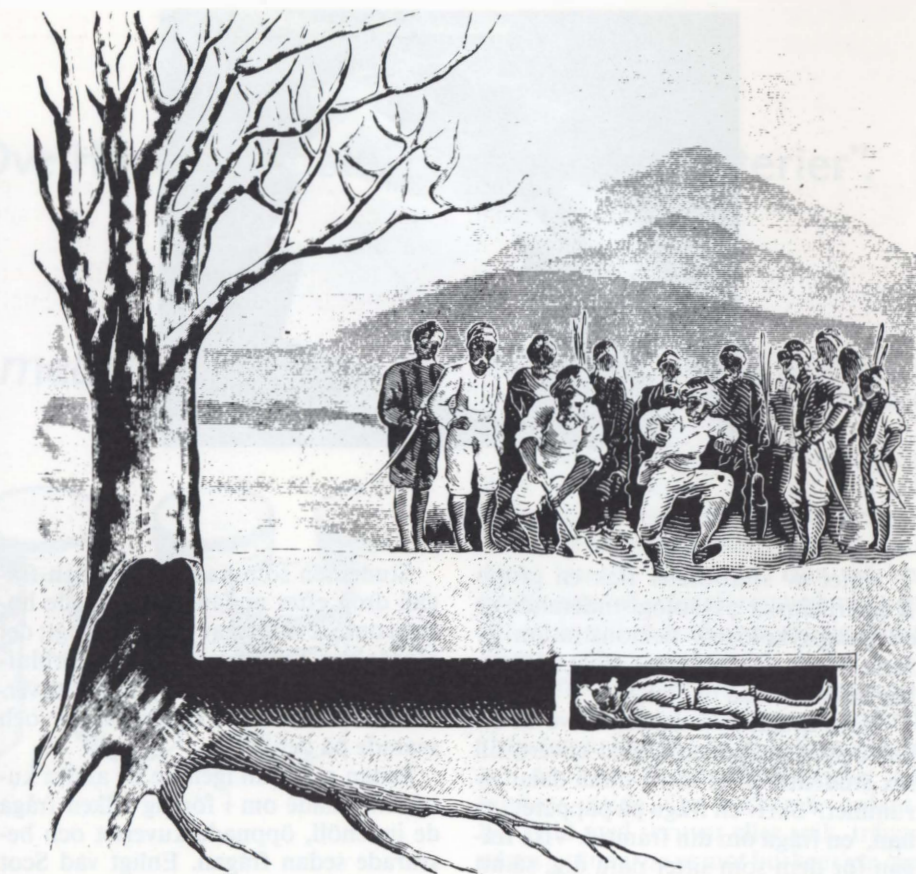

Genomlysningssbild av vikt målbild

Gellers teckning

Levande begravd

Den här bilden visar hur en längre tids levande begravning kan gå till. En hemlig gång är vad som behövs.

Ett annat sätt är att använda en kista med falsk botten. När fakiren lägger sig tillrätta på kistbotten kan kistan tex stå på en bänk med löndörr på ovansidan. När locket har stängts, tar han sig ut ur kistan och gömmer sig i bänken. Efter några månader, när kistan hämtats upp ur jorden, tar han samma väg tillbaka in i kistan och försöker se medtagen ut.

Kortare tiders levande begravning kan man klara genom att ligga alldeles stilla och "spara på luften". 100 liter luft kan räcka i en timme för en person som ligger alldeles stilla. Det förutsätter dock att han kan hålla tillbaka den drift till kraftigt ökad andning som följer av den efterhand ökande halten koldioxid i luften. Panikandning kan leda till döden.

En del människor har låtit sig begrava

vas i tron att de kan klara en längre tid med den lilla luft som finns inuti en kista. År 1955 förbjöd den indiska regeringen levande begravningar eftersom alltför många dödsfall hade inträffat på det sättet.

Källor: Poul Fersling, *Naturligt — övernaturligt*, Stockholm 1983, s 60-62. Ottokar Fischer, *Das Wunderbuch der Zauberkunst*, Stuttgart 1929, s 207-209. D H Rawcliffe, *Illusions and Delusions of the Supernatural and the Occult*, New York 1959, s 283-287. R J Vakil, *Remarkable Feat of Endurance by a Yogi Priest*, Lancet 2:871, 1950. Leonard Zusne och Warren H Jones, *Anomalous Psychology*, Hillsdale 1982, s 79-80. Houdini on Magic, New York 1953. s XV och 107. Toreno, *Søkelys på det overnaturlige*, Oslo 1976, s 59-62. Millbourne Christopher, *Seers, Psychics and ESP*, London 1971, s 221-235. Bengt Midgren, personligt meddelande (andningsfysiologi).

Ur "Förklarade mysterier. Om till synes oförklarliga ting" av Sven Ove Hansson (Tiden 1986).

Alternativ till pseudovetenskap

Sven Ove Hansson

Astrologi, ufo, parapsykologi, antroposofi — listan är lång över ämnen med anknytning till det ockulta, som har fått stort utrymme i de senaste årens bokutgivning. Marknaden översvämmas av böcker som utger sig för att vara vetenskapliga, men som inte uppfyller vetenskapens krav på kritiskt tänkande.

Med pseudovetenskap (skenvetenskap) menar man sådant som utges för att vara vetenskap men inte är det. Den pseudovetenskapliga litteraturen är lätt att få tag på, men det är ofta svårt att finna litteratur som kritiskt granskar pseudovetenskapen.

Astrologi

I var och varannan veckotidning finns horoskop som bygger på solens ställning på stjärnhimlen då man föddes. För några hundralappar kan man köpa ett mer utförligt horoskop, som också tolkar planeternas och månens läge vid födelseögonblicket.

Båda typerna av horoskop består av allmängiltiga formuleringar, som de flesta tycker stämmer på dem själva. Åtskilliga undersökningar har visat att människor känner igen sig lika väl i horoskop utställda på andra som i horoskop utställda på dem själva.

Sådana och andra undersökningar om astrologi redovisas i Eysencks och Nias' bok *Astrologi. Vetenskap eller vidskepelse?* (Bokens avsnitt om den sk marseffekten är ofullständigt och bör kompletteras med Curt Roslunds artikel *Vetenskapen prövar astrologin*.)

Ufo och jättecken

När man i gamla tider såg okända och förvånande fenomen på himlavalvet kallade man dem jättecken. De tolkades som förebud om kommande händelser. Sådana föreställningar tas upp i Nigel Calders bok *Kometen kommer!*.

I våra dagar finns det mångdubbelt fler himlafenomen som kan verka oförklarliga: väderballonger, flygplans-

lampor, utbrända raketsteg och mycket annat. Rapporter bla om egendomliga ljus på himlavalvet samlas in av organisationer som kallar de oförklarade fallen för ufon (unidentified flying objects, oidentifierade flygande föremål). Många av dem som sysslar med detta tror att ufon är farkoster från andra planeter, men det finns inga hållbara bevis för den uppfattningen. Eugen Semitjovs bok *De otroliga tefaten* ger exempel på himlasyster som verar oförklarliga, men som i själva verket har naturliga förklaringar.

I en serie böcker har schweizaren Erich von Däniken försökt bevisa att jorden under forntiden har fått besök av utomjordiska varelser. Hans argument granskas kritiskt av Gerhard Gadow i *Olösta forntidsgåtor*. Andra historiska myter med anknytning till astronomin skärskådas av Carl Sagan i *Brocas hjärna*. Myter om sjöodjur, snömän och andra fantastiska varelser behandlas av Bengt Sjögren i *Berömda vidunder*.

Inte alltid oskyldigt

Ibland kan pseudovetenskaper framstå som tämligen oskyldiga tidsfördriv. Men det finns också exempel på hur pseudovetenskaper har gett skadliga verkningar i samhället.

Ras- och könsförtryck har ofta framställts som vetenskapligt motiverade. Denna typ av pseudovetenskap hade sin storhetstid i Tyskland på 1930-talet och för nu en undanskymd tillvaro i extrema politiska grupper. Lars Beckman granskar rasistisk pseudovetenskap i *Ras och rasfördomar*. S J Goulds bok *Den felmätta människan* handlar om ras- och könsdiskriminering som grundats på felaktiga argument från kranimätningar och intelligenstag.

Pseudovetenskap på medicinens område kan leda till hälsofarligt kvacksalveri. Frants Staugård tar upp denna fråga i *Den folkliga medicinen. Svart magi eller sunt förnuft?*. Han diskuterar också vilka positiva erfarenheter som sjuk-

vården kan hämta från den folkliga medicinen.

Kring en del pseudovetenskapliga teorier har det bildats auktoritära sekter. Lester Wikströms bok *Nya religioner mitt ibland oss* ger en bra översikt över sådana och andrasekter. Peter Cornells bok *Den hemliga källan* skildrar den ockulta traditionens historia och dess betydelse i konsten.

Många av de kritiska böckerna om sekter är skrivna från ett kristet perspektiv. Ett exempel är Rune Dahléns och Hans Petterssons bok *Sanningen om TM*. Författarna dokumenterar utförligt sekten Transcendental Meditation och refererar vetenskaplig kritik av dess metoder. Samtidigt redovisar de varför de från sina egna kristna utgångspunkter tar avstånd från sekten.

Parapsykologi

Bristen på kritisk litteratur är särskilt tydlig i fråga om parapsykologi. Bland fackpsykologer är den helt dominerande uppfattningen att det inte finns några hållbara bevis för tankeläsning, fjärrseende eller liknande fenomen. Det finns avgörande kritik mot hur de experiment har utförts där sådana fenomen verkar ha förekommit.

Varje år kommer det ut ett flertal böcker på svenska om parapsykologi. Ändå finns det fortfarande ingen bok som ägnas åt att presentera den kritiska bedömningen. Däremot finns det gott om böcker där även helt undermåliga experiment presenteras utan tillstymmelse till kritik.

Kapitlet om parapsykologi i Martin Gardners klassiska bok *Vetenskap och humbug* är fortfarande mycket läsvärt, trots att det är skrivet för över 30 år sedan. Den som vill ta del av en mera utförlig granskning av parapsykologin måste ännu hänvisas till den engelskspråkiga litteraturen på området.

Den här bilden är hämtad ur Poul Ferslings bok *Naturligt — övernaturligt*, som utkom 1983. Den visar egyptiern Rahman Bay på väg att låta sig begravas levande. Det finns gott om berättelser om hur yogier har överlevt flera månaders begravning.

Tidskrifter

Den engelskspråkiga tidskriften *Skeptical Inquirer* är den ojämförligt viktigaste källan för den som vill följa de kritiska studier av pseudovetenskap som görs på olika håll i världen. Tidskriften *Folkvett*, som ges ut av föreningen Vetenskap och Folkbildning, är den närmaste svenska motsvarigheten. Den tar främst upp pseudovetenskap som har svensk anknytning. Båda tidskrifterna innehåller bibliografier över utländska, främst engelskspråkiga, böcker som kritiskt granskar pseudovetenskap.

Litteratur

ÖVERSIKTER

Burnam, T. Här var fel. Uppslagsbok över missuppfattningar, felcitat och skrock. Aldus 1976. — Bb
Gardner, M. Vetenskap och humbug. NoK 1955. — Bb
Hansson, S. O. Förklarade mysterier. Om till synes oförklarliga ting. Tid 1986.
Hansson, S. O. Vetenskap och ovetenskap. Om kunskapens hantverk och fuskverk. Tid 1983. — D

HISTORIEFÖRFÄLSKNING

Beskow, P. Fynd och fusk i bibelns värld. Om vår tids Jesus-apokryfer. Propr 1979. — Cc
Beskow, P. Jesus i Kashmir. Historien om en legend. Propr 1981. — Cc
Cohen, D. Gåtfulla platser. R&S 1970. — J
Gadow, G. Olösta forntidsgåtor. En kritisk granskning av Erich von Dänikens källor. Nybl 1974. — Bb
Sagan, C. Brocas hjärna. Tankar kring vetenskapens romantik. A&K 1982. Kapitel 2. — Bb

ASTROLOGI

Eysenck, H. J. Astrologi. Vetenskap eller vidskepelse? Av H. J. Eysenck och D. K. B. Nias. NoK 1984. — Do
Roslund, C. Vetenskapen prövar astrologin. I: Forskning och framsteg 1984: 5, s. 35—41.
Wallenquist, Å. Glimtar från astronomins forskningsfält. Prisma 1982. — Ua

UFO OCH JÄRTECKEN

Calder, N. Kometen kommer! Bromberg 1981. — Ua
Hansson, S. O. Ufo — eller jakten på den blå pelikansparven. I: Tidens kalender 1986, s. 146—149.
Semitjov, E. De otroliga tefaten. 7. uppl. A&K 1982. — Prd

PARAPSYKOLOGI OCH SPIRITISM

Hansson, S. O. Parapsykologi — finns tanke läsning och fjärrskådande? I: Tidens kalender 1984, s. 121—126.

MYSTISKA VARELSER

Sjögren, B. Berömda vidunder. Settern 1980. — Ug

Sjögren, B. Farliga djur och djur som inte finns. Prisma 1962, s. 7—76. — Ug

KVACKSALVERI

Hansson, S. O. Vetenskap och beprövad erfarenhet. I: Motpol 1983: 6, s. 8—10.
Staugård, F. Den folkliga medicinen. Svart magi eller sunt förnuft? Liber 1979. — Vm

RASISM OCH KÖNSFÖRDOMAR

Beckman, L. Ras och rasfördomar. 2. uppl. Prisma 1981. — Ue
Gould, S. J. Den felmätta människan. Alba 1983. — Ue

SEKTER

Ahlberg, S. Folkets Tempel. Fallet Jim Jones. Gumm 1980. — Lz
Cohen, D. Voodoo, häxor och djävulsdyrkan. Nybl 1974. — Mz
Cornell, P. Den hemliga källan. Om initiationsmönster i konst, litteratur och politik. Gidl 1981. — Cn — Ockultismens historia och dess betydelse i konsten.
Dahlén, R. W. Sanningen om TM. Av R. W. Dahlén och H. Å. Pettersson. DKB 1981. — D — Transcendental meditation.
Edwards, C. Himmelsk hjärntvätt. Skeab 1980. — Ck — Unification Church, Moonrörelsen.
Gustafsson, I. Nyreligiösa rörelser i Sverige. 2. uppl. Gothia 1983. — Ck
Johansons, A. Mysterier, ordnar och hemliga sällskap. I skilda tider och religioner. Asak 1985. — Cm
Ståhl, B. R. Kulter, sekter, samfund. En studie av religiösa minoriteter i Sverige. Av B. R. Ståhl och B. Persson. 2. uppl. Propr 1971. — Ck
Sundén, H. Rudolf Steiner. En bok om antroposofin. SKDB 1962. — Cn
Wikström, L. Nya religioner mitt ibland oss. 2. uppl. Skeab 1983. — Cm
Wikström, L. Nyandligt. 2. uppl. Verbum/HO 1978. — Ck

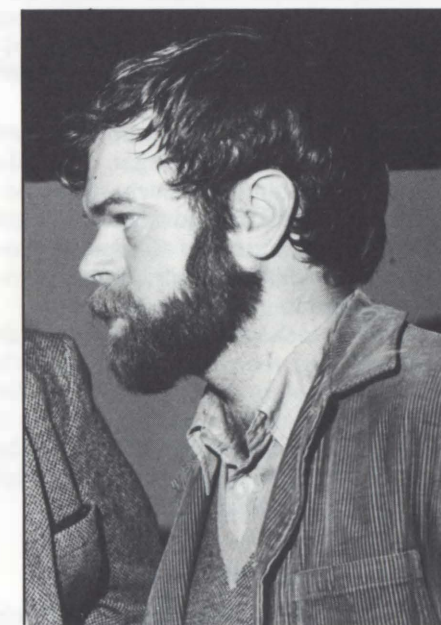
ÖVRIGT

Broad, W. Sanningens dödgrävare. Om fusk och bedrägeri i vetenskapens värld. Av W. Broad och N. Wade. M&M. 1983. — Be
Folkvett. Organ för Vetenskap och folkbildning. — Bd — Tidskrift.
Hansson, S. O. Bekräftar fysiken mystiken? I: Forskning och framsteg 1984: 5, s. 29—34. — Påstådda samband mellan modern fysik och uråldrig mystik.
Hansson, S. O. Eldgång och andra eldprov. I: Elementa 1985: 3, s. 116—120. — Gång på glödande kol m m.
Huff, D. Hur man ljuger med statistik. 10. uppl. NoK 1982. — Oi — Felkällor och manipulation i statistik.
Jahoda, G. Fördomar, vidskepelse och övertro i deras psykologiska sammanhang. Verbum 1972. — Do — Vidskepelens psykologi.
Larsson, H. Perpetuum mobile och andra krafter. Insjön 1976. — Uc — Evighetsmaskiner och slagrutor.

Lecourt, D. Fallet Lysenko. Ideologi och vetenskap i Sovjetunionen. Arkiv 1981. — Ue
Tillhagen, C.-H. Vardagsskrock. Ny utg. Prisma 1984. — Mz — Vidskepelsernas historia.

Sven Ove Hanssons framställning, inklusive litteraturlistan, finns som en folder i Bibliotekstjänst serie litteraturvägledningar, "Vandringar med böcker". Redaktör för serien är Siv Rehnstam. Foldern utkom 1986.

Sven Ove Hansson är författare till böcker bla om vetenskapsteori och arbetsmiljöfrågor och om arbetar-rörelsens ideologi. Han är ordförande i föreningen Vetenskap och folkbildning.

Skepsis i Sökaren

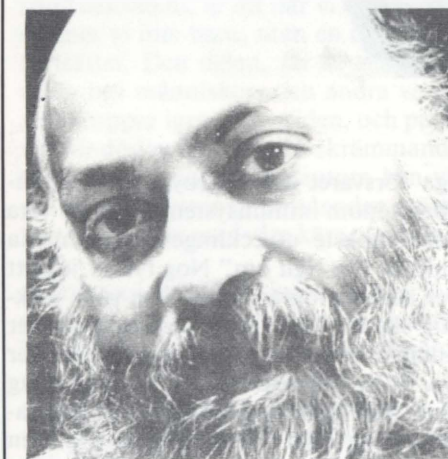
I Sökaren behandlas olika livsåskådningsfrågor. Det betyder att även kritiska artiklar publiceras. Ett kvalificerat sanningssökande kan ha en skeptisk, kritisk sida. Saknas den sidan, eller är den outvecklad, får sökandet lätt ett drag av godtrogenhet och oskärpa.

I det följande nämns några av de viktigaste kritiska artiklarna i Sökaren under de senaste åren.

James Randi: Projekt Alfa. (6 och 7, 1984) Illusionisten Randi och ett par unga medarbetare lurade ett parapsykologiskt laboratorium tro att de observerade äkta paranormala fenomen, när det rörde sig om trick.

Ron Amundson: Den hundra apan. (1, 1986) Myten om fenomenet "den hundra apan" avslöjas. Inget stöd finns i de källor som författaren Lyall Watson åberopar.

Torben Blond m fl: Slut på rajneeshismen. (2, 1986) Kritik och avslöjanden rörande Bhagwan Shree Rajneesh.

Rajneesh

Bernard J Leikind, William J McCarthy och Michael R Dennet: Granskning av eldsvandring. (4—5, 1986)

Vern L Bullough: Andeknackningar avslöjade: en undersökning 1851 och dess följder. (7, 1986) Om den moderna spiritualistiska rörelsens uppkomst.

Janet Bord: Bluffen med Cottingleyfotografierna avslöjad. (1, 1987) De berömda älvfotografierna, som Arthur Conan Doyle ställde sig bakom, bevisas vara oäkta.

"Älva" tillsammans med Frances Griffiths, fotograferad av Elsie Wright 1920.

SM: Kan man bevisa reinkarnation med hypnotisk regression? (4—5, 1987) Referat av grundlig utredning, gjord av brittisk journalist. Vad som sägs under regressionshypnos har inget med tidigare liv att göra.

Bernard J. Leikind går på glödande kol.

Bertil A G Schalén: Hur du startar en egen kult. (6, 1987 och 1, 1988) Satir.
Håkan Blomqvist: Varning för hylozoiken! (8, 1987) Henry T Laurencys lära granskas av avhoppare.

SM: Medialitetens gåta. (9, 1987) En rad nya andliga rörelser har bildats kring medier. Men det som medierna säger har inget att göra med en andevärld eller med högre, gudomliga källor.

Östen Kjellman: Vad gjorde och sade Jesus? (9, 1987) Jesu storhet har överdrivits.

SM: Återfödelse? Fall av reinkarnationstyp — kritik. Ian Stevensons kompetens som forskare ifrågasätts. (2, 1988)

Håkan Blomqvist: Henry T Laurency och teosofin. (4—5, 1988) Kritik av teosoferna Leadbeater och Wedgewood.

Håkan Blomqvist: New Age-rörelsen och förnuftets kris. (6, 1988) Kritik av New Age-rörelsen.

SM: Katharsis i vår tid. (7, 1988) Kritik av nya tidens terapier. Om en nyutkommen bok.

Håkan Blomqvist: Har UFO-rörelsen en framtid? (7, 1988)

I några fall har gemälen till kritiken publicerats i Sökaren, exempelvis

Michael A Thalbourne: Vetenskap kontra skådespeleri: Fallet med James Randis bluff. (4—5, 1986) En av de lurade forskarna ger sin syn på händelsen.

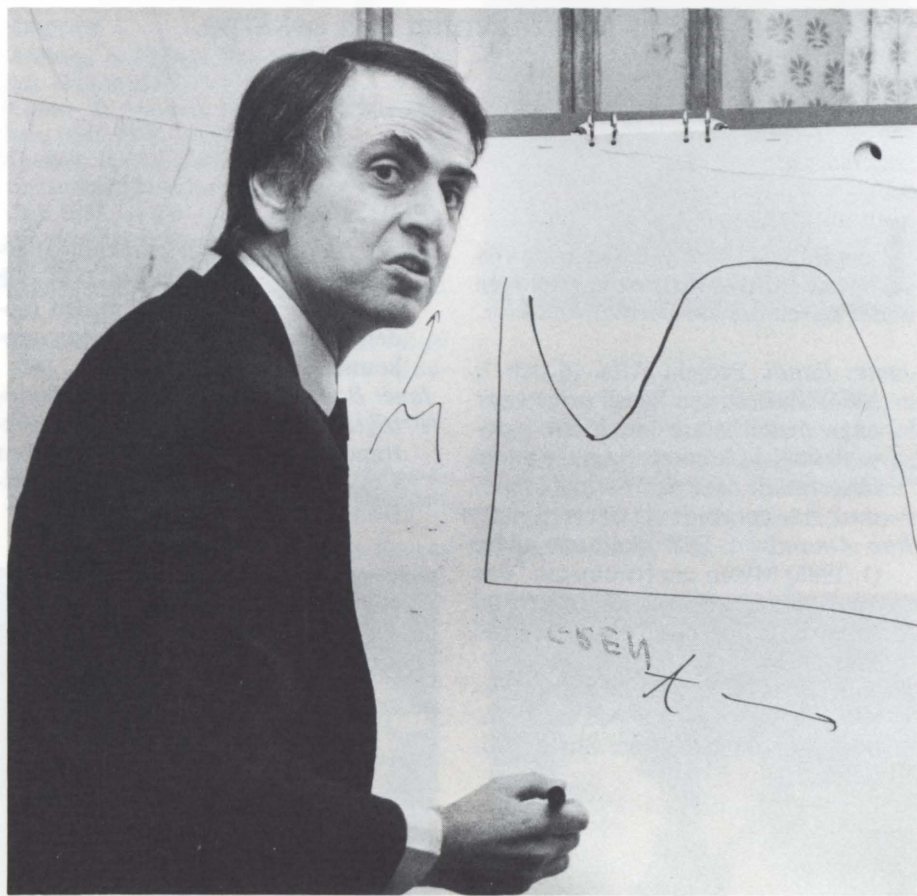
Skepticismens börda

Carl Sagan

Vad är skepsis för något? Det är ingen större hemlighet. Vi möter skepsis varje dag. När vi köper en begagnad bil, så använder vi oss av den skeptiska förmåga vi kan ha kvar — efter vår skolgång — om vi är det minsta kloka. Du kanske säger: "Den här killen ser ut att vara ärlig. Jag tar vad han än erbjuder." Eller också kanske du säger: "Tja, jag har hört att det ibland förekommer att den som säljer en begagnad bil inte talar om precis allting, kanske på grund av ett rent förbiseende." Och sedan gör du någonting. Du sparkar på däck, öppnar dörrarna och tittar under motorhuven. (Du kanske utför hela rutinen även om du inte vet vad som förmodas finnas under motorhuven, eller också kanske du tar med dig en god vän som vet litet om mekanik.) Du vet att det behövs en viss skepsis, och du förstår varför. Det är otrevligt att behöva säga emot försäljaren eller att ställa frågor som han inte så gärna vill svara på. Det ingår åtminstone en viss konfrontation mellan dig och försäljaren när du köper en begagnad bil, och ingen påstår att det är särskilt roligt. Men det finns goda skäl — för om du inte visar åtminstone något litet skepsis, så får du förmodligen sota för det efteråt. Då kommer du att önska att du hade varit litet mer skeptisk från början.

Det här är nu ingenting som man måste ta en akademisk examen för att förstå. Alla förstår det. Problemet är att en begagnad bil är en sak, TV-reklam eller presidentens och patiledares uttalanden en annan. Vi är skeptiska på vissa områden men tyvärr inte på andra.

Det finns till exempel ett slags aspirin-reklam som säger att den konkurrerande produkten bara innehåller en viss mängd av det smärtstillande ämne som läkarna rekommenderar mest — vilket ämne det rör sig om säger de inte — medan deras produkt innehåller oerhört mycket mer (1,2—2 gånger så mycket per tablet). Därför skall du köpa deras produkt. Men varför då inte bara ta två

Carl Sagan. Foto: Dag Bjerke, Svenskt Pressfoto.

pillen från konkurrenten? Den frågan är det inte meningen att du skall ställa. Var inte skeptisk på det här området. Tänk inte. Köp.

Sådana påståenden inom den kommersiella reklamen är att betrakta som småbedrägerier. De lurar oss på litet pengar, eller får oss att köpa en något sämre produkt. Det är inte så förfärligt. Men låt oss titta på en annan sak:

Framför mig har jag programmet för årets Whole Life Expo i San Francisco. Tjugotusen människor var med på expon i fjol. Här har vi några av program-punkterna: "Alternativ behandling av aids-patienter — bygger upp det naturliga

försvaret och förebygger sammanbrott inom immunsystemet. Ni får veta den senaste utvecklingen, som media hittills har tigit om." Nog tycker jag att en sådan programpunkt kan vålla verklig skada. "Hur fångade blodproteiner skapar smärta och lidande." "Kristaller — är de talismaner eller stenar?" (Jag har min egen uppfattning om den saken.) Det står: "På samma sätt som en kristall fokuserar ljud- och ljusvågor för radio och TV" — fast det var ju ganska länge sedan vi hörde på kristallmottagare — "så kan den förstärka andliga vibrationer för en människa som är på rätt våglängd." Jag kan slå vad om att det in-

te är särskilt många av er som är på rätt våglängd. Eller det här: "Gudinnans återkomst, ett presentationsritual." Eller detta: "Synkronism — igenkänningsupplevelsen." Presenteras av "Broder Charles". Eller, på nästa sida: "Du, Saint-Germain och läkedom genom den violetta lågan." Och så fortsätter det, med en massa annonser om "tillfällen" — från det tvivelaktiga till det förfälskade — på Whole Life Expo.

Om du skulle hamna på jorden vid en slumpvis vald tidpunkt under mänsklighetens historia så skulle du hitta en uppsättning populära trossystem, som mer eller mindre liknade varandra. De förändras, ofta mycket snabbt, ofta på bara några år, men ibland kan sådana trossystem existera under flera årtusenden. Man kan alltid hitta åtminstone några. Jag tror vi har skäl att fråga oss varför. Vi är *Homo sapiens*. Det som utmärker oss är det senaste ledet, *sapiens*. Vi förmodas vara klyftiga. Varför går vi då alltid och bär på det här? Tja, bland annat så talar många av dessa trossystem till verkliga mänskliga behov, som vårt samhälle inte kan fylla. Det gäller otillfredsställda medicinska behov, andliga behov och behov av gemenskap med resten av mänskligheten. Det kanske finns fler sådana brister i vårt samhälle än i många andra under mänsklighetens historia. Det är därför rimligt att människorna ser sig omkring och provar olika trossystem, för att se om de kan vara till någon hjälp.

Låt oss till exempel ta en sak som just nu är på modet: channeling. Dess grundläggande förutsättning, liksom spiritualismens, är att när vi dör så försvinner vi inte bara, utan en del av oss fortsätter. Den delen, får vi veta, kan träda in i människors och andra varelsers kroppar igen i framtiden, och på så vis blir döden inte alls lika skrämmande för oss personligen. Dessutom kan vi, om denna riktnings påståenden stämmer, få kontakt med våra kära när de har dött.

För egen del skulle jag vara överförtjust om reinkarnationen vore verklig. Jag har blivit av med mina föräldrar, båda två, de senaste åren, och jag skulle verkligen vilja prata med dem lite, tala om för dem hur ungarna har det, kolla att allt är som det skall där de befinner sig. Det där rör vid någonting mycket djupt. Men samtidigt, och just därför, vet jag att det finns människor som försöker utnyttja sårbarheten hos dem som mist sina anhöriga. Spiritua-

list och channelers får allt se till att kunna övertyga.

Eller ta idén att man kan tänka intensivt på geologiska formationer, och på så sätt känna var det finns mineral- eller oljefyndigheter. Uri Geller påstår det. Nå, om man är direktör för ett företag som letar efter sådana fyndigheter, så är man beroende av dem för sitt livsuppehälle. Då låter det inte så illa att man kan hitta fyndigheterna med tankekraft, till ett mycket lägre pris än när man använder sig av konventionella metoder. Man kanske blir frestad.

Eller ta ufona, påståendet att varelser i rymdskepp från andra världar hälsar på oss för jämnan. Jag tycker det är en spännande tanke. Det är åtminstone litet omväxling från vardagen. Under mitt forskarliv har jag ägnat rätt mycket tid åt att leta efter utomjordisk intelligens. Tänk så mycket lättare jag skulle få det om de där killarna kommer hit! Men när vi vet att ett påstående möter en viss emotionell sårbarhet, så är det rätta tillfället att vara som mest skeptisk. Det är då vi kan bli lurade.

Låt oss ta channeling än en gång. I delstaten Washington finns en dam som påstår att hon har kontakt med en viss 35 000-åring, som heter Ramtha — och som för resten talar utmärkt engelska med en accent som närmast låter indisk. Tänk om vi hade Ramtha här, och tänk om han vore samarbetsvillig! Då kunde vi ställa en del frågor: Hur kan vi veta att Ramtha levde för 35 000 år sedan? Vem har hållit räkningen på årtusendena? Hur kan det komma sig att det är just 35 000 år? Det är ett mycket jämnt tal. 35 000 plus eller minus vad? Hur var det för 35 000 år sedan? Hur var klimatet? Var på jorden levde Ramtha? (Jag vet att han talar engelska med indisk accent, men var bodde han?) Vad åter Ramtha? (Arkeologerna vet en del om vad människorna åt på den tiden.) Vi kunde verkligen ta reda på om hans påståenden är sanna. Om han verkligen levde för 35 000 år sedan, så kunde man få veta en hel del om hur det var för 35 000 år sedan. Nå, antingen är Ramtha verkligen 35 000 år, och i så fall får vi veta en del om den tiden — det var före den senaste istiden, en intressant period — eller också är han en bluff och kommer att avslöja sig. Hur ser den tidens språk ut? Samhällsstrukturen? Vilka lever Ramtha tillsammans med — barn och barnbarn? Hur ser livscykeln ut? Hurdana kläder har han? Hur länge kan han räkna med att få leva? Vilka vapen, växter och djur fanns i hans miljö? Tala om det för oss! I stället får vi bara höra de banalaste moralikakor, som ingen kan skilja från det som påstådda ufonauter ger de

stackars människor som säger sig ha blivit kidnappade av dem.

På tal om det så får jag då och då brev från någon som "har kontakt" med en utomjording vilken ber mig "fråga om vad som helst". Då har jag en frågelista klar. Kom ihåg att utomjordingarna är mycket avancerade. Så då frågar jag saker som "Var snäll och ge mig ett kortfattat bevis för Fermats sista teorem". Eller Goldbachs hypotes. Och sedan måste jag förklara vad jag menar, eftersom utomjordingarna inte kallar det Fermats sista teorem, så då skriver jag ut den lilla ekvationen med exponenterna. Jag får aldrig något svar. Men om jag å andra sidan frågar någonting i stil med "Bör vi människor vara goda?" så får jag alltid svar. Jag tror man kan dra vissa slutsatser av denna olika förmåga att svara på frågor. Allt som är vagt svarar de mer än gärna på, men om man frågar någonting specifikt, och har möjlighet att ta reda på om de verkligen vet något, så är de tysta.

Den franske naturvetaren Henri Poincaré sade på tal om den hejdlösa godtrogenheten: "Vi vet också hur grym sanningen ofta är, och vi undrar om självbedrägeri inte är till större tröst." Det är det jag har försökt säga med mina exempel. Men jag tror inte att det är enda orsaken till den hejdlösa godtrogenheten. En skeptisk inställning utmanar institutionerna. Om vi lär alla, till exempel gymnasister, att vanemässigt vara skeptiska, så kanske de inte begränsar sin skepsis till aspirinannonser och 35 000-åriga andar (eller medier). De kanske börjar ställa besvärande frågor om ekonomiska, sociala, politiska eller religiösa institutioner. Och var slutar det då?

Det är farligt med skepsis. Jag anser att det är just det som skepsis är till för. Det är skepsis' uppgift att vara farlig. Och det är därför skolorna är så ovilliga att lära ut skepsis. Det är därför som man inte hittar en allmänt skeptisk inställning i media. Men å andra sidan, hur skall vi kunna möta en mycket farlig framtid om vi inte äger de elementära intellektuella redskap som behövs för att ställa djuplodande frågor till dem som officiellt har ansvaret, i synnerhet i en demokrati?

Jag tror att detta är ett bra tillfälle att fundera på vilka problem som USA kunde ha undvikit, om skepsis hade förekommit mer allmänt vårt samhälle. Iran-contras-affären är ett så uppenbart exempel, att jag inte tänker utnyttja vår stackars ansatte president med att tjata om den. Regeringens motstånd mot ett omfattande avtal om förbud mot provsprängningar och dess fortsatta

förtjusning i att leka med kärnvapen — en av de största drivkrafterna bakom atomkapplöpningen — under förevändningen att de skulle göra oss "säkra" är ett annat sådant exempel. Liksom Stjärnornas krig. Ett sådant skeptiskt tänkande som CSICOP (*Committee for the Scientific Investigation of Claims of the Paranormal*) uppmuntrar, rör frågor av största vikt för vårt land. De båda stora partierna pratar så mycket strunt att en vanemässig och opartisk skepsis borde sättas upp som landsomfattande målsättning, av största betydelse för vår överlevnad.

Jag vill säga litet mer om bördan av en skeptisk inställning. Man kan få vanan att njuta av att driva med alla andra, som inte har lika bra förstånd som man själv. Detta är en potentiell samhällsfara i en organisation som CSICOP. Vi måste se till att vara på vår vakt mot den.

Jag anser att det som behövs är en ömtålig balans mellan två motsatta behov: den mest skeptiska granskning av alla hypoteser som läggs fram för oss, och samtidigt en stor öppenhet för nya idéer. Det råder uppenbarligen en viss spänning mellan dessa båda sätt att tänka. Men om man bara kan tänka på det ena av dessa båda sätt, vilket det än är, så sitter man verkligen illa till.

Om man enbart är skeptisk, så når inga nya idéer fram till en. Man lär sig aldrig någonting nytt. Man blir en gammal sur människa som är övertygad om att världen styrs av nonsens. (Det finns naturligtvis många fakta som styrker den teorin.) Men då och då, kanske en gång på hundra, visar det sig att en ny idé har träffat huvudet på spiken. Om man har fastnat för mycket i vanan att vara skeptisk till allt, så kommer man antingen att inte lägga märke till det eller vända sig emot det, och i båda fallen kommer man att stå i vägen för förståelsen och framåtskridandet.

Om man å andra sidan är så öppen att man är godtrogen, och om man inte är det minsta skeptisk, så kan man inte skilja mellan användbara idéer och världlösa. Om alla idéer är lika giltiga så är man helt vilse, för i så fall förefaller det mig att inga idéer äger någon som helst giltighet.

Vissa idéer är bättre än andra. Metoden att urskilja dem är ett viktigt verktyg när man handskas med världen, och i synnerhet när man handskas med framtiden. Och det är just blandningen av dessa båda sätt att tänka som har central betydelse för vetenskapens fram-

gångar.

Riktigt goda vetenskapsmän gör båda delarna. De resonerar med sig själva, slänger fram en väldig massa nya idéer och kritiserar dem obarmhärtigt. De flesta idéerna når aldrig omvärlden. Det är bara de idéer som passerar en sträng självzensur som klarar sig och blir kritiserade av de övriga vetenskapsmännen. Ibland händer det att idéer som alla godtagit visar sig vara felaktiga, eller åtminstone delvis felaktiga, eller åtminstone överflyglas av nya idéer som gäller mer allmänt. Och även om detta naturligtvis innebär vissa personliga förluster — känslomässiga band till den idé som man själv har hjälpt till att formulera — så går ändå den kollektiva etiken ut på att varje gång som en sådan idé förkastas och ersätts med någonting bättre, så har vetenskapen som helhet vunnit på det. Inom vetenskapen händer det ofta att vetenskapsmän säger: "Du, det där var faktiskt ett bra argument. Jag har misstagit mig." Och sedan ändrar de sig faktiskt, och man får aldrig mer höra dem föra fram sina gamla åsikter. De gör faktiskt på det viset. Det händer inte så ofta som det borde, för vetenskapsmän är också människor och att ändra sig gör ont ibland. Men det händer varje dag. Jag kan inte komma ihåg när någonting liknande senast hände inom politiken eller religionen. Det är mycket sällsynt att till exempel en senator svarar: "Det är ett bra argument. Nu byter jag parti!"

Jag skulle vilja säga ett och annat om de stimulerande sammankomsterna om SETI (*Search for Extraterrestrial Intelligence*) och om djurspråk vid vår CSICOP-konferens. Inom vetenskapens historia finns en lärorik rad av stora intellektuella strider, som alla visat sig handla om hur central betydelse människan har. Vi kan kalla dem slagen om den antikopernikanska fåfången.

Här är några av frågorna: *Vi är universums centrum. Alla planeter, stjärnor och solen och månen kretsar kring oss!* (Oj, då måste det verkligen vara något särskilt med oss.) Detta var den rådande uppfattningen — om vi bortser från Aristarchos — fram till Copernicus. Många människor tyckte om den, därför att den gav dem en central ställning i universum som de inte förtjänade. Bara att vistas på jorden var ett privilegium. Det kändes fint. Sedan kom bevisen för att jorden bara var en planet, och att de där rörliga ljuspunkterna också var plane-

ter. En besvikelse. Nedslående. Det var bättre när man var central och unik.

Men vår sol är åtminstone universums centrum. Nej, stjärnorna är också solar, och till råga på eländet befinner vi oss ute i en galaktisk avkrok. Vi är inte ens i närheten av galaxens centrum. Mycket nedslående.

Nå, men vintergatan är åtminstone universums centrum. Och sedan utvecklas vetenskapen litet till. Vi kommer på att universum inte har något centrum. Dessutom finns det hundra miljarder andra galaxer. Det är ingenting särskilt med just den här. Dystert, dystert.

Nå, men vi människor är åtminstone skapelsens höjdpunkt. Vi är annorlunda. Alla andra organismer, växter och djur, står lägre. Vi står högre. Vi har inget samband med dem. Varje levande art har skapats för sig. Och så kommer Darwin. Vi hittar ett evolutionärt kontinuum. Vi är nära släkt med andra djur och växter. Dessutom är våra närmaste biologiska släktingar chimpanserna. Skulle de vara våra kusiner — de där? Så besvärande. Har du någonsin gått på zoo och sett dem? Vet du vad de har för sig? Du kan föreställa dig vilken obehaglig sanning Darwins insikter var i det viktorianska England.

Det finns andra viktiga exempel — privilegierade referensramar inom fysiken och det omedvetna inom psykologin — som jag inte skall ta upp här.

Jag hävdar att i enlighet med traditionen från hela denna långa rad av debatter — där kopernikanerna vunnit alla sammans, de som säger att det inte är någonting särskilt med oss — så fanns det en djup emotionell underströmning i debatterna vid båda de CSICOP-mötena jag nämnde. Sökandet efter utomjordisk intelligens och analysen av ett möjligt "språk" hos djuren slår mot minst ett av de kvarlevande förkopernikanska trossystemen:

Vi är åtminstone de intelligentaste varselerna i hela universum. Om det inte finns några andra klyftiga typer någonstans, så är det ändå någonting särskilt med oss, även om vi är släkt med chimpanserna och även om vi bor i en avkrok i ett väldigt och skräckinjagande universum. Men i samma stund som vi hittar en utomjordisk intelligens så rycker den sista resten av vår fåfånga. Jag tror att en del av motståndet mot tanken på utomjordisk intelligens beror på den antikopernikanska fåfången. Och likaså, även om jag inte vill ta ställning i frågan om andra djur — högre primater, i synnerhet människoaporna — är intelligenta eller har ett språk, så är det uppenbarligen samma sak på den känslomässiga nivån. Om vi definierar människan

Carl Sagan

som den varelse som har ett språk, och om ingen annan har något språk, så är vi åtminstone unika i det avseendet. Men om det visar sig att alla de där smutsiga, motbjudande, skrottretande chimpanserna också kan delge varandra idéer, vad återstår då av det som är så särskilt med oss? Starka känslomässiga fördomar i de här frågorna spelar in i vetenskapliga diskussioner, ofta omedvetet. Det är viktigt att inse att vetenskapliga debatter, precis som pseudovetenskapliga dito, kan svämma över av känslor av bland annat dessa skäl, bland många andra.

Låt oss nu ta en närmare titt på radiolätandet efter utomjordisk intelligens. Hur skiljer det sig från pseudovetenskap? Låt mig nämna ett par verkliga exempel. I början av sextiotalet höll rysarna en presskonferens i Moskva och talade om att en avlägsen radiokälla, CTA-102, var variabel och att skiftningarna följde en sinuskurva med en periodicitet på cirka 100 dygn. Varför kallade de till en presskonferens för att nämna en sådan sak? Därför att de trodde att radiostrålningen kom från en utomjordisk civilisation med oerhörda krafter.

Det kunde vara värt en presskonferens. Det här hände innan ordet "kvasar" ännu hade lanserats. I dag vet vi att CTA-102 är en kvasar. Vi vet inte riktigt vad kvasarer är för någonting, och i den vetenskapliga litteraturen finns det flera olika förklaringar som utesluter varandra. Ändå är det inte många som tror att en kvasar, som CTA-102, kan vara något slags galaxomfattande utomjordisk civilisation, eftersom det finns flera alternativa förklaringar av deras egenskaper som stämmer mer eller mindre väl överens med de fysiska lagar vi känner till utan att tala om utomjordiskt liv. Den hypotesen kommer i sista hand. Den tar man inte till förrän alla andra har vederlagts.

Ett annat exempel: Brittiska vetenskapsmän fann 1967 en närbelägen, stark radiokälla som fluktuerar mycket snabbare, med en konstant periodicitet som kan uttryckas med tio signifikanta siffror. Vad var det? Deras första tanke var att det var något slags budskap som sändes till oss, eller något slags radiofyr för rymdskepp som färdas mellan stjärnorna. Internt på universitetet i Cambridge kallade de till och med källan för

LGM-1 — LGM för Little Green Men, små gröna gubbar. Men de var klokare än ryssarna, så de kallade inte ihop någon presskonferens, och snart stod det klart att det vi hade att göra med var det som nu kallas en "pulsar". Det var faktiskt den först upptäckta pulsaren, den i Krabbnubulosan. Nå, vad är då en pulsar för någonting? En pulsar är en stjärna som har krympt tills den är lika stor som en stad, och som inte som andra stjärnor hålls samman av gastricket eller elektronernas sönderfall utan av nukleära krafter. En pulsar är på sätt och vis en atomkärna som är lika stor som staden Pasadena. Nå, den idén tycker jag är minst lika bisarr som tanken på en interstellär radiofyr. Svaret på frågan vad en pulsar är för något måste vara mycket egendomligt. En pulsar är ingen utomjordisk civilisation. Det är någonting annat, men något som öppnar våra ögon och tankar och visar på möjligheter i naturen som vi aldrig hade kunnat tänka oss.

Sedan har vi frågan om falska realiteter. Frank Drage i sitt ursprungliga Ozma-experiment, Paul Horowitz i programmet med META (*Megachannel*

Tänk dig ett bättre liv

KREATIV VISUALISERING

Shakti Gawain
En grundbok i konsten att använda fantasin för att uppnå det man vill i sitt liv. Boken ger kraftfulla metoder och råd hur du förverkligar dina visioner.
Haft. 167 sid. Pris: 110:-

ARBETSBOK I KREATIV VISUALISERING

Shakti Gawain
Ett kraftfullt hjälpmedel för dig som aktivt vill ta del i att förändra ditt eget liv till det bättre.
Haft. A4-format. 140 sid. Pris: 159:-

ATT LEVA I LJUSET

Shakti Gawain
Lär dig att lyssna på din egen inre intuition. Den här boken kommer att bli din vän för livet och som du läser om gång efter gång.
Haft. 220 sid. Pris: 136:-

MUSIKENS HELANDE KRAFT

Hal A. Lingerman
Här får du råd vilken musik du kan välja för olika terapeutiska ändamål för att du ska må bättre. Rikligt med exempel och val inom den klassiska musiken.
Inb. 181 sid. Pris: 148:-

SE BÄTTRE - så återfår du din normala syn

Martin Brofman
En lättillgänglig kurs i ögon- och medvetandeträning som bygger på sk visualiseringsövningar. På tre månader kan du återfå din normala syn menar författaren, och kasta dina glasögon.
Haft. 40 sid. Pris: 65:-

KURSER I KREATIV VISUALISERING

3-4 sept och 19-20 nov i Stockholm. För dig som som snabbt vill komma igång med *Kreativ visualisering* och få stöd i grupp. Kurs 2 dagar. Pris: 700:- Begär kursprogram.

Vi bjuder på portokostnaden om du betalar in i förskott på Pg 35 16 37-4. Ange vad du beställer samt texta namn och din adress tydligt. Du kan också ringa in din beställning på tel: 0250-42440 (Telsvarare). Du kan dessutom beställa vår utförliga katalog med musikassetter och hypnosband.

Louise L. Hay, författare till boken "Du kan hela ditt liv"

DU KAN HELA DITT LIV

Louise L. Hay
Budskapet i boken går ut på att vi är till 100% ansvariga för våra liv. Vi formar med våra tankar det vi kallar framtiden. Och det gör vi här och nu! Boken har blivit en "bästsäljare" i USA. Boken innehåller också en stor referensdel om sjukdomar skapade av våra tankar och hur vi med positiva tankar "affirmationer" kan bearbeta orsaken till dessa sjukdomar. Utkommer i början av juli.
Haft. 230 sid. Pris: 136:-

Sänd kupongen (eller avskrift) till Energica, Box 8, 794 00 Orsa

☐ Du kan hela ditt liv, 136:-	☐ Arbetssbok i Kreativ visualisering, 159:-
☐ Kreativ visualisering, 110:-	☐ Se Bättre, 65:-
☐ Att Leva i Ljuset, 136:-	☐ Musikens helande kraft, 148:-
☐ Musikens helande kraft, 148:-	☐ Utförlig katalog

Namn.....

Adress.....

Postadress.....

TEXTA TYDLIGT

Extraterrestrial Assay) som sponsrades av Planetary Society, gruppen vid Ohios universitet, och många andra grupper har alla tagit emot avvikande signaler som fått hjärtat att hoppa över ett slag. Ett ögonblick trodde de att de hade uppfattat en verklig signal. I några fall har vi inte den blekaste aning om vad det var. Signalerna upprepades inte. Nästa natt vände man samma teleskop mot samma del av himlavalvet med samma modulation, samma frekvens och samma bandvidd, och med oförändrade inställningar i alla andra avseenden, men då hörde man ingenting. Sådana data publicerar man inte. Det kanske var något fel på mottagningsapparaturen. Det kanske var ett militärt flygplan som flög förbi och sände på frekvenser som förmodas vara reserverade för radioastronomi. Det kanske är en diatermiapparat länge ned på gatan. Det finns många möjligheter. Man förklarar inte med en gång att man har hittat utomjordisk intelligens bara därför att man får in en avvikande signal.

Och om den upprepas, går man då ut med nyheten? Nej, det gör man inte. Det kanske är en bluff. Det kanske händer någonting i ens system som man inte har varit klyftig nog att komma på. I stället kontaktar man vetenskapsmän vid en massa andra radioteleskop och säger att där och där på himlavalvet, på den frekvensen och den bandvidden och den modulationen och allt det andra, så tycks det finnas något som verkar konstigt. Vill ni vara hyggliga och titta efter om ni hittar någonting liknande? Och det är bara om flera observatörer oberoende av varandra får samma slags information från samma punkt på himlen, som man tror att man har hittat något. Inte ens då vet man om det man har hittat är utomjordisk intelligens, men man vet åtminstone att det inte är någonting på jorden. (Och att det inte heller är någonting i jordens bana runt solen, utan att det ligger längre bort än så.) Detta är den första rad av händelser som måste till om man skall kunna vara säker på att man faktiskt har fått in en signal från en utomjordisk civilisation.

Lägg nu märke till att detta förfaringssätt innebär en viss disciplin. En skeptisk inställning innebär en börda. Man kan inte springa omkring hur som helst och ropa ut att man har hittat små gröna gubbar, för då verkar man rätt dum, precis som ryssarna med CTA-102, när det visar sig att det var någonting helt annat. Man måste vara särskilt försiktig när det är så mycket som står på spel som här. Vi behöver inte bestämma oss förrän vi har samlat ihop alla bevis. Det är tillåtet att inte vara säker på sin

sak.

Jag får ofta frågan: "Tror du att det finns utomjordisk intelligens?" Jag svarar med standardargumenten — det finns mängder av planeter där ute, och jag använder ordet *milliarder*, och så vidare. Och sedan säger jag att det skulle förvåna mig om det inte finns utomjordisk intelligens, men naturligtvis har vi ännu inte sett några bindande bevis. Och sedan får jag frågan: "Ja, men vad anser du *egentligen*?" Jag svarar: "Det sade jag alldeles nyss." "Ja, men hur känns det i maggropen?" Men jag försöker låta bli att tänka med maggropen. Det är faktiskt tillåtet att vänta med att bedöma situationen tills man har samlat ihop alla bevis.

Efter min artikel "The Fine Art of Baloney Detection" i *Parade* (1 februari 1987) fick jag, som man kan föreställa sig, en massa brev. Sextiofem millioner människor läser *Parade*. I artikeln skrev jag en lång lista med saker som jag sade var "bevisligen eller sannolikt struntprat" — trettio eller fyrtio punkter. Förespåkare för alla dessa saker blev lika kränkta, så jag fick en massa brev. Jag nämnde också några mycket elementära principer för hur man bör förhålla sig till struntprat — argument som bygger på auktoritetstro håller inte, varje länk i beviskedjan måste stämma, och så vidare. En massa människor skrev och svarade att "du har helt rätt, allmänt sett, men tyvärr gäller det inte just min doktorin". En brevskrivare sade till exempel att idén att det finns intelligent liv utanför jorden är ett utmärkt exempel på struntprat. Han slutade: "Jag är lika säker på detta som på någonting jag själv har upplevt. Det finns inget medvetet liv någon annanstans i universum. På så vis återfår mänskligheten sin rättmätiga plats som universums centrum."

En annan skribent höll också med mig rent allmänt, men sade att jag som den inbitne skeptiker jag är hade slutit mig för sanningen. Framför allt hade jag struntat i bevisen för att jorden bara är sextusen år gammal. Nej, jag hade inte struntat i dem. Ja hade bedömt de påstådda bevisen, och *sedan* hade jag förkastat dem. Det är skillnad. Vi kan säga att det är skillnaden mellan fördomar och efterdomar. Fördomar är att döma innan man har tittat på fakta. Efterdomar är att döma efteråt. Fördomar är otäcka saker, därför att de leder till orättvisor och allvarliga misstag. Efterdomar är inte otäcka. Naturligtvis kan man inte vara fullkomlig. Man kan göra

misstag också när man dömer i efterhand. Men det är tillåtet att döma efter att ha granskat fakta. I vissa kretsar uppmuntras det till och med.

Jag tror att en del av det som driver vetenskapen framåt är törsten efter underverk. Det är en mycket stark känsla. Alla barn känner den. I första klassen känner alla den. Tolfte skolåret känner nästan ingen den, eller erkänner det åtminstone inte. Någonting händer mellan det första och det tolfte året i skolan, och det är inte bara puberteten. Det är inte bara det att skolor och media inte lär ut särskilt mycket skepsis, de uppmuntrar inte heller särskilt mycket denna eggande förundran. Både vetenskap och pseudovetenskap väcker denna känsla. Dålig populärvetenskap skapar en ekologisk nisch åt pseudovetenskapen.

Om vetenskapen förklarades för genomsnittsmänniskan på ett sätt som var både begripligt och spännande, skulle det inte finnas någon plats för pseudovetenskapen. Men det tycks vara en naturlag att i populärkulturen den dåliga vetenskapen tränger undan den goda. Och dem jag tror att vi måste skylla detta på är i första hand vetenskapsmännen själva, därför att de inte populariserar vetenskapen bättre, och i andra hand media, som i detta avseende är nästan genomgående hopplösa. Varje dagstidning i USA har en daglig astrologispalt. Hur många har ens en astronomispalt i veckan? Och jag tror att felet också ligger i utbildningssystemet. Vi lär inte eleverna att tänka. Detta är ett mycket allvarligt misstag som till och med, i en värld med 60 000 atombomber, kan bli farlig för mänsklighetens framtid.

Jag hävdar att det finns mer att förundra sig över i vetenskapen än i pseudovetenskapen. Och dessutom har vetenskapen, i den mån det ordet har någon betydelse, den fördelen, och den är inte liten, att den är sann.

Översatt, med vänlig tillåtelse av Carl Sagan, från den amerikanska tidskriften *Skeptical Inquirer*, nr 1, årgång 12 (hösten 1987).

Översättning GUNNAR GÄLLMO.

Carl Sagan är professor i astronomi och rymdvetenskaper och chef för laboratoriet för planetariska studier vid Cornell University i New York, USA. Han har skrivit många bästsäljande böcker om vetenskap och har fått pulitzerpriset. Han beskrivs som en av de främsta popularisatorerna av vetenskap i vår tid.

Copyright © Carl Sagan 1987.

Skeptikers åsikt om Sai Baba

I de norska skeptikernas tidskrift NIVFO-bulletin, nr 3, 1988, får vi veta hur Sai Baba utför miraklerna med den heliga askan vibhuti.

För att göra tricket behöver man en stor näsduk och några små kulor vibhuti. Vibhuti kan köpas i vissa affärer och kostar Rs. 15 per kilo.

Metoden är att man torkar händerna med näsduken, som innehåller små kulor vibhuti, vilka är blandade med risvatten. Man tar omärkligt kulorna i den vänstra handen — de är så små att de inte är synliga för åskådarna, när man snabbt rör sin hand. Man visar upp den högra handen, som är tom, på så sätt att den öppna handflatan vänds mot publiken. Därefter gör man en rörelse med den vänstra handen, med handflatan nedåt, och gnider kulorna till pulver — och så uppträder en helig aska på ett till synes mirakulöst sätt och kan strös i händerna på åskådare. Ett kilo vibhuti räcker till 10 000 religiösa svärmar.

NIVFO-bulletin nämner inte om det finns belägg för att Sai Baba trollar på det här viset. Men tidskriften påstår att så går det till. Uppgifterna kommer tydligen från indiska skeptiker.

Seriösa forskare kan ju iaktta swamin — om inte detta redan har skett — för att utröna om han brukar torka sig med en näsduk och om små kulor av vibhuti kan finnas gömda mellan hans fingrar.

Belysande om myter

Melvin Harris, *Sorry, You've Been Duped*, London 1986.

TV-mannen Melvin Harris har tagit sig an ett antal märkliga berättelser med anknytning till det paranormala, och tagit reda på vad som verkligen ligger bakom. Resultatet har blivit en mycket givande studie i mytbildningens mekanismer.

Flera kapitel ägnas åt "psykiska dektiver", dvs personer som påstås kunna hjälpa polisen genom att tex med fjärrsyn (klärvoajans) tala om var en försvunnen eller mördad person kan återfinnas. En kontroll i polisarkiven visar att de flesta av dessa berättelser har mycket svag verklighetsbakgrund. Harris berättar bl a om ett känt försvinnande där polisen fick i nästan 1200 tips från personer som ansåg sig ha fått information på paranormal väg. Inget av dem var till någon hjälp i polisarbetet.

En del myter har ett skönlitterärt ursprung. Harris berättar bland annat om författaren Arthur Machen som år 1914 publicerade en novell om hur änglar steg ned från himlen och hjälpte de engelska soldaterna att driva tyskarna på flykten. Berättelsen spreds snabbt vidare, och återgavs i tidningsartiklar och predikningar som vore den sann. Machens demotier var till föga nytta.

Till Harris specialiteter hör också att spåra påstått framgångsrika spådomar. Ett av många exempel: Den mycket uppburna amerikanska spåkvinnan Jeane Dixon påstås ha förutsagt mordet på John F Kennedy. I hennes biografi står det att hon ska ha sagt: "En blåögd demokratisk president vald år 1960 kommer att mördas." Denna förutsägelse ska, heter det, återfinnas i tidskriften *Parade*, den 13 maj 1956.

I *Parade*, den 13 maj 1956, står det: "Vad gäller valet år 1960, tror fru Dixon att det kommer att... vinnas av en demokrat. Men han kommer att antingen mördas eller dö under sin presidenttid, dock inte nödvändigtvis under den första perioden." Om blå ögon stod det alltså ingenting, och mord var bara ett av två alternativ som angavs.

Spådomar som inte slår in blir oftast bortglömda. Harris lyfter fram ur ljust en bortglömd episod ur spådomens historia. Under början av år 1939 berättade de flesta andar i de spiritistiska seansrummen i England att det skulle bli fred. Astrologer och kortspåmän hade samma budskap. Redaktörerna för den spiritistiska tidskriften *Psychic News*, Maurice Barbanell, skrev den 22 juli 1939:

"Jag är övertygad om att det inte finns någon möjlighet till fel när profetian är så enhällig. Från varje välkänd andeguide och från spiritistiska grupper i hemmen i hela världen har det kommit försäkringar om att England aldrig mer ska råka i krig. Även om individuella andar inte är felfria i frågor av mindre betydelse vägrar jag att tro på möjligheten av ett misstag i detta speciella fall!"

Spöken, varsel, reinkarnation och andefotografier har Harris också att berätta om. Boken är en bra illustration till att ett avslöjande kan vara minst lika spännande som den oavslöjade berättelsen.

Sven Ove Hansson

Ur Folkvett nr 1, 1988. (Folkvett utges av föreningen Vetenskap och Folkbildning.)

Stödföreningen för Djupterapi
Box 7060 20042 Malmö

DIJUPTERAPIN

söker inte mentalsjukdomarnas orsak i människans kemi utan i hennes livserfarenhet.

Gå med i Stödföreningen för Djupterapi!

Medlemsavgift 150:-

Informationspaket 20:-

Pg 495 11 33-0 Bg 585-5119

Tel. 040-30 19 19 tisdag 19-20

BUDDHASASANAFÖRLAGET Box 5158, 102 44 Stockholm

Skrifter ur den buddhistiska palikanon:

Buddhas stora meditationstal

40 sidor, ca 20:-

Buddhas tal till Sigala

24 sidor, ca 16:-

Övrigt:

Buddhismen i ett nötskal

av Narada Maha Thera

80 sidor, ca 15:-

Buddhistisk meditation

av Francis Story

32 sidor, ca 7:-

I bokhandeln eller direkt från förlaget

Bokhandel Informationscenter

Allt du läst om här har vi böcker om! Böcker som kan bidra till att du blir en helare människa! Hos oss hittar du också vacker, mjuk New Age-musik, avslappnings- och meditationskassetter och skivor.

Vi gör även ditt personliga horoskop på vår data!

Välkommen till vår butik på

Drottninggatan 83

(vid Strindbergsmuseet, T Rådmanngatan)

Postadr: Box 45096, S-104 30 Stockholm

Telefon butik 08-10 96 15, kontor 08-10 69 15

Namn

Adress

Postadress

☐ Jag vill vara med i Vattumannens kundregister

☐ Jag är speciellt intresserad av

Talongen sändes till

Vattumannens Bokhandel, Box 45096, 104 30 Stockholm

Axel Hallonlöf — en levnadsbeskrivning

Johan Wretman

Hallonlöfs karriär

"Låt oss tillsammans gå in i det stora smärtsamma tvivlet."

Axel Hallonlöf hade i sin ungdom påbörjat studier vid samma universitet där sedan Rutger Nibelius uppsteg på himlavalvet som en sol, men daldade som en illuster pannkaka till varnagel för många att hålla sig inom det akademiska skinnets regler som gäller. Sätillvida var "Nibbe" ett lysande exempel, om än ett varnande sådant. Huruvida detsamma gäller för Hallonlöf framgår av nedanstående levnadsbeskrivning.

Frågaren öppnar en dörr och går förlorad in i sitt svar. En törstande dricker ur källan och upplöses i sin spegelbild. Vad är aviga vad är räta? Vad är fråga och vad är svar? Vad är spegel och vad är speglande skönhet?

A.H.

Hallonlöfs "karriär" blev visserligen lång, men långtifrån lysande. Efter bästa förmåga försökte han i det längsta med vad han senare kom att uppfatta som "makaber självutplåning". Med sin hemifrån djupt rotade plikt- och ansvarskänsla gjorde han länge desperata ansträngningar för att anpassa bort det som var äkta hos sig själv. Om en människa doftar av granskog och lädersmörning och ler när hon ler och talar

när hon talar, så borde väl hela världen ligga för hennes fötter? Man skulle kunna tro det, men så småningom insmög sig hos Axel allt mer av gnagande tvivel på meningen med livet och den egna existensen.

Under en lång följd av år påbörjade han än det ena, än det andra med bröstet fullt av undringar och grubbel. Hans frågor var så stora att de inte gick att svälja för de lärde utan att först smulas sönder i sina minsta beståndsdelar. En till sandkorn krossad fråga var likväl inte den han hade ställt. Frågor skulle vara stora och andäktiga och fylla frågaren med vördnad inför livets mysterium. Hallonlöf menade också att kunskap och studier borde vara upplyftande och vidga den mentala och andliga horisonten och inte enbart tjäna som intellektuell bukfullnad.

Detta sätt att förhålla sig till kunskap och vetande, menade lektor Pärhlage, tillhörde den sk romantiska strömningen (1800-talet). Den romantiska inställningen till livet och politiken var inte att rekommendera. Enligt honom var det tekniskt omöjligt för den moderna, realistiska människan att förena romantik och praktiskt lönsamhetstänkande.

— Kära Hallonlöf, vi kan inte bortse från den tid i vilken vi lever.

Oaktat Hallonlöf kommit fel in i tiden, var det för honom viktigare att få ställa frågor och förundras tillsammans med andra och verkligen känna romantikens vingslag än att tugga i sig färdiga och slutgiltiga svar, i synnerhet när det gällde vad han kallade "ödesfrågor".

Några exempel på de ödesfrågor som uppfyllde Hallonlöf under denna tid är följande:

Har jorden någon framtid?

Finns det någon framtid för mig, som den jag är, eller måste jag göra om mig

Vidstående text är ett utdrag ur boken "Axel Hallonlöfs ballongfärd", som till stor del utgörs av en humoristisk skildring av två olika sätt att se på livet, den pinglerianska livssynen (efter vetenskapsmannen Samuel Pinglar) och den som företräds av Axel Hallonlöf. Boken utkommer i början av november i år.

själv i grunden för att en draglig framtid skall finnas?

Finns det någon framtid för den ständigt tvivlande människan?

Har "homo sapiens" i sitt nuvarande skick någon framtid?

Går det att leva framtidslös och lycklig?

Varför fick inte hasselmusen och igelkotten någon framtid?

Med så mycket outtalat tvivel på det bestående och allmänt accepterade var det omöjligt för honom att samla tankarna på något annat än att till varje pris skingra tvivlen, eller av någon, helst ärkebiskopen, Nibelius eller självaste Samuel Pinglar på den akademiska toppen, få höra:

— Jag känner som du. Låt oss tillsammans gå in i det stora smärtsamma Tvivlet.

I djupet av sitt brinnande hjärta önskade kandidat Hallonlöf inget hellre än att få dela sin djupa existentiella vanmakt med någon. Att dela hade kunnat vara svar nog för honom på den tiden.

Vid något tillfälle hände sig att Axel, på ett seminarium, grät över sin okunighet. Lektor Pärhlage såg djupt beklagande ut, något han åstadkom genom att på ett för honom karaktäristiskt sätt vecka ihop ansiktet.

— Nej nu får vi allt lägga band på våra

Johan Wretman

ra känslor, sade Pärhlage, i ett försök att få slut på Hallonlöfs omotiverade känslöflöde.

Underligt nog fanns inte bara sorg i Hallonlöfs tårar, utan också glädje. En första känsla av något begynnande underbart hade insmugit sig, att få finnas till i sin nästan oändliga oförmåga att begripa livet.

Ännu var det likväl långt till något mer än sekunder av trygghet i tanken att "jag har rätt att vila i mig själv som den jag är just nu, fylld av dumhet och tvivel, rädsla och osäkerhet".

I sin ensamhet brukade Hallonlöf sätta sig framför en spegel och se in i sina ögon, samtidigt som han ställde sig frågor som:

Vem är den människa som jag betraktar i spegeln?

Är det verkligen mitt sanna jag som reflekteras i mitt öga?

Kan jag vara helt säker på att denna jag lever i ordets absoluta mening?

Om jag nu lever, är jag då den jag utger mig för att vara?

Hur ska jag veta att jag inte är någon för mig totalt okänd individ som spelar min roll för att bedra mig?

Om det nu är så, var finns då den verkliga mig, som den ytlige bedragaren Hallonlöf försöker föra bakom ljuset?

Vem är det som tänker dessa tankar?

Var kommer mina tankar ifrån?

Som klart framgår av dessa frågeställningar gjorde Hallonlöf det inte lätt för sig. Att inbilla sig existera liksom på måfå, och tro sig vara en i egna ögon totalt okänd person, var en känsla, som av många betraktades som sjuklig, eller som Pinglar sade, "den som inbillar sig vara något annat än han är, företer klart psykopatologiska drag".

Varje psykiskt normal människa vet vem hon är. Men Axel satt länge fast i en känsla av tillvarons överklighet. Följaktligen hade han svårt att släppa den fråga som många ställer sig i puberteten och sedan aldrig mer, nämligen:

VAD SKA DET HELA EGENT-

LIGEN GÅ UT PÅ?

Många ansåg att en fråga av detta slag var inte bara onödig, utan dessutom farlig och själsligen nedbrytande. Dessutom kunde studierna inte ge något svar på den.

Ändå kom just denna frågeställning att bilda själva underlaget i Hallonlöfs framtida livsfilosofi. Genom att han aldrig upphörde att ifrågasätta och spörja efter själva grunden för sin och alltings existens, så utvecklade han, just härigenom, en ohämmad och förutsättningslös förmåga till inträngande analys och intuitiv förståelse av gestalter, landskap och ting, och själva dynamiken och dess betydelse i drömmens

värld. Han ägde den unika förmågan att alltid förutsätta att han ingenting begrep och inför varje ny obegriplighet, säga sig själv:

"Vad ska nu det här gå ut på egentligen?" (alternativt "vara bra för?").

Det kunde till och med gälla något så självklart och alldagligt som krig (vilket till yttermera visso alltid har funnits och därför inte behöver ifrågasättas), uppfostran eller det etiskt försvarbara i att skicka ut hundar och apor i rymden, något som aporna själva aldrig givit eller skulle kunna ge sitt samtycke till. Ofta fick Hallonlöf höra att hans frågor var fel ställda eller att han utgick från felaktiga antaganden.

Kriya Babaji

Praktiska lektioner i BABAJIS KRIYA YOGA

— den femfaldiga vägen till fullkomlighet ges på Medborgarhuset (Stockholm) rum 318 alla måndagar, kl. 18. Mer info, ring 08-97 89 63.
20 kr/lektion Egen filt medtages

Ivan Troëng: MAGNETTERAPINS GRUNDER

På ett instruktivt och lättfattligt sätt beskrivs den vetenskapliga bakgrunden, utrustning och grundregler för behandling. I avsnittet magnetterapins A-B-C finns rekommendationer för behandling av mer än 150 sjukdomar.

Sätt in 50:- på vårt postgiro 12 81 00-5, så kommer boken portofritt. Gratis skickar vi dessutom häftet **Magnetism — ett effektivt hälso- och läkemedel** och vår prislista.

Terapimagneter AB
Måsvägen 65, 312 06 Mellbystrand
Tel. 0430-250 10, 258 25

PULSOR — äntligen här!

(electronic microcrystal composite transceiver)

Behåll din energi — Reducera stress — Förstärk Auran

- Balanserar polariteter och förstärker auran
- Skyddar bio-energifälten från påverkan av elektromagnetisk smog
- Garanterar konstant energiflöde av livskraft (subtil energi) till alla delar av fysiskt, känslomässigt och mentalt energifält.

Information: 0157-214 40 Birgitta L Segerblom

Natten är lång

Roland Persson

natten är lång, mörker råder och över allt levande härskar sömnens gudinna sakta stiger solgudens skiva upp under Jungfruns stjärnbild, ur vars sköte världen vaknar luften är så obeskrivligt frisk, gräset ligger så glittrande vått över ängen dansar dimmorna som de gjort sen trias, jura och krita ja sen den tid då jättesländor behärskade världen, flygödlor med väldiga spann förmörkade himlen, varelsor två alnar höga reste sig över stäppen och blickade mot gryningen

ingen själavandring, inga kaster, inga purdahs, inget jihad, ingen obefläckad avelse, inga apostoliska bekännelser, inga schmalkaldiska artiklar, inga konstantinopolitanska dogmer

bara stillhetens vind, galenes vind, tidlöshetens och rörelsens vind, all föränderlighets vind

lätt och luftigt är det, fast och genomsläppligt, mjukt och hårt, både upp och ned, yang och ying, muspelhem och nifelhem ja, världsalltet är likt ett nät, där knutarna utgöres av invariansprinciperna och maskorna av tomrummet det är naturlagarna som är undret

3000 år 10000 år ett ingenting, mindre än ingenting alla sanningar, alla oumkullrunkeliga läror virvlar bort till ständig förskingring 341 statyer i rad i tempelsalen i Tebe 300 generationer i följd av ämbetsmän i prästerlig tjänst allt är borta var finns nu Osiris, Horus och Apis

546 liter vatten till vin och Jairi dotter stod opp och Muhammeds föräldrar lämnade dödsriket, döptes och vandrade in i paradiset mörkögda huoris, porlande fontäner, svalka under olivträden och i Valhall kämpalekar precis som i Midgård och i Härlighetens land betar hjorten bredvid lejonet, som den gör i denna dag på den afrikanska savannen

Vespasianus stannade sin vagn, vätte leran med spott och botade den blinde Jeschu gjorde detsamma och Kefas botade sjuka och Buddha vandrade på

vattnet och Seneferus trollkarl klöv vattnet så att det stod som två väggar religionernas vägar är kantade av under

Profeten, Vår Frälsare och Jungfru Mirjam uppstego på skyar och lyftes till himmelen och jag frågade efter jetprinciper och syreupptagningsproblem och Van Allen-bälten och man misshandlade mig och jag ödmjukade mig och frågade efter himmelens bokstavliga eller allegoriska, synliga eller osynliga koordinater och jag möttes av ögonskelningen

Anu, Bel och Ea Jahvé, Elohim och Allah Shiva, Vischnu och Ahura Gautama, Mahavira och Nanak Ask och Embla, Liv och Livtrasir hör mina rop — vederlägg mig

Pilatus, spjutförsedd och skallige, du av miljoner avskydde, du helgon i den koptiska kyrkan, firad vid sommarsolståndet Procula, trofasta hustru, helig i den grekiska kyrkan, dyrkad av medelhavsfolken helgon eller skurk, det beror på konjunkturerna

sova, sova att få sova och kanske drömma, men till och med i drömmen rasar Mara och jag såg dem: kvinnorgigor, fotstockar, stegehjul, prygelkäppar, gissel, chadors, klitoristänger, radband, vigvatten, kyrkstötar och alla ropade de: död åt livet nej, hädelsen en sakral plikt och helig handling

isranden vid Skånes sydkust år 13000 f.v.t. tundratid-tallbjörktid-ekhaseltid-yoldiahav-ancylyssjö-litorinahav asaläran vid sydkusten år 1000 e.v.t. katoliker-lutheraner-svärmare-vederdöpare-mosaiker-gurus-moonister ett blir två blir fyra, fördubblade intill ett djup av 1 miljon mil

rökelse, dans, fladdrande ljus, suggestiv musik och själen rycks med, kanske hela kala väggar, vita väggar, stränga blickar, askes och själen njuter, kanske hela terapi A och terapi B människorna är så olika, ängesten så skiftande men Gåtan, Havstillhetens stränder kan ej sökas där den som säger annat roar sig med ord

man klipper av sig håret eller låter det växa, man skyler nacken eller blottar den, man tar på sig turbaner och kalotter eller man tar av sig hatten eller sätter på sig mantiljan och man är anständig eller oanständig, syndig eller frälst och lammen slaktas rituellt och bråkanden och dödsskrin och blodet rinner i spannar eller på altaren och transsubstantiationen (o, bespar mig denna styggelse) och bildförbud och vinförbud och fläskförbud och köttförbud och visaansiktetförbud och älskaförbud och tjänarpengarförbud och framgångsförbud de sträcker sina händer mot skyn och ber och det är en vacker syn de knäpper sina händer och ruar sig i stoftet och offerröken slår mot marken, Himlen vredgas, Diotima talar dunkelt, Daimonion rör sin vinge.

de begraver sina döda sittande eller liggande eller överlämnar dem till garmarna eller bränner dem på sandelträ eller bygger dem maosoleum men alla stupade i alla världens krig, alla utstötta och fredlösa oinskränkt samma stjärnelagens evangelium: kolatomernas slingrande kedjor livet nedsteg däri och upplöses däri o, vårbjörk i hagen, fövalta mina molekyler väl lyft dem opp i din skira grönska och om tiotusen år ska nya björkar susa och det är ännu vår

Ishtar — Easter — Tammuz vestalerna vaktar den heliga elden, solens döttrar dansar inför Inkan, leopardens ögon är riktade mot Ku bergen ska smälta, de döda uppstå, samlas kring sin frälsare av jungfru född så säger Den heliga skrift — Avesta Ahura Mazda ske lov modergudinnan Kybeles son Attis dör, men uppstår igen på den tredje dagen ett gossebarn är oss fött, en vit elefant beskyddar den lille i Lumbini

Mahavira, den skönlockige ynglingen, utmärkte sig tidigt för sin fromhet och vishet föräldrarna sökte honom i trenne dagar och fann honom till sist i templet, ty var skulle han annars vara

vi öppnar tidningen och ögnar igenom spalterna, den ena efter den andra

vi sätter på TV:n och vandrar mellan kanalerna, både den ena och den andra och den tredje och vi undervisas om barnstugor, räntor, avtal, index och nationalbudgeter vi serveras uttråkade åsikter, bubblor som spricker och spottar oss i ansiktet men vi ropar efter rosor och eld, ande, glöd och doft av honung men runtomkring härskar tystnaden och den är lika djup som mörkret

det hände i lördags alldeles framför stationen mötte jag dem: Jesus med alla sina lärjungar, Gautama med Ananda, Muhammed med sin dotter (Fatima var det visst) och vi passerade varandra och jag hälsade och vi bytte några ord om vädret och jag köpte fiskfoder i affären på hörnet och gulfiskarna åt glupskt och jag tänkte: dessa gyttjeburna karp har simmat mot strömmen när de nådde källan hade de förvandlats till gulfiskar

över ökensanden ljuder muezzinernas rop, under luftiga kupoler dansar dervischerna, runt ohyvlade bräder sitter de troende och bryter brödet, vid de

ångande risskålarna hukar munkarna med korslagda ben

mångfaldiga, o mångfaldiga äro lärororna intet nytt sker under solen o skönhet, att få se systemen falla o ljuvhet, att vakna opp under pipalträdet, fri från läroras hjul, fri att lyssna till sorlet av Herakleitos' älv

jag går ut i livet med stjärnorna inom mig och den svindlande rymden över mig och varje afton ställer jag frågorna och tidlösheten andas mig i nacken

på denna hed, i denna öde trakt, i denna slutna kammare — alla människors tankar, alla stjärnors himmel, alla galaxers brinnande nav

stöt spaden i jorden, bryt torvan och ur mullen ska stiga en sång om blommande ängar, mikrober, tallösa världar och allt dettas förgängliga lycka se på fjärligen huru den söker sin näktar än här och än där, på denna tuva eller nästa eler den därbortom

liv, o vidunderligt ljuva dröj än en stund, fladderska lilla än anas bergens fjärrblå kam, än vilar i min hand i gåtfull tystnad Varats skäl

när solen svartnar, de strålande stjär-

nor störtar, bergen röra sig, ögats hinna brister, rymden vacklar o Isis, låt då dina blåsvart mörka lockar kasta sin skugga på min hals o Neith, lyft då slöjan av ditt hår och spegla i din mantel, rishonfärgad universums våg

och solen går upp och den går ned, vinden blåser vart den vill, Uscha sminskar sig och blottar sina bröst, vintergatan förtonar, dimmorna lättar, daggen glänser, lommen ropar över sjön Är det inte litet tidigt? Jo, litet tidigt är det nog.

Ur *Konfiskerad*, prosalyriskt collage (Procyon, Bor, 1986).

"SUNRISE"

är en Engelskspråkig tidskrift från TEOSOFISKA SAMFUNDET — PASADENA

Pris 60:- för 6 nr/år. Skriv gärna och begär ett gratis ex. till Anne Eek, Eriksbergsgatan 18, 114 30 Stockholm.

Summit Lighthouse

erbjuder också

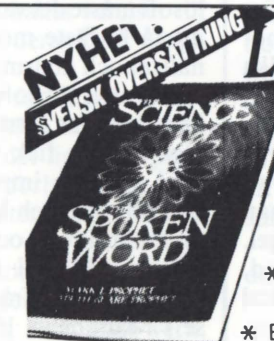
FÖREDRAG PÅ KASSETT

med undervisning från
DET STORA VITA BRÖDRASKAPET

- ☐ PROFETIOR FÖR DENNA TID — 1987—2000 (2 tim)
 - ☐ JESUS SANNA UNDERVISNING (2 tim)
 - ☐ KOMMANDE VÄRLDSFÖRÄNDRINGAR (2 tim)
 - ☐ JESUS BORTGLÖMDA ÅR (2 tim)
 - ☐ ÄNGLAR OCH MÄNNISKOR (2,5 tim)
 - ☐ MÄSTARNAS SENASTE RÅD (2 tim)
 - ☐ BRA MÄNNISKOR MÅSTE BLIR BÄTTRE (2 tim)
 - ☐ BÖN, MEDITATION och VETENSKAPEN OM DET TALADE ORDET (1)
 - ☐ KÄRLEKEN MELLAN TVILLINGSSJÄLAR (2 tim)
 - ☐ HEALING FÖR KROPP, SJÄL OCH ANDE (2 tim)
 - ☐ MÄSTARNAS PÅ DE SJU STRÅLARNAS (3 tim)
 - ☐ BARNDOMENS GÅTA OCH BARNETS FRIHET (1,5 tim)
 - ☐ HIMMELSFÄRDEN — LIVETS MÅL (1 tim)
 - ☐ ÅKTENSKAPET — EN INITIERING PÅ DEN ANDLIGA VÄGEN (1)
 - ☐ MUSIKENS MAK (2 tim)
 - ☐ MONTESSORIPEDAGOGIK (1,5 tim)
 - ☐ REINKARNATION (2 tim)
- M.F.L. Beställ komplett lista

Allt kan beställas genom:

Summit Lighthouse, Box 44, 830 43 Ås
Tel. 063/380 08. Postgiro 66 26 51-9

Lär dig frigöra dina inre förmågor!

☐ Det Talade Ordets Kraft är boken som lär dig:

- * frigöra din inneboende kreativitet
- * bli fri från sjukdom, tvivel och rädsla
- * öka din uthållighet, inre vitalitet och utomsinnliga varseblivning (ESP)
- * BLI MÄSTARE ÖVER DIG SJÄLV

genom *Vetenskapen om det Talade Ordet* ... 145:-

Utforska MÄNNISKANS AURA

I denna inspirerande och upplytande bok berättar Mästaren Kuthumi utförligt om auras ursprung, betydelsen av dess färger och hur vi kan fullända auras utstrålning. Han lär oss även praktiska, andliga metoder för att rena, expandera, stärka och skydda auras kraftfält.

Innehåller även:

- * En biografi över Kuthumis mest kända inkarnationer.
- * 30-sidig faktafylld ordlista över esoteriska begrepp och termer
- * Förklaring av bilden över ditt gudomliga Jag
- * Specialsektion om Violetta flammen — förvandlingens heliga eld
- * Vägledning till dem som söker självkännedom (häftad pocket, 220 sidor, illustrerad. Ca pris 69:-)

ARTIKLAR SOM KASTAR LJUS ÖVER LIVETS MYSTERIER.

8-16 s A4 med instruktiva bilder

- ☐ MÄNNISKANS AURA — hur renar man sin aura? 20:-
- ☐ TVILLINGSSJÄLAR — finn din perfekta partner 20:-
- ☐ REINKARNATION OCH LIVETS MÅL 20:-
- ☐ ÖKA DIN VITALITET — högre vibrationer = bättre hälsa 20:-
- ☐ LIVET ÄR EN SYMFONI — musikens makt på gott och ont 20:-
- ☐ JESUS OKÄNDA ÅR — mellan 12-30 års ålder 20:-
- ☐ DET INRE JAGET — den store förmedlaren »Kristusjaget» 20:-

Spara portot och beställ genom att sätta in respektive belopp på PG 66 26 51-9. Eller skicka kupongen (porto & pf.avg. tillk.) till: Summit Lighthouse, Box 44, 830 43 Ås Tel. 063/380 08.

En odödlig sanningssökare

Till 200-årsminnet av Arthur Schopenhauers födelse

Lars Holmgren

Arthur Schopenhauer föddes i Danzig den 22 februari 1788. Modern var författarinna och fadern köpman.

Han blev en av de mest uppmärksammade tyska filosoferna under 1800-talet, ehuru förbisedd ända till de sista åren av sitt liv.

Fastän han kunde titulera sig fil dr, var han inte helt akademiskt orienterad. Han såg med förakt ned på de akademiska filosoferna, som enligt hans mening inte levde *för* utan *av* filosofin. Själv ansåg han sig stå fri gentemot samhällseliga makthavare, med vilka universitetsfilosoferna tvingades kompromissa. Han tyckte dessutom att filosofiprofessorerna motarbetade honom.

En tid föreläste han dock som privatdocent vid Berlins universitet, där han konkurrerade med filosofen Hegel. Medan Hegel var mycket uppskattad, fick Schopenhauer ett ytterligt fåtal åhörare.

Schopenhauers mest berömda verk, "Världen som vilja och föreställning", utkom 1819. I ett brev till sin förläggare Brockhaus hade han presenterat det med orden: "Jag har lyft sanningens slöja högre än någon dödlig före mig." Och i bokens förord skrev han: "Besjälad av djupt allvar och i den vissa förhoppningen att boken förr eller senare skall nå de andar för vilka den uteslutande skrivits, överlämnar jag nu mitt arbete åt världen." Men trots de orden blev hans filosofiska mästerverk till en början ingen kritiker- eller publiksuccé. De flesta exemplaren avyttrades efter åtskilliga år som makulatur för att åtminstone komma till någon nytta.

När boken offentliggjordes, vistades Schopenhauer på den italienska halvön. "Vid samma tid", yttrade han flera år senare, "befann sig de tre största pessimisterna i Italien: Byron, Leopardi och jag." Ett mycket positivt uttalande om hans verk från författaren Jean Paul nådde honom 1824. För övrigt lade ett ringa antal personer märke till det.

Schopenhauers filosofi var inte i tidens anda. Hegel framstod som den främste filosofen. Hans spekulationer tilltalade många tänkande naturer. Enligt Hegel var tanke och verklighet ett, d v s Guds tanke är av den digniteten, att det tänkta objektet entydigt sammanfaller med det verkliga objektet. Gud resonerar efter samma tankeprinciper som människan. Guds tanke, din tanke och min tanke stämmer med hela verklighetens tanke. Inför en sådan optimistisk filosofi måste det vara svårt för en tänkare att få fotfäste med pessimism, irrationalism och ateism i högsätet.

Flertalet filosofer före Schopenhauer hade betonat förnuftet hos människan. Hos honom fick viljan prioritet. Därmed gav han impulser till irrationella strömningar och blev en förelöpare till Sigmund Freud och psykoanalysen.

Från 1831 till sin död 1860 bodde Schopenhauer, fränsett en ettårig vistelse i Mannheim 1832—33, i Frankfurt am Main. Han levde där som rentier en ungkarls liv. Hans mest omtyckta sällskap var pudeln Atma (den indiska benämningen på världssjälén).

Schopenhauer intog sina måltider på "Englischer Hof". Det berättas att varje gång han åt, lade han ett guldmynt på bordet. Efter måltidens slut tog han tillbaka det igen. En av de anställda frågade honom om orsaken till denna underliga ceremoni. Då svarade han att han i tysthet lovat sig själv att stoppa myntet i fattigbössan, den dag de engelska officerarna vid borden runt omkring talade om något annat än hästar, kvinnor och hundar.

Världen är min föreställning

Alltsedan de gamla grekerna har filosoferna funderat över frågan: Är verkligheten sådan som vi upplever den, eller är

vår upplevelse blott en illusion?

Schopenhauer formulerade sin kunskapsteori i satsen: "Världen är min föreställning", d v s en subjektiv upplevelsevärld. Omgivningen blir för honom överklig och drömlig. Den är, paradoxalt nog, tillika obegriplig och fientlig, oftast med lidande som följd. Våra önskningar krossas mot dess handfasta klippa. Och lyckas vi någon gång undgå smärtan, ja, då lurar ledsnaden i varje vrå.

Den pessimistiska filosofins talesman utvecklade sitt resonemang: "Att den mänskliga tillvaron måste vara ett slags förvillelse framgår tydligt nog av den enkla observationen att en människa är ett konkret behov, vilkas synnerligen svåruppnåeliga tillfredsställelse ingenting annat ger än ett smärtlöst tillstånd, i vilket hon dock ständigt är prisgiven åt ledsnaden..."

Till grund för världen med dess lidande och ledsnad ligger den blinda, omedvetna viljan, som är motorn i den spökvärld vi lever i. Viljan är det problematiska "tinget i sig", d v s den sanna verkligheten, den yttersta orsaken till sinne världens fenomen, vilket Kant hade förklarat ovetbart. Vi är själva "tinget i sig", och vi upplever vårt innersta väsen som vilja. Eftersom det är så, kan vi i viss mån inifrån tolka den sanna verkligheten bakom fenomenens värld, som utifrån är omöjlig att nå.

Det måste sägas att i kunskapsteorin står vi inför oerhörda, kanske övernaturliga problem, vilka filosofin hittills inte lyckats lösa. Alltså har inte heller Schopenhauer lyckats. För en lekman ter sig hans idealistiska kunskapsteori som en oförsonlig kontrast till den ohejdade realism som han på många ställen demonstrerar. Men vem kan tala om sådana svårigheter utan att hamna i pinsamma motsägelser? Styrkan hos Schopenhauer är att han som regel var medveten om dem, även om han inte konsekvent kunde lösa dem. De flesta är helt blinda på det här området.

Den värld vi lever i är en sinnevärld, som obegripligt blir till, vare sig detta sker som en återspeglning av yttre objekt eller den direkt uppstår i oss själva ur tomta intet. Våra förnimmelser kan endast ha en avlägsen likhet med de objekt, vi anser oss se. Kanske är alltsammans bara förnimmelser i oss själva? Schopenhauer hyste den meningen. Den brukar kallas kunskapsteoretisk idealism. Följaktligen talade han med dubbla tungor, när han pratade om en realistisk värld.

Man kan jämföra med vår egen filosof Boström. Schopenhauers subjektiva syn i kunskapsteorin överensstämmer med Boströms. Allt är i mitt medvetande. Men vilka olika slutsatser de drog! För Boström utmynnade filosoferandet i Gud, för Schopenhauer i den blinda, demoniska livsviljan.

Skillnaden mellan idealism och realism i kunskapsteorin kan illustreras med en dialog mellan Schopenhauer och Goethe. Den förre framförde den idealistiska tesen att solen inte fanns till, om inte han såg den. Då replikerade den senare: "Nej, min herre, det förhåller sig alldeles tvärtom: Ni skulle inte vara till, om inte solen såg er."

Boström talade om en evighetsvärld bakom sinnevärlden i tid och rum. Man kan fråga sig om Schopenhauer varit inne på liknande tankar, när han paradoxalt nog uttalade: "Och inför döden ryser vi kanske mest, därför att den möter oss såsom det mörker, ur vilket vi en gång framträtt och i vilket vi nu skall återfalla. Men jag tror att när döden tillsluter våra ögon, skall vi möta ett ljus, mot vilket vårt solljus blott är skuggan." De orden är diametralt motsatta till hans övriga pessimistiska filosofi.

"Vi känner och upplever att vi är eviga", sade Spinoza. Verkligheten är evig och tidlös, trodde Platon, inspirerad av Parmenides. Det tål att tänka på.

Lidandet

Enligt Schopenhauer är livet ett lidande. Och han uppfattade medlidandet som etikens urfenomen. Han uttryckte det på indierns vis med orden "det är du". Att se sig själv i andra är att genomskåda "Mayas slöja" (illusionen). "Såra ingen; tvärtom hjälp alla så mycket du

kan", lyder ett latinskt citat. Det är den sanna moralens grundsats.

Orsaken till lidandet är den tragiskt blinda livsviljan. Schopenhauer skildrade i målande ord, hur den yttrar sig, exempelvis i djurvärlden. I Alf Ahlbergs framställning låter det: "... Hur sköldpaddorna på Javas kuster angripes av vilda hundar; hur dessa vräker dem på rygg, sliter upp buksköldarna och förtär dem levande. Han pekar på ekorren, som klagande och jämrande kryper in i ormens gap, driven dit av den oemotståndliga magiska blicken i hans öga. Och så överallt i naturen: alla är jägare och alla är byten, en evig kamp, nödrop, skri och veklagan genom seklers sekler."

Slutsatsen blir med Schopenhauers egna ord: "... Att denna värld icke kunde vara något verk av ett allgott väsen men väl av en djävul, som kallat varelser till liv och fröjdade sig åt deras kval; därpå häntydde alla fakta..."

På ett annat ställe förklarade Schopenhauer ironiskt: "Man utmålar livet som en gåva, fastän det ligger i öppen dag att om envar på förhand fått bese och undersöka presenten, skulle han ha betackat sig för den."

Lidandet var för honom något centralt. Han varierade denna tes på olika sätt. Han frågade sig i sitt sista verk, "Tankar och fragment", om människosläktet skulle äga bestånd, såvida fortplantningen skedde på förnuftsmässiga grunder och inte av djurisk lusta. Skulle inte vi människor i så fall bespara det kommande släktet livets börda hellre än att kallblodigt lägga den på de efterlevande?

Därefter betonade han i drastiska ordalag: "Världen är just helvetet, och människorna är å ena sidan de pinade själarna och å den andra djävlarne i det."

I inledningen till detta kapitel om världens lidande framförde Schopenhauer också synpunkten: "Om lidandet inte är det närmaste och omedelbara syftet med vårt liv, så är vår tillvaro det mest ändamålsvidriga i världen. Ty det är absurt att anta att den ändlösa smärta som härrör ur den nöd, som tillhör livets väsen, och av vilken världen överallt är uppfylld, skulle vara ändamålslös och rent tillfällig. Vår känslighet för smärtan är nästan oändlig, för njutningen är den snävt begränsad. — Varje enskild

Alla dessa ting är visserligen sköna att se på, men att vara dem är något helt annat.

Arthur Schopenhauer

olycka ter sig visserligen som ett undantag; men olyckan över huvud är regeln!"

Nirvana är målet

För Buddha gällde det att finna en väg bort från lidandet. Det var också Schopenhauers huvudproblem. Optimismen är ett blodigt hån mot mänsklighetens lidande och jämmer, tyckte han.

Men det är svårt att hitta en väg till befrielse. Hur urusel är inte vår situation! Schopenhauer framhöll: "... Vi tröstar oss över livets elände med döden och över döden med livets elände. Sanningen är att dessa båda faktorer hör oskiljaktigt samman, i det att de bilda en labyrint ur vilken det är lika så svårt som önskvärt att finna en utväg."

Nirvana, d v s befrielse från den blinda livsviljan, är målet.

Tre vägar finns: Konsten kan ge en tillfällig frihet från viljans tyranni. Medlidandet och kärleken är en mer beständig väg. Den definitiva vägen är ett radikalt asketiskt förnekande av livsviljan.

"Denna tanke om den absoluta viljeförnekelsen innehåller en ohållbar paradox. Vad Schopenhauer beskriver som viljeförnekelse är i själva verket endast övergången till en annan form av liv. Häri ligger ett av de logiska motiv, som har drivit Nietzsche utöver Schopenhauer." Den slutsatsen drog Melker Johnsson i sitt arbete "Nietzsche och tredje riket".

I sin egen livsföring praktiserade inte heller Schopenhauer sina asketiska åsikter. Det har man sett som en inkonsekvens hos honom. Och han var själv medveten om det. Men kan man inte mena allvar med ett ideal, som man inte själv förmår realisera? Bäst vore förstås att efterleva det. Men kan man inte det, är det bättre att predika ett ideal än att vara helt utan.

En fråga som ligger nära till hands är: Hade Schopenhauers pessimism sin rot

Arthur Schopenhauer 1852 (foto)

Arthur Schopenhauer 1859 (foto)

i hans personliga läggning? Han tycks ha varit ovanligt tungsint, misstänksam och lättretad. Men behövs det bara ett dåligt psyke för att se det usla i sinnevärlden? Det kan man göra även med den bästa mentalitet.

När Schopenhauer och buddhistiska tänkare gjorde sina utläggningar om ondska i tillvaron, om lidandet, gav de uttryck för mycket allmänmänskliga tankar och känslor. Många människor är fångna i sina ensamma och dystra reflexioner. Schopenhauer är här en stor tröstare.

Som den tyska författarinnan Mite Kremnitz upplevde honom: "Efter några rader Schopenhauer känner jag mig frisk!" Schopenhauer åskådliggjorde med stor litterär kraft, vad många erfår inom sig. "... Han skapade en kosmisk dikt, vars mörka skönhet aldrig upphör att gripa och fångsla", berömde Gunnar Aspelin i sin bok "Tankens vägar".

Schopenhauers inflytande ökade

I sin ungdom hade Schopenhauer i Weimar sammanträffat med den berömda diktaren Wieland. Denne hade då frågat honom, vilket yrke han bestämt sig för. "Livet är en kinkig sak; jag har föresatt mig att tillbringa det med att tänka över det", svarade Schopenhauer. Hans livs motto blev: "Att ägna livet åt sanningen".

De senare orden stod som motto på titelbladet till hans sista bok, "Tankar och fragment", som gavs ut 1851. Detta arbete med sina mera lättfattliga aforismer gjorde hans namn känt för en bredare publik.

En annan viktig orsak till att Schopenhauers inflytande ökade var "hans gamle apostel" Julius Frauenstädt, som oförtröttligt kämpade vid hans sida. Flera förläggare avböjde erbjudandet att ge ut filosofens slutgiltiga alster, men Frauenstädt lyckades omsider finna ett förlag, som var villigt. Då hade Schopenhauer berett sig på att lägga undan manuskriptet. Han hade, likt en hel del seriösa och alltför djupsinniga författare, förlagssvårigheter i nästan hela sitt liv.

I detta verk ingår hans berömda "Aforismer till levnadsvisdom". "... Ett gyllene verk, som borde läsas av envar, rikt på verklig och stor visdom, helgjutet som ett antikt tempel", påpekade Alf Ahlberg.

Schopenhauer ville visa hur man bäst ska leva livet. Han prisade ensamheten, i vilken var och en får vara sig själv utan att behöva dagtinga med andra. Han ansåg också: "På ålderdomen ges det ingen skönare tröst än den att man lagt ned all sin ungdoms hela kraft i verk, som icke åldras med sin upphovsman."

En anekdot

En anekdot berättar: En gång satt Schopenhauer på en bänk i sina filosofiska funderingar. Då kom en man fram till honom och undrade vem han var. Schopenhauer svarade, att om han kunde få svar på den frågan, då skulle han vara mycket tacksam.

Här visade Schopenhauer hur medveten han var om alla irrationella tankar och känslor, vilka rörde sig i hans själ och som han inte förmådde tyda. Han ville lösa sin egen gåta, ur vilken han sedan sökte tolka livs- och världsgåtan.

Schopenhauers betydelse

Schopenhauers entusiastiske anhängare och översättare C V E Carly skrev: "Åtskilligt borde väl också sägas om vad Schopenhauer varit och är för en själv. Men det må vara. Det skulle här bli alldeles för vidlyftigt att närmare utreda, hur det av bekantskapen med honom kan bli en upplevelse, i många fall en inlevelse och därmed en övertygelse. Det skulle krävas många sidor för att skildra, hur han skapar stillhet och ro i oron, heroism och medkänsla i lidande och motgång, i sorgen och olyckan, hur han skärper ansvarskänslan och håller samvetet vaket, hur han belyser vanskligheten i vad man kallar lycka, krossar fåfängliga illusioner, hur han avslöjar världens allestädes närvarande fast alltid osynliga drivkraft och därmed natu-

rens hemligheter, människornas beskaffenheter samt det lagbundna i allt världens glimrande virrvarr, det glänsande men ständigt lika bottenlösa eländet. Och så vidare — för att nu ej tala om det höga målet: att vi må övervinna världen."

Schopenhauer sammanfattade sin filosofi i orden "världen är viljans självkänedom". Han sade också: "Mitt jag rymmer helt i mitt verk."

Han dog den 21 september 1860, världsberömd efter att länge ha levt i okänd storhet. Självt hade han tröstat sig för bristen på erkännande med Petrarcas ord: "Det är tillräckligt, om den som springer hela dagen, mot aftonen når målet."

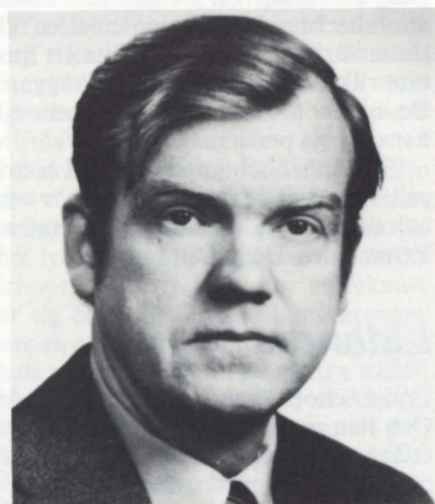
På hans gravsten på Frankfurterfriedhof står blott: Arthur Schopenhauer. När han kort före sin död fick frågan, var han ville bli begravd, svarade han: "Likgiltigt! De skall dock finna mig!"

Litteratur:

Schopenhauer finns väl representerad i Björck & Börjessons serie "Berömda filosofer", bl a i två band under rubriken "Värld-reflexer".

En ytterligare skrift är ett urval ur "Tankar och fragment" under titeln "Liv och sanning" (Natur och Kultur, 1960).

Om Schopenhauer har Alf Ahlberg skrivit: "Arthur Schopenhauer" (Natur och Kultur, 1924; andra omarbetade upplagan 1960).

Lars Holmgren gav 1984 ut diktsamlingen Relief och 1987 diktsamlingen Värde.

Svenskens religiositet

9 procent av svenskarna är kristna i traditionell mening, lika många går regelbundet i kyrkan. Omkring 20 procent beder, och lika många mediterar. 37 procent säger sig tro på Gud.

Enligt en rapport från teologiska institutionen i Uppsala, "Livs-åskådningar i Sverige", skriven av professor Anders Jeffner, tror 37 procent av svenskarna att det finns en högre makt.

I ett undersökningsprojekt har man vänt sig till 600 personer i åldrarna 18-69 år, och 394 av dessa har svarat på en rad frågor om livsåskådning, dels i öppna intervjuer, utan bestämda svarsalternativ, dels i bundna intervjuer, med olika svarsalternativ.

En av frågorna var: Tror du att det finns en Gud, en överjordisk makt eller kraft? När tre svarsalternativ lades fram, blev resultatet detta:

Ja, jag tror det	37 procent
Kanske, kanske inte	35 procent
Nej, jag tror det inte	28 procent
Tydligt är alternativet "kanske, kanske inte" det som annars brukar kallas "vet inte".	

Alltså: 37 procent säger sig tro på Gud.

Men vilken gudsbild har dessa människor? Enligt en öppen intervju, utan svarsalternativ, vilken är omöjlig att tolka, eftersom de tillfrågade var dåliga på att besvara frågorna, tycks dubbelt så många tro på "en gudomlig kraft" som på "en personlig gud".

9 procent betecknade sig i en öppen intervju som troende kristna, och lika många som "bekännande kristna" i en intervju med tre svarsalternativ. I den senare intervjun ville man undersöka inställningen till kristendomen, och där valde 64 procent svarsalternativet "kristen på mitt eget personliga sätt" och 26 procent "inte kristen". Att få 64 procent att säga sig vara kristna på ett personligt sätt är litet av ett verbalt trick. Det hade varit rimligare att ge ytterligare ett alternativ: *religiös* på ett eget, personligt sätt.

När man ställer frågor till vanligt folk om sådant som de inte tänkt särskilt mycket på och där de inte vet riktigt hur de skall beskriva sin uppfattning, är det lätt att med formuleringstrick lura dem att svara ungefär som man önskar. Det vore naturligtvis fel att tolka den här undersökningens resultat så att 73 procent

av Sveriges befolkning är kristen på ett eller annat sätt. Jeffner skriver också att avgörande ju är vad man lägger in i de olika uttrycken. Den saken har tagits upp i de öppna intervjuerna och kommer att bli föremål för en speciell analys. Begreppet "kristen på sitt eget sätt" kan, påpekar Jeffner, rymma vitt skilda åskådningar.

Intressant vore att i en kommande rapport få svar på frågor som de följande:

Tror du på Gud — i så fall hur föreställer du dig Gud?

Tror du på Bibeln — i så fall på vilket sätt?

Tror du på Jesu uppståndelse från de döda — i så fall vad innebär uppståndelsen?

Tror du att Jesus kommer att "döma levande och döda", som det heter i trosbekännelsen?

På frågan "tror du att det finns ett liv efter döden?", svarade de tillfrågade så här:

24 procent	Ja, absolut
21 procent	Ja, kanske
18 procent	Nej, troligtvis inte
25 procent	Nej, absolut inte
12 procent	Vet ej

Här vore det intressant att få veta hur man föreställer sig livet efter döden.

Hur ofta går svenskarna i kyrkan?

4 procent	går varje vecka
5 procent	varje månad
53 procent	någon enstaka gång
38 procent	aldrig

Det tycks alltså vara de 9 procenten i traditionell mening kristna, som går i kyrkan. Men även där är kyrkligheten lite sval.

Fler är det som beder.	
12 procent	beder varje dag
4 procent	varje vecka
5 procent	varje månad
39 procent	ibland
41 procent	aldrig

Alltså: cirka 20 procent beder. Till dem hör naturligtvis många som är

"kristna på sitt eget sätt".

Meditation förekommer ungefär lika mycket.

24 procent mediterar, 76 procent gör det inte.

Undersökningen bekräftar tidigare resultat att omkring 10 procent av svenskarna idag är kristna i traditionell mening och att intresset för en religiös livstolkning utanför traditionell tro är stort.

I en sammanfattning skriver Anders Jeffner att man kan vänta sig en fortsatt tillbakagång för en mer preciserad kristen lära men att kyrkan kommer att behövas för att hjälpa till att hålla dörren på glänt mot en annan värld.

Alltså — min reflexion — den mer bestämda, dogmatiska kristna läran går sannolikt tillbaka, medan en mer allmän religiositet består, eftersom människan är, som det ibland heter, "obotligt religiös".

Orsaken till den traditionella kristna trons tillbakagång är förstås att många viktiga delar av teologin är synnerligen svårtrodda så att människor av sitt förstånd tvingas att tänka på egen hand.

Kanske kan kristen teologi söka sig nya former, som innebär en pånyttfödelse för tron. Man kan tänka sig, skriver Jeffner, "att kristendomen får ny kraft genom att en teologi växer fram som binder samman öppningen mot det transcendenta med inriktningen på det ekologiska sammanhanget samtidigt som det ger en bas för det vilsekomna människovärdet. Kan den teologin dessutom integrera ett vetenskapligt synsätt blir den kanske en viktig livsåskådningsfaktor. Teilhard de Chardin var på sitt spekulativa sätt på väg i denna riktning. Viss aktuell miljö- och skapelseologi både i Danmark och Sverige ligger på samma linje."

Källa: Anders Jeffner, "Livs-åskådningar i Sverige", inledande projektpresentation och översiktlig resultatredovisning. Uppsala Universitet, Tros- och livsåskådningsvetenskap, Box 1604, 751 46 Uppsala.

Jacques Vallée stigfinnare i UFO-djungeln

Håkan Blomqvist

Det är ingen lätt uppgift att ge sig in i UFO-litteraturen för att försöka vaska fram guldklimporna. Det mesta som skrivits på temat är inte värt någon närmare bekantskap. 85—90 procent av det som publicerats i genren kan man hänvisa till papperskorgen.

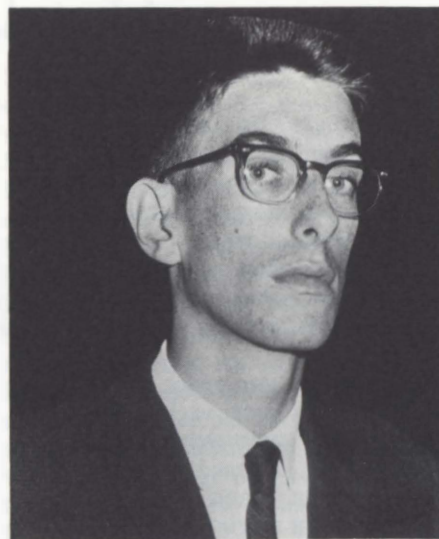
Men om man nu ger sig på sisyfosarbetet att hitta signalen bland cirka 3 000 titlar brus så kommer man förr eller senare att stöta på namnet Jacques Vallée och då är det lämpligt att slå sig ner i fåtöljen för några timmars intressant och tankestimulerande läsning.

"Dimensions. A casebook of alien contact" är det senaste verket från Vallées penna (1). För den som läst hans tidigare böcker är dock Dimensions lite av en besvikelse, eftersom den inte i egentlig mening är någon ny bok utan endast en sammanfattning, med några ändringar, av tidigare publicerat material. Förordet är skrivet av Whitley Strieber vars bok "Communion" toppade bestsellerlistorna för facklitteratur i USA 1987; den har sålts i mer än tre miljoner exemplar. Något verkligt nytt material innehåller inte Dimensions, men den är en god sammanfattning av Vallées tänkande över UFO-gåtan under snart 30 år.

Jacques Vallée, idag 49 år, växte upp nära Paris och ägnade en stor del av sin tonårstid åt att skriva science fiction-romaner. Som 19-åring vann han Jules Verne-priset för sin roman "Sub space". Han studerade matematik vid Sorbonne och astrofysik vid universitetet i Lille. Intresset för UFO väcktes på allvar 1961 när Vallée arbetade med satellitspårning vid Parisobservatoriet. Där lärde han sig att vetenskap inte alltid är vad vetenskapsmän sysslar med. Vid flera tillfällen detekterade forskarna vid observatoriet icke kända föremål med sina instrument. Av rädsla för att verka ovetenskapliga och för vad kolleger skulle säga lät chefen för observatoriet bevis-

material förstöras. "Då tänkte jag", förklarar Vallée, "här sitter vi vid en berömd institution, observerar något vi inte kan förklara och förstör bevisen av rädsla för att bli förlöjligade. För mig var det inkörsporten till hela frågan" (2).

Vallée började försiktigt höra sig för bland kolleger om liknande observationer och fann till sin förvåning att astronomer i flera länder iakttagit UFO-fenomen men höll dessa rapporter hemliga. Eftersom kritiker alltid påpekade att astronomer aldrig såg UFO förstod Vallée att frågan inte var så enkel. Han började, i samarbete med sin fru Janine, resa runt och undersöka och dokumentera UFO-fall från hela världen. De koncentrerade sig på närobservationer som inte tidigare rapporterats i pressen. Resultatet av dessa ansträngningar blev böckerna "Anatomy of a phenomenon: Unidentified objects in space — a scientific appraisal", 1965 samt "Challenge to science — the UFO enigma", 1966.

Vallée som ung astronom.

Redan 1962 slog sig paret ner i USA där Jacques arbetade vid Texasuniversitetet med att hjälpa astronomer använda datateknik för att skapa den första verkligt exakta kartan över planeten Mars. Data och informationsvetenskap blev därefter Jacques Vallées forskningsfält och han fick sin doktorsgrad i datavetenskap vid Northwestern University i Chicago 1967.

Genom intresset för UFO-fenomenen kom Vallée i kontakt med andra forskare, astronomer, psykologer, fysiker som också var öppna för att med vetenskapens metoder ge sig i kast med gåtan, men inte ville skylla utåt. 1963—64 hade denna grupp växt ut till ett stort nätverk med forskare från sex länder. Man började kalla sig The invisible college eftersom verksamheten huvudsakligen skedde underjordiskt eller var okänd för deltagarnas vetenskapliga kolleger. Gemensamt för gruppen var att man ansåg UFO-fenomenet intressant och viktigt att studera ur vetenskaplig synpunkt, en åsikt som inte var gångbar i början på 60-talet. En av deltagarna var den nyligen avlidne professor J Allen Hynek.

Som så många andra forskare utgick Vallée från teorin att tefaten representerade en överlägsen teknologi från andra solsystem. Den fysiska aspekten och bevisfrågan upptog hans två första böcker. Men han fann snart att något bevis för utomjordiska besökare inte gick att spåra i UFO-rapporterna. Vallée bytte därför perspektiv på sin forskning till att jämföra tefaten med rapporter om tomtar, troll, älvor, demoner etc, alltså tefaten som myt, folktro och religiös föreställning. 1970 formulerade han sina nya tankegångar i boken Passport to Magonia, vilken blev en kontroversiell utmaning till UFO-forskare men framför allt till alla naivt tefatstroende som hoppades på vänliga besökare från andra världar. "... undersökarna har aldrig uppmärksammat det faktum att före-

ställningar identiska med dagens har uppstått gång på gång under den skrivna historien och i former anpassade till de troendes land, folk och sociala förhållanden" (3). Tefatsvarelserna visade en slående likhet med forna tiders älvor, demoner, änglar och andra väsen. Huruvida dessa varelser endast finns i fantasin eller representerar någon form av parallell verklighet låter Vallée vara osagt, även om han spekulerar friskt. Även i sin nästa bok, The invisible college, diskuterar Vallée tefaten ur mytens, religionens och psykologins perspektiv.

Vallée håller ett anförande inför FN 27 november 1978. (Stående till vänster prof. J. Allen Hynek.)

Den 27 november 1978 hölls ett unikt möte i New York. I regi av FN:s Speciella Politiska Kommitté hölls ett möte med syfte att diskutera möjligheten av en koordinerad internationell UFO-forskning. Bland de inbjudna talarna fanns Jacques Vallée. I sitt anförande varnade han för de sociala och på sikt politiska konsekvenserna av tron på en nära förestående kontakt med utomjordiska varelser — en tro, som enligt Vallée, alltmer breder ut sig bl a på grund av att vetenskapsmän inte bryr sig om genuina och seriösa UFO-rapporter.

Utifrån sin forskning presenterade Vallée följande slutsatser: "1. Tron på rymdbesökare är oberoende av UFO-fenomenets fysiska verklighet. I den sociala vetenskapens termer säger vi att något är 'verkligt' om tillräckligt många människor tror på det..."

2. Tron på en nära förestående UFO-kontakt är en indikation på den allt vidare klyftan mellan allmänhet och vetenskap. Vi har fått börja betala priset för den negativa och fördomsfulla attityden med vilken våra vetenskapliga institutioner behandlat ärliga vittnen till UFO-fenomen. Bristen på seriös, förut-sättningslös forskning har fått dessa vittnen att tro att vetenskapen är inkapabel att hantera fenomenet. Denna attityd har förlänt många människor att söka svaren utanför det rationella sökandet efter kunskap som är vetenskapens kännetecken.

3. Frånvaron av seriös forskning i ämnet och tron på en nära förestående UFO-kontakt underminerar tanken på att människan kan styra sin egen framtid... Det skapar passiv förväntan på besök av vänliga rymdvarelser som kan lösa de nuvarande mänskliga problemen" (4).

Tyvärr skapades ingen internationell UFO-kommitté i FN:s regi.

För att få en klarare bild av UFO-problemet delar Vallée in det i tre aspekter:

Den första är den fysiska sidan. UFO uppträder som en liten avgränsad region i luften inom vilken en stor mängd energi är lagrad. Energin ger sig till känna genom intensiva, pulserande ljusfenomen, andra former av elektromagnetisk strålning och genom mikrovågor som

skapar förvrängningar i vittnets verklighetsupplevelse.

Den andra aspekten är psykologisk. UFO-rapporter skapar olika former av psyko-fysiologiska effekter på vittnen: visioner, hallucinationer, fysiologiska effekter och långtgående personlighetsförändringar.

Den tredje aspekten är social. Tron på tefatens verklighet sprider sig snabbt i alla delar av samhället. En snar kontakt med utomjordiska besökare emotes av många, och kulter, myter och rykten ger vatten på kvarnen.

Det är den tredje aspekten — tefaten som socialt fenomen — som Vallée idag koncentrerar sig på och finner mest intressant, speciellt med tanke på att data och informationsstyrning blivit hans specialitet. Han är nu bosatt i Palo Alto, Kalifornien och chef för Infomedia, ett data- och kommunikationsföretag.

Sina teorier om tefaten som myt och kult utvecklar han i boken "Messengers of deception. UFO contacts and cults", utkommen 1979 — en bok man inte kan släppa utan att gripas av en lätt känsla av akut paranoia (motverkas effektivt genom att ställa sig vid diskbaljan en halvtimme — inte bara stå där, idiot — diska också).

Kortfattat går den ut på teorin att UFO-fenomenet, eller åtminstone dess sociala effekter, mycket väl kan styras av en grupp människor som med specifika

mål i sikte använder allmänhetens reaktioner för egna syften. UFO kan fungera som ett kontrollsystem för mänskliga föreställningar och myter. "Jag tror fortfarande att det finns en verklig teknologi bakom, som skapar de effekter vittnen beskriver. Men jag är inte beredd att skriva under på att det är några rymdmänniskors teknologi" (5).

UFOs är verkliga, konstaterar Vallée. De är en tillämpning av en psykotronisk teknologi, dvs fysiska instrument som påverkar människans medvetande. De behöver inte alls vara från yttre rymden. Syftet med deras användning kan vara att skapa sociala förändringar på planeten. Underrättelseorganisationer kan därför ligga bakom en del av UFO-fenomenen. "För att bevara en hemlighet måste du avslöja en del av den och förvandla den till ett rykte", skriver författaren W A Harbinson i UFO-romanen Genesis. Precis så menar Vallée att tex CIA kan ha arbetat. Om man har en hemlig, psykotronisk teknologi som man vill skydda men som ändå observeras ibland gäller det att skapa ett löjets skimmer över ämnet och personer som sett föremålen. Vallée anser att flera av 50-talets kontaktpersoner lurades av underrättelseagenter att tro att de var i kontakt med rymdmänniskor. Med sina absurda historier och religiösa budskap hindrade de seriösa forskare från att bry sig om den verkliga UFO-gåtan.

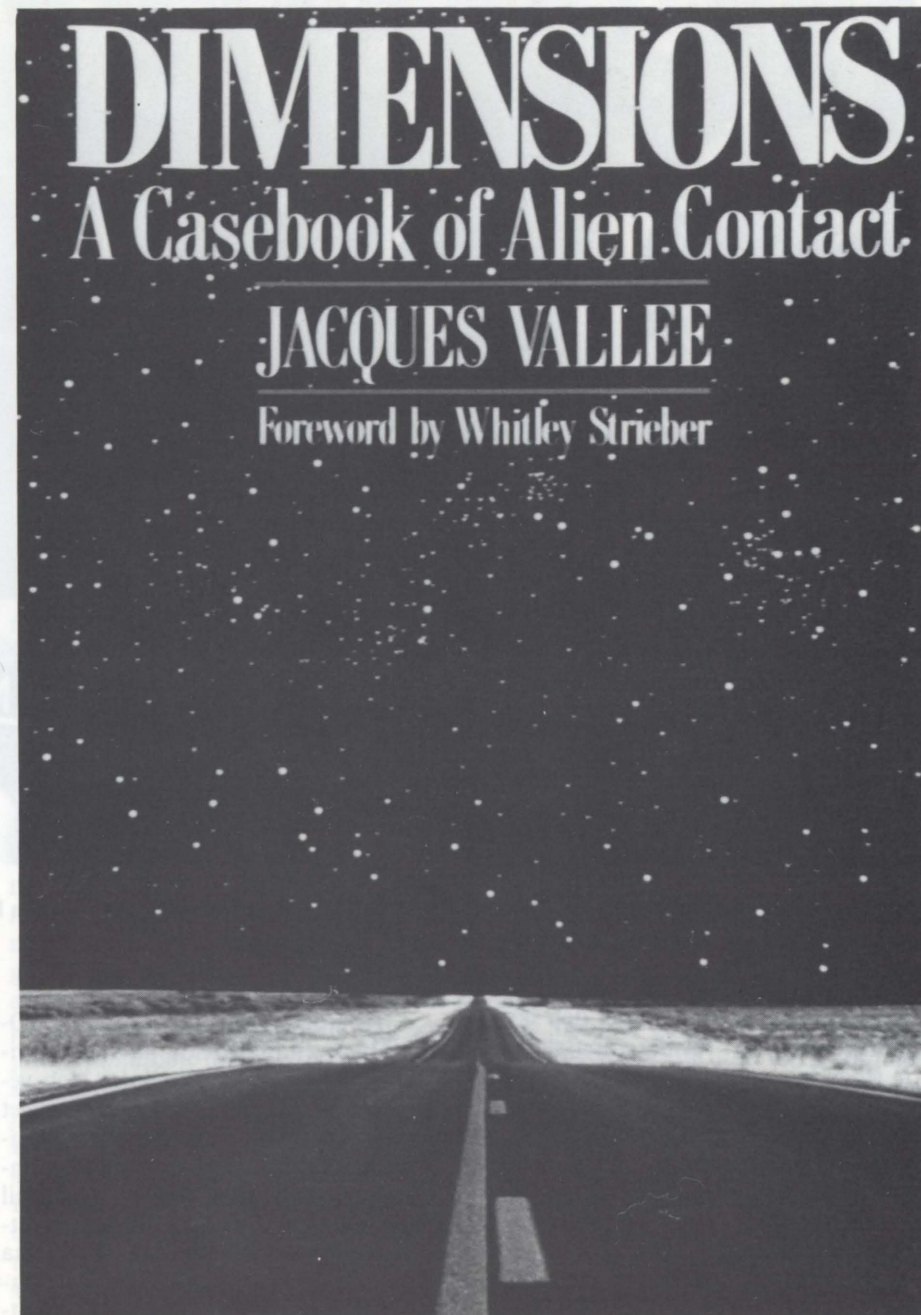
Myt är mycket gångbart som politiskt vapen. Hur många har inte handlat på order av gud eller någon ayatollah. Snabba sociala förändringar skapas lättast när människor är emotionellt motiverade av mytiska föreställningar. Detta faktum är underrättelseorganisationer världen över mycket medvetna om och använder sig av. Genom att jämföra UFO-kontaktkulturernas filosofi har Vallée funnit följande idéer i olika tappningar:

Antiintellektualism. Människan kan inte lösa sina egna problem. Endast rymdmänniskorna kan hjälpa oss. Intressant i sammanhanget är att Syriens president Hafez Assad anser att mellanösternkrisen bara kan lösas om tefatsfolket griper in och tar makten, vilket han uttalade i en intervju i Time för några år sedan.

Rasistisk filosofi. En del människor är högre utvecklade och inkarnerade rymdmänniskor.

Social utopi. Demokrati skall försvinnas. Rymdmänniskorna eller deras representanter skall leda samhällsutvecklingen.

Dylika kulturer kan skapas och deras föreställningar utnyttjas av makthavare som ser en möjlighet till social kontroll på lång sikt. Därför, menar Vallée, måste vi vara medvetna om att UFO inte bara är ett vetenskapligt problem utan

också ett underrättelseproblem. Det är nödvändigt att vara både detektiv och forskare om man skall syssla med UFO-gåtan.

Vallée vill varna för naiv UFO-tro men också för rabiat skepsis som med humanism eller rationalism som svepskal avfärdar all seriös UFO-forskning och kallar det pseudovetenskap. Han tror heller inte på stora UFO-organisationer. De glömmar bort forskningen för den interna byråkratin och blir oftast bara kvalificerade mytspridare. Det behövs skickliga forskare från olika discipliner som förutsättningslöst angriper frågan från olika håll. Men det är frustrerande att forska i UFO-fenomen. De är lika undanglidande som spöken och det är lätt att hamna i pseudovetenskap som ett sista desperat försök att närma sig gåtans lösning. Vallée har upplevt denna frustration många gånger men han avslutar: "Även om UFO-fe-

nomenet är oerhört komplext och gäskar den vetenskapliga metoden så är jag inte beredd att överge det rationella sökandet efter kunskap för slutsatser baserade på tro, intuition eller budskap från medier och kontaktpersoner. Allt för mycket står på spel" (6).

Noter

1. Jacques Vallée. Dimensions. A casebook of alien contact. Comtemporary Books, Chicago 1988.
2. Interview. Jacques Vallée. Omni, Jan. 1980. s. 63.
3. Jacques Vallée. Passport to Magonia. Neville Spearman, London 1970, s. viii.
4. Charles Bowen. UFOs debated at the United Nations. Flying saucer review, vol. 24:6, april 1979, s. 8-9.
5. Jacques Vallée. Messengers of deception. UFO contacts and cults. And/Or Press, Berkeley 1979, s. 8.
6. Dimensions, s. 221.

Finn dig själv genom dina färger!

Ebba Donner

Vill du höra att du ser fräsch ut också om du är trött och inte i helt bästa kondis? Har du en garderob full med kläder och inget att ta på dig? Är du osäker på din stil? Har du undrat över varför du känner dig glad i en färg och deppad i en annan?

Om du svarar ja på någon av dessa frågor kanske färganalys är något för dig. Med färganalys finner du de färger som framhäver dig och din personlighet genom att de harmonierar med de färger naturen har gett dig. Det rör sig om över 20 färger som klär dig, och med vars hjälp du kan bygga upp en fungerande garderob i färger som dessutom harmonierar med varandra.

Fyra årstider

Sedan 1600-talet har man anat att människan, liksom djur och växter, har en naturlig färgskala, men inte förrän på 1930-talet uppfann en amerikanska vid namn Suzanne Caygill ett sätt att bestämma dessa färggrupper. Hon delade in folk i fyra grupper som hon kallade enligt årstiderna: vår, sommar, höst och vinter. Kombinationen av färgen på hud, ögon och hår avgör vilken grupp man hör till. Det går inte att korrekt gissa sig till resultatet utan att drapera olika färger mot ansiktet, då alla människor har olika kombination.

Varma och kalla färger

Vårgruppens färger är klara, varma färger, höstens mättade, sommarens svala mellanfärger och vinterns kalla kontrastfärger.

Anmärkningsvärt är att de flesta inte använder sig av sina bästa färger och att om favoritfärgen ibland hör till fel färggrupp. Det innebär inte en total katastrof, det finns nästan alltid någon av de "rätta" färgerna som passar ihop

med favoritfärgen, det gäller bara att kombinera på nytt sätt. Ofta använder vi rätt färger i inredning men inte på oss själva!

Människan fram i rätt färg

Fel färg betonar skuggor, rynkor och orenheter i huden; rätt färg ger ljus och färg åt ansiktet, det ser yngre och fräschare ut — men det allra viktigaste: människan kommer fram i rätt färg. Även i sina grannaste färger syns personligheten. I fel färg gömmer man sig. För talare, politiker, lärare, affärsfolk — alla som vill verka trovärdiga och få fram sitt budskap — är det viktigt att ha rätt färger, som inte distraherar åhörarens uppmärksamhet.

Säkerhet

Då man vet sina egna färger och använder dem, får man en inre säkerhet som återspeglas i beteendet. Man oroar sig inte över sitt utseende, man har gjort sitt bästa och en massa energi lösgörs som man kan använda till något viktigare. En kund ville komma och visa sig 10 dagar efter färganalysen. Hon hade färgat sitt hår rött och fått erbjudande om två fina jobb därför att hon nu såg så fräsch och välvårdad ut. En annan kund, som aldrig intresserat sig för kläder och nu konsekvent använder bara sina egna, nya färger, säger att det inte går en vecka utan att någon frågar henne varför hon ser så strålade ut och vilken hennes hemlighet är.

Rätt färg inte dyrare än fel

Till colorimage-analysen hör personliga färgprover i tyg och information om vilka färger man kan använda i accessoarer, smycken, päls och make-up. Färgproverna är ett viktigt hjälpmedel då

man shoppar för att säkert hitta rätt nyans. Man kan göra fynd på realisationer, men det är också lättare att besluta köpa dyrbara kvalitetsplagg, då man vet att man kommer att trivas och använda plagget i många, goda år framåt. Det är inte dyrare att köpa rätt färg än fel, medan ett plagg i fel färg i längden blir dyrt, då det i allmänhet blir hängande oavvänt i garderoben.

Olika klädstilar

I colorimage-färgstudion provar man också nya make-up-färger och får veta vilken klädstil som passar de olika grupperna. Kommentaren efter stilföredraget är ofta: Just så har jag alltid velat klä mig, men trott att det inte passar mig och inte vågat!

Kunderna varierar från sex till 80 år. I allmänhet analyserar man inte alltför unga för att inte ytterligare "klassificera" dem, men en del mammor vill göra det för att inte tvinga sina favoritfärger på barnet. 80-åringen kom för att hon var upprörd över att försäljare bara försöker sälja grått och gammalrosa till kunder i hennes ålder. Efter analysen visade det sig att det var just de färger som hon borde undvika!

Lär känna färgernas makt

Då man vant sig vid sina nya färger kan man gå på fortsättningskurs om färgernas makt. Färger påverkar oss både fysiskt och psykiskt. De kan ge oss styrka och inspiration, de kan förarga eller lugna oss. De påverkar olika sjukdomar. En del färger är direkt farliga vid vissa sjukdomstillstånd och endast en erfaren och specialutbildad färgkonsult kan rekommendera bestämda färger för olika individer.

I Sverige och Finland

På 1980-talet, då färganalysen spreds som en löpeld över USA, föddes många nya färgskolor, som för att undvika brott mot upphovsmannarätten ändrade på färgerna i den ursprungliga färgskalan. Undertecknad startade colorimage 1984 och har sedan dess skolat representanter i Åbo och Lovisa samt i Sverige i Stockholm, Katrineholm och Örnsköldsvik. Alla dessa arbetar enligt originalsystemet, där färgerna harmonierar med människan och med varandra.

En gåta är en gåta

De flygande tefatens främsta ovän i Sverige är nog docenten i astronomi vid Göteborgs universitet Curt Roslund. Han vill kasta allt vad UFO heter på soptippen. För honom utgör UFO-rapporter från hela världen inget som helst problem. De kan alla ges fullt naturliga förklaringar. Då och då för han fram sitt budskap i massmedia. I den populärvetenskapliga tidskriften Forskning och Framsteg nr 8, 1987 har han en artikel under rubriken "Flygande tefat — en 40-årig illusion", vars slutsats är: "Ufologi är en blandning av mytbildning, önsketänkande och vidskepelse".

Roslund stöder sin uppfattning på vissa fall och omständigheter, som han kortfattat redogör för, bl a följande.

1971 iakttogs i USA ett UFO en halv meter över marken. Kvar på marken fanns en två meter bred ring, vilken påstods ha lyst med ett vitaktigt sken. På ett laboratorium fastställdes att det vita stoftet i ringen bestod av en svamporganism som ofta uppträder i sk häxringar. Ringen hade tydligen inget samband med någon utomjordisk farkost.*

En ufolog William Spaulding, specialist på bildanalys, uppger att av 625 foton av UFO som han granskat, är minst 595 trickfoton.

"Ufon har aldrig vad man vet observerats av amerikanska försvarets radaranläggningar. Likväl håller dessa räkning på fler än 6 000 olika föremål som kretsar kring jorden, från satelliter till rymdskrot på bara några kilo."

Roslund menar att "hade det bara funnits tid, resurser och kunnigt folk att granska alla rapporter i detalj, skulle säkert de flesta ha kunnat ges en alldaglig och naturlig förklaring". Han pekar på ufologen Allan Hendry vid Hyneks Center för UFO Studies, som "behandlade 1 307 rapporter under en period av femton månader. Trots att han bara hade ett par timmar på sig för varje fall kunde han ge en naturlig förklaring till 1 194 fall och en möjlig förklaring till ytterligare 93 fall". Roslund tillägger — i det han bortser från att 93 fall endast hade en *mojlig* förklaring: "Att Hendry inte lyckades förklara de återstående 20 rapporterna betyder inte att orsaken måste sökas i utomjordiska rymdskepp. Det är långt rimligare att de orsakades av sällsynta naturliga företeelser eller

ovanliga sammanträffanden som bara ett tidskrävande studium hade kunnat avslöja."

Men nog bör man vara litet skeptisk till Hendrys snabbundersökningar. Det är väl klart att en rad tvåtimmarsundersökningar inte alltid kan leda till övertygande förklaringar. En förklaring i verklig mening skall ju innebära en fullt övertygande bevisning, där man klart ser att just så här är det.

Jag tror att man kan vara skeptisk till de höga siffror för förklarade UFO-fall som man träffar på då och då — och som även den förträfflige J Allen Hynek lade fram: 95—98 procent. Det rör sig förstås inte alltid om förklaringar i egentlig mening, utan i stället ofta om möjligheter, sannolikheter. Den statliga, skeptiska Condonkommittén fann att en tredjedel av de fall som undersöktes av deras högt kvalificerade forskare, förblev oförklarade, fastän de samlade in mängder av informationer.

Roslund berömmar journalisten Philip Klass undersökningar. Det kan vara berättigat. Men man bör ändå minnas att Klass i förväg har låst sig med helt negativa uttalanden och lovat stora pengar till dem som kan bevisa existensen av utomjordiska farkoster. Hans undersökningar syftar alltid till att finna en "naturlig" förklaring. Någon objektiv och fördomsfri utgångspunkt har han inte.

Om astronomen J Allen Hynek påstår Roslund att han var förespråkare för teorin att UFO:n har utomjordiskt ursprung. Men den uppfattningen hade inte Hynek, åtminstone inte hela tiden. Däremot var han förespråkare för UFO-forskning.**

Roslund skriver att de få vetenskapliga undersökningar som gjorts har bekräftat att ett studium av UFO-fenomenet inte kan tillföra vårt vetande någon ny kunskap. Hynek hade motsatt uppfattning.

Roslunds artikel är missvisande. Många svårförklarade aspekter av fenomenet UFO-rapporter ignoreras, exempelvis att bilar fått motorstopp, när UFO varit i närheten. Med detta raljerar endast: "I våra dagar slocknar det elektriska ljuset och bilarna får motorstopp när ett ufo uppenbarar sig. För hundra år sedan stegrade sig hästarna och väg-

rade fortsätta när trollen höll gästabud under ättehögar." Men de många rapporterna om bilmotorer som stannat förtjänar en seriös behandling.

Det finns också fall med brännskador på växtlighet och på människor.

Fenomenet UFO-rapporter är mycket mer gåtfullt än docenten Roslund föreställer sig.

Men det är förstas för mycket begärt att redaktionen för Forskning och Framsteg skall vara medveten om detta.

* Om detta fall skrev jag i min bok "Flygande tefat"... vad säger vetenskapen? (1975):

"1972 meddelade den amerikanska tidningen National Enquirer att den skulle betala 50 000 dollar till den som kunde lämna bevis för att UFOs kommer från rymden. Efter ett års granskning av inkomna 'bevis' beslöt det att inget pris skulle delas ut. Den panel av vetenskapsmän, som tidningen anlät, kunde inte bedöma något av det lämnade materialet som bevis. Men ändå bestämde man att 5 000 dollar skulle utdelas till familjen Durel Johnson i Delphos, Kansas, för deras material.

Den 28 maj 1972, säger familjen Johnson, observerade de ett svampformat föremål som svävade över marken i närheten av deras hus. Det efterlämnade en egendomlig, lysande ring i jorden.

Familjen Johnsons anspråk på belöningen var ett av mer än tusen som gjordes. Deras material bevisar inte att det iakttagna föremålet hade utomjordiskt ursprung, men man kunde fastställa att det inte var fråga om ett naturligt fenomen.

Expertpanelen bestod av dr James A Harder, dr J Allen Hynek, dr Robert Creegan, dr Frank B Salisbury och dr R Leo Sprinkle. Fyra av dessa vetenskapsmän röstade för att familjen Johnson skulle få 5 000 dollar, och de betecknade fallet som ett betydande vetenskapligt mysterium — det mest förbluffande som panelen fick ta del av under den årlånga undersökningstiden. Både dr Harder och dr Hynek besökte platsen för händelsen.

Den egendomliga ring som föremålet efterlämnade i jorden, hade en torr, pulverlik konsistens mer än ett år efter händelsen; jorden tog inte emot vatten, och ingenting kunde växa där. En provbit undersöktes på laboratorium och förbluffade forskarna. Små, vita kristaller, som påträffades i jorden, trotsade alla analyser."

Min källa var The A P R O Bulletin, en seriös UFO-tidskrift.

** Jag citerar från min bok, en redogörelse för en brevtintervju med Hynek:

"— Av en svensk journalist, som besökt Er, har jag hört att Ni lutar åt en utomjordisk förklaring till UFO-fenomenet. Är det riktigt?"

— Jag har ännu inte anslutit mig till någon bestämd teori. Vi kan jämföra situationen ifråga om UFOs med tex uppfattningen av norrskenet för något hundratal år sedan. Fastän fenomenet fanns där, visste ändå ingen vad som orsakade det. På den tiden hade man ännu inte tillräckliga kunskaper i fysik för att kunna förklara vad norrsken var för något. Man kände inte till att atomen har en kärna eller att det finns sådant som elektriskt laddade partiklar och solvind. Nu har vi dessa kunskaper, och förklaringen till norrskenet har blivit uppenbar. Fenomenet uppkommer av ett bombardemang mot vår övre atmosfär av elektriskt laddade partiklar som strålar ut från solen — den sk solvinden.

I dag är kanske våra kunskaper inte tillräckliga för att förklara UFOs, men detta bör inte hindra oss från att studera fenomenet och samla data om det för framtida bruk.

Jag tror fullt och fast att *en* sak har konstaterats, och det är att UFOs *inte* kan förklaras bara som feltolkningar av vanliga föremål — och detta är det första steget på vägen mot en seriös utforskning av UFOs.

Många UFOs beter sig på ett sätt som kan uppfattas som intelligent — men varifrån denna intelligens kommer, kan jag ännu inte säga. Att den är av utomjordiskt ursprung är mycket tänkbart."

...som ett brev på posten...

I SvD 8 maj läser vi, under rubriken "Posten föll på eget grepp":

"På fredagen hade postens regionkontor i Eskilstuna tänkt hålla presskonferens. Ämnet för dagen var: Breven fram över en natt. Men inga journalister kom. Postens inbjudningsbrev, avsänt i onsdags, kom fram först på fredagen när presskonferensen redan börjat."

Postens långsamhet är ett problem för många, även Sökaren. Vi måste skicka brådskande brevöversändelser mellan Karlstad och Lund (där vårt tryckeri ligger) i båda riktningarna express och paket il. Och då händer det ändå att det dröjer två dagar innan försändelserna kommer fram.

PN

Norsk Parapsykologisk Selskap har, till skillnad från Sällskapet för Parapsykologisk Forskning i Sverige, en tidskrift, *Parapsykologiske Notiser*, förkortat PN. Det senaste numret, som kom i juni i år, var nr 25. Där kan man läsa om norsk folkmedicin och healing, psykisk

arkeologi från Atlantis till Oz (en kritisk granskning), böcker som behandlar nära-döden-upplevelser, varsel (en bokanmälan), Sökaren, som sägs vara värd sitt pris, den norska skeptikerorganisationen NIVFO, ett särpräglat italienskt medium samt ett referat från en tidsningsdebatt om parapsykologin.

De vänliga orden om Sökaren har skrivits av professor Georg Hygen, en förgrundsgestalt inom norsk parapsykologi. Han menar att Sökaren "hävdar sig som en utmärkt informationskälla" på det parapsykologiska området.

Adressen till Norsk Parapsykologisk Selskap, stiftat 1917 och med idag omkring 350 medlemmar, är Postboks 8303, Hammersborg, N-0129 Oslo 1.

Ael Gi

TRÄDENS PLANET

en främmande besökares rapport om Jorden (80 s A5 limbind). Pris 32:- portofritt. Inbet. på postgirokonto 75 26 49-4.

MAXIMS FÖRLAG

Box 32007, 126 11 STH, Tel 08-42 96 10

UNIVERSELLE LIV
Postfach 5643
D-8700 Würzburg
Västtyskland

LIV EFTER DÖDEN. DIN SJÄLS RESA

Föredragshållare: Dr.med. Peter Turmensen, psykoterapeut och direktör för Psykiatriska Kliniken i Basel, Schweiz, även profet. Föredrag på engelska, sammanfattning på svenska, efterföljande diskussion på engelska och svenska.

17 nov. kl. 19.00 i Malmö
18 nov. kl. 19.00 i Stockholm
19 nov. kl. 19.00 i Göteborg

Lokal är vid trycket ännu inte fastställd. Informationer från Wolf, 0224-531 49. Böcker kan beställas genom att sätta in pengar på p.g. 452 91 97-8. Wolf von Glasenapp, Isätra 4109, 733 92 SALA.

HARMONI ÄR LIVETS OCH KROPPENS HÄLSA

Det är kanske den mest revolutionära boken i vår tid. Den visar att och varför skolmedicinen helst har misslyckats. Den visar var sjukdomarnas sanna orsak ligger och visar oss vägen till bot av alla sjukdomar. Erfarenheter föreligger i en liten naturklinik i Västtyskland. Boken är översatt från det tyska originalet: "Harmonie ist Leben und Gesundheit des Körpers". Subskriptionspris: 100:-.

CANCER, AIDS — kommer även du att bli offer?

Liksom föregående bok är den skriven av läkarna vid Naturkliniken i Michelrieth och visar oss i största detalj hur immunförsvaret fungerar och att även cancer och aids går att bota, men genom helt andra metoder än dem som skolmedicinen använder idag. Subskriptionspris: 45:-.

Självutveckling i semestertid på Leonardo's

Åsa Freij

Sökarens reporter har hälsat på hos Leonardo's friluft- och äventyrscenter i Dalarna. Där hade Lars Kihlman och Lena Kristina Tuulse hyrt in ett 50-tal kursdeltagare under mid-sommarveckan. Gymnastikdirektör Lars gjorde sitt bästa för att få trim på kropparna, medan själarna togs om hand av välkända psykologen och initiativtagaren till växthusrörelsen Lena Kristina. Som samordnare av det psykiska och det fysiska fungerade amerikanen Jack Barnard med dramatisk rörelseterapi. Närmast osynlig i bakgrunden fanns Leonardo's ägare och skapare Christer Persson med sin försynta vänlighet och sin livsambition att få människor att må bättre.

"Gör dig fri" med underrubriken "En vecka för själ och kropp" kallade Lars och Kristina sin kurs — själ och kropp avsiktligt nämnda i den ordningen. För även gymnastikläraren Lars Kihlman, som ju yrkesmässigt ägnar sig åt det fysiska välbefinnandet, anser att det psykiska är det viktigaste av allt för den totala hälsan.

När Sökaren får en pratstund med Lars, framhåller han vikten av en sund själ som den främsta orsaken till att programmet fått ett tungt inslag av psykologi/personlig utveckling under Lena Kristinas erfarna ledning. Lars hänvisar till vad Karl-Otto Aly, den välkända hälso-läkaren på Tallmogården, har sagt: — Det finns åtta faktorer som har betydelse för optimal hälsa. Den ojämförligt viktigaste av dessa är den psykiska hälsan. Sedan kommer ingenting och sedan kommer ingenting och sedan kommer kost och motion och sedan är det ett långt hopp till övriga faktorer med arvet allra sist, citerar Lars.

Det där med att arvet kommer sist tycker Lars är trösterikt. Vi behöver alltså inte gå och känna oss bundna av ödet, dömda till vissa svagheter och åkomor på grund av ärftlig belastning. Men

det kan ju vara litet obekvämt också — för den bekväme — att inte ha arvet att skylla på, när man som många av oss har motstånd mot att ta itu med sig själv. (Reporterns anm.) De som kommit till kursen och satsat 3 000 kronor på sig själva, räds dock i allmänhet varken morgongymnastik eller själens mörka gömmor.

När reportern dyker upp på Leonardo's mitt i veckan, möter hon en mängd glada människor — många barn — men också någon som sitter och eftergråter, efter en djupgående, frigörande andningssession. Det saknas dock inte en stödjande arm runt axlarna, som ännu rycker då och då. På något sätt ser det inte det minsta sorgligt ut. Man blir nästan litet avundsjuk. På kurser för personlig utveckling är det "inne" att gråta. Det är den som inte gråter som kan känna sig utanför.

Lars är i bassängen och leder vattengymna. Han vet att känslor hör till och att den gråtande är i goda händer. På kurser i personlig utveckling tar också deltagarna hand om varandra.

— Javisst! Javisst! ropar Lars i bassängen. Det är inget svar på någons fråga, utan bara hans speciella uppmunt-ran och "taktpinne" till dem som hoppar efter honom på ett ben tvärs över bassängen. De flesta är i medelåldern. Ofta är det de äldre som är piggast på att röra sig.

Lars är själv en bit över femtio, men har frisksportarens tidlösa blå blick i sitt litet väderbitna ansikte och alltid ett ungdomligt frimodigt skratt till hands. En yngre fru och ett barn på fem år har han också, som håller honom i gång. Hustrun Iris Matsson är journalist med hälsa och livsåskådning som specialitet. Hon delar förstås hans intressen och finns för det mesta i närheten. Kanske är

hon också en inspirationskälla och pådrivare, när det gäller Lars' med åren allt större engagemang i det som har med andlighet, etik och en djupare förståelse av livet att göra?

— Ja, hennes intressen har haft betydelse för min egen utveckling, säger Lars. Men också alla de psykologiska kurser och terapier, kloka föredragshållare mm, som jag kommit i kontakt med på livsåskådningssidan, bl a när jag arbetat på hälsohem, har fått mig att mer och mer öppna ögonen för den stora betydelsen av det själsliga — för att inte säga det rent religiösa, tillägger han.

Och han berättar öppenhjärtigt att så gymnastikdirektör och "hurtbulle" som han är, så har han dragits med långa och djupa depressioner under en stor del av sitt liv.

— Till slut hade jag inget annat val än att överlämna mig åt Kristus, säger han och berättar att han numera är medlem i en liten kristen församling i Dalarna, där han också bor.

Lars förklarar vidare att hans kristna tro inte hindrar honom från att också tro på andra livsåskådningar, inklusive tex reinkarnationsläran. Han har nosat på många läror och metoder. Detta har närmast vidgat hans förståelse av kristendomen. För honom är kristendomen en av de vägar man kan välja i strävan att hitta en andlig hemvist, och han är kritisk, men överseende, gentemot "smalheten", som han säger, i de flesta kristna sammanhang, oviljan hos kristna människor att se värden i andra religioner och i de många utvecklingsmetoder som rymms inom begreppet New Age.

Man får hugga Lars i flykten och intervjua honom i småportioner, för han har tusen järn i elden, och många vill prata med honom. I gengäld säger han oftast "precis nu!", när man frågar honom när han har tid härnäst. Och så sätter han sig på närmsta stolskarm eller grästuva, med en lunchtallrik, ett pro-

Fr vänster t höger: Lars Kihlman, Lena Kristina Tuulse, Christer Persson, Toomas Tuulsex och Jack Barnard. Foto: Åsa Freij.

gramblad, en fotboll eller med en gitarr i handen och är plötsligt idel uppmärksamhet, en praktisk demonstration av det här med att leva HÄR och NU.

Lars berättar att mötet med Lena Kristina för ett par år sedan, när han deltog i en av henne arrangerad resa till Hawaii, har betytt mycket för det han nu huvudsakligen sysslar med. Och det som nu är viktigt för honom är att ordna kurser som har både fysisk och psykisk träning på programmet. Och även Lena Kristina tycker att kombinationen kroppsligt-andligt är ytterst givande. Denna frigörelsevecka på Leonardo's är deras tredje arrangemang tillsammans.

Lars vill också framhålla sin andra medarbetare på Leonardo's: Jack Barnard.

— Jack har gett mig en god tankeställare, säger Lars, för hur det än var, så hade jag inställningen att det jag gav människor var en form av underhållning, fastän med kvalitet och syftet att få deltagarna att må bra — ändå tills Jack sa att hans lekar och teaterspel, och även det jag gjorde med motion, sång och musik, hade en stor betydelse för fred på jorden. Hur? Jo, när människor blir glada och friska, blir de också kärleksfulla och får både lust och kraft att engagera sig i problem utanför dem själva.

Även Jack får man hugga i förbifarten, och när man fått hans sprittande person att stanna upp ett slag, berättar han att det är hans övertygelse att bak-

om människors personliga svårigheter, rädslor, blyghet, hämningar osv alltid finns kärlek. Och han menar att när man med hans metod att få människor att i rörelse, lek och dramatik uttrycka sina känslor och vara sig själva, så processar de, ofta på ett snabbare, direktare och effektivare sätt, sina problem, beteendemönster och hämningar. Bekräftelse på detta får jag från en äldre dam, som säger att en kurs hon gått med Jack gett henne ett personligt genombrott som ingen tidigare metod hon prövat kunnat åstadkomma. Och ett föräldrapar har under den vackra sommarveckan i Dalarna upplevt hur deras blyge och litet inbundne son för första gången vågat uppträda offentligt och gjort det med skratt och inlevelse.

Jack har haft hand om barnen och ungdomarna på kursen och bland annat övat in skådespel och sketcher och lärt dem att improvisera scener, som de sedan visar upp sista dagen — till stort jubel från de vuxna.

Man har denna kursvecka med avsikt särskilt välkomnat familjer och underlättat för dem att ha barnen med. De minsta har passats av makarna Per och Solveig Jensen, som följt flyttat till Väddö, inte så långt från Lena Kristina och hennes växthus. Där kommer de också, främst Solveig, att hjälpa till i verksamheten framdeles.

Vad har då Lena Kristina bidragit med under denna kurs, där hennes område, det andliga och psykologiska, har getts så stor betydelse? Ja, förutom långa, men hela tiden livliga och intressanta föredrag har hon bjudit på sina egna mänskliga svagheter. Hon inläst sig tex på ett litet meningsutbyte, som gränsade till dispyt, med sina deltagare, när de klagade på att de måste hjälpa till i köket — utan att detta hade klargjorts i förväg. Och Lena som väl både kände sig träffad av kritiken och besviken över att inte alla såg värdet i att arbeta praktiskt tillsammans lika självklart som hon själv gjorde, gick i försvarsställning och diskade sedan själv — tillsammans med några av de trognaste (i protest?). Dagen därpå erkände hon att hon projicerat sin egen besvikelse på de andra — såsom hon lär oss att inte göra. Och så var det bra med det — och alla tyckte att man kommit varandra närmare och att öppenheten var större nu och att man kanske just genom denna incident vädrat känslor på det hälsosamma sätt som man vill, men ofta inte uppnår, i tillrättalagda övningar.

I sin del av programmet tog Lena Kristina upp detta att vi måste lära oss se att vi inte är några offer för omständigheter som vi inte kan göra något åt, utan att vi med våra tankar skapar vårt inre

Forts på sidan 37

Kanothajk med andning och för(v)andling

Spänningsfyllt men litet osäkert steg vi i kanoterna, som kantrade till under våra kliv, och vi skyndade oss att sitta ned och gripa paddeln, när en kamrat sköt ut oss så att vi flöt. De flesta av oss var ganska ovana. Vad hade vi gett oss in på? Ligga i tält och allt. Det var ju knappast sommar än! Stora moln hopade sig också på himlen. Det var redan kväll och vi hade inte ens startat på första etappen! Ändå kändes det befriande när vi äntligen gled ut på den stilla insjöytan efter en svettig tåg- och bilfärd. Och regnet höll ju i alla fall upp.

Det här var upptakten till ett av sommarens sökaräventyr — en kombinerad kanothajk och rebirthingkurs, allt till ett pris av 880 kronor, inklusive utrustning och mat.

Elva personer förutom tre ledare hade mött upp till detta litet annorlunda arrangemang. Arrangörer var tre nyutbildade rebirthers (andningsterapeuter) från den första långkursen på detta område, vilken hållits på Wäxthuset, Vädö. De var Lars Olof Widholm, Margareta Roos och Rolf Lindblom. Initiativtagare var Lars Olof, som fått idén "som en intuitiv impuls" under en andnings-session — och han drev igenom den med viljestyrkan hos en som känner sig kallad. Det resulterade bl a i att en fegis som Sökarens reporter, som tänkte baka ut i sista stund på grund av det dåliga vädret, blev utskäld efter noter och beordrad att packa färdigt på de tio minuter som stod till buds, ta en taxi till stationen och komma — och faktiskt gjorde det! Vem vill vara "strulig", osolidarisk, behöva se över sitt liv och så... Och vem vill framför allt inte ställa upp för någon som satsat inte bara tid och pengar, utan också sitt hjärta! Och när paddeln några timmar senare doppades i takt med den lottade kamratens och måsarna skrek och det prasslade i vassen och träden lutade John Bauerlikt över mossbeklädda klippor, då kändes det ändå rätt — och liksom ungt på nytt. Långt, långt borta föreföll storstadens larm och damm — fastän bara ett tiotal mil från denna idyll i Flenstrakten i Sörmland. Och det var väl det han vetat — Lars-Olof med visionen.

Några var helt ovana vid paddeln och hamnade flera gånger i vassen och styrde åt annat håll än färdriktningen. Till slut fick paren i kanoterna fördelas om. Så småningom var vi alla ordentligt på väg och efter en halvtimme kände vi oss riktigt varma i kläderna, efter en timme var paddlandet nästan rutin, efter två litet tröttsamt och efter tre (!) var man smått panikslagen i känslan av att aldrig komma fram, av värkande armar, tätande mörker och regnet som till slut kommit tillbaka och trängde in här och där trots överdragskläder.

— Det är för att vi haft motvind hela tiden och för att det gick långsamt i början, sa Lars-Olof till dem som kom upp jämsides med hans kanot och undrade hur långt det var kvar till lägerplatsen.

Men där infann sig också en "andra andning" i både ordagrann och överförd bemärkelse. Vi föregrep andningsövningarna genom att arbeta med våra paddlar och överkroppar lugnt och metodiskt, i takt med en jämn och djup andhämtning. Vi försatte oss i en här och nu-stämning för att inte känna av väntans påfrestning och den eventuella grämseln och ångern över att ha gett oss in på detta, oron över hur vi skulle klara upp de två dygn vi hade framför oss, funderingarna över om vi skulle kunna bryta på något sätt och åka hem.

Men vi förundrades och gladdes över att kroppen orkade så mycket mer än man trodde. Visst kändes armarna ansträngda. Men den som efter några minuter brukat tröttna på att vifta med armarna under morgongymnastik hemma, kunde inte annat än häpna över att de nu höll, trots vattnets motstånd, timme efter timme. Flera av oss var i femtio-årsåldern och de flesta mycket otränade.

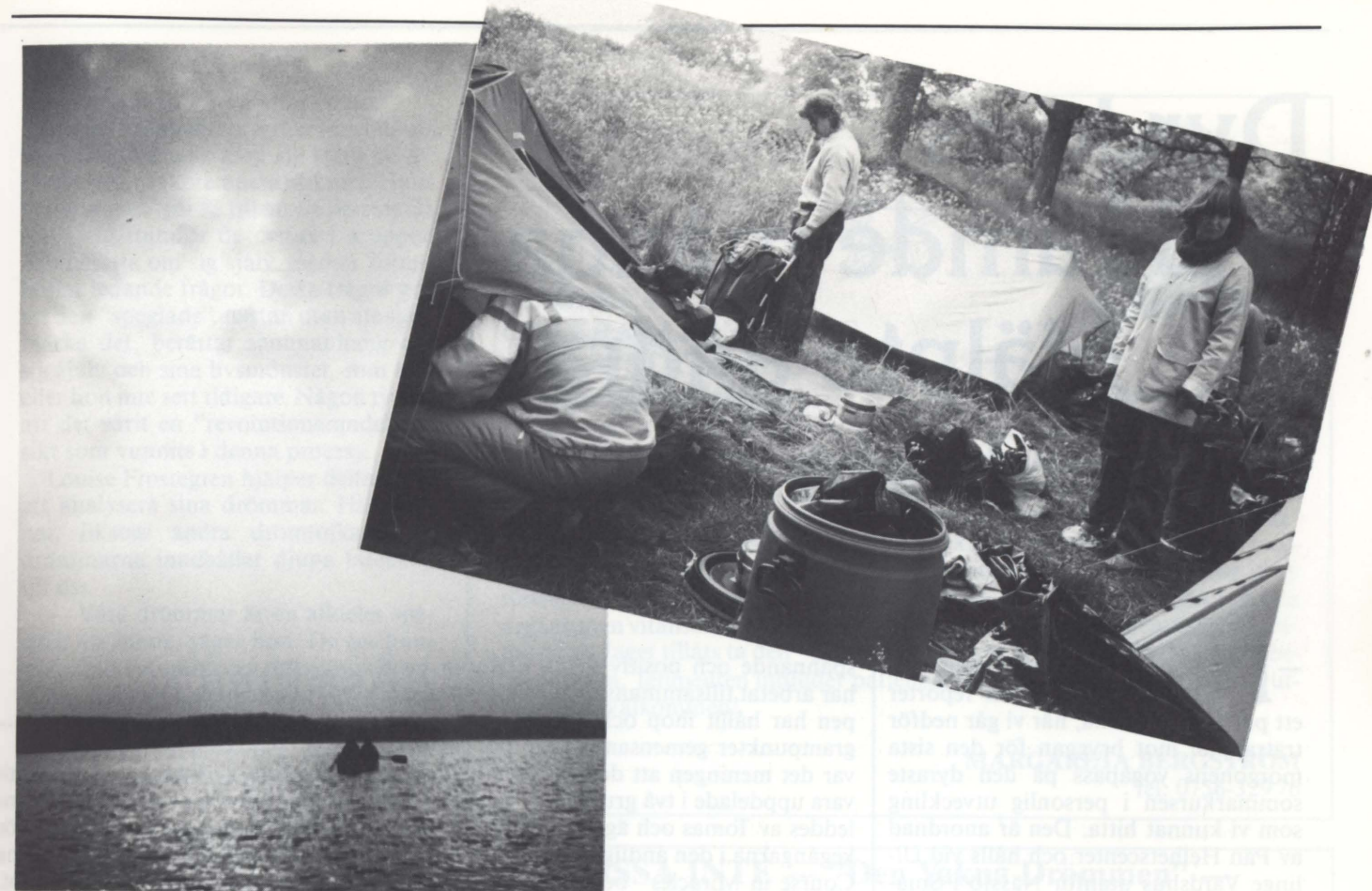
Till slut når vi land och vår första lägerplats. Det är mörkt. Det småregnar. De andra sätter upp tält och arrangerar spritköken. Jag som har ett litet barn hemma och barnvakt och lovat stå i kontakt går över leråkrar och hyggen tills jag hittar ett hus och en telefon. Utanför går en bilväg. Jag brottas

Åsa Freij

med frestelsen att lifta hem. Två dagar till verkar oöverstigligt just nu. Barn kan man ju alltid skylla på... Ett par andra hade fö backat ur i sista stund. En var rädd för ångest. Så det så. Jag erinrar mig dock tidigare strapatser i Indien och så — och att de faktiskt gick över och att uthållighet och att höja sig över känslor och yttre obekvämligheter kanske var vad jag behövde öva på. Så jag gick tillbaka. Det efterlängtrade skrov-målet var nyponsoppa! Hungrig gick jag till sängs på några rotknölar. Tältet delade jag med den som blivit över — en ung kille! Tältet var uppsatt i fel riktning så vi fick försöka sova på den korta ledden.

Något ledbrutna vaknade vi till sol-dis. Planerna ändrades. Andningsövningen slopades. Vi måste ta vara på "transportvädret medan det varade". Uttrycket och spontaniteten gav förnyad äventyrssmak, och när vi väl satt i kanoterna och greppade paddelårorna igen var det övervägande spännande och skönt. Färden gick delvis genom idylliska kanaler och på åar, där naturen kröp alldeles in på en — ett ovant perspektiv. Dagens paddelpartner och jag började prata med varandra. Vi fann intressanta gemensamma intressen och hade snart beslutat att börja ett samarbete. Ingen dålig utflykt det här ändå, tyckte jag och paddlade på och kände mig sportig och frisk. Det var nog någon mening med detta, som han sa, visionären. Och tältkamraten jag haft var en trevlig bekantskap jag råkat få.

Ibland tävlade vi med varandra. Ibland var man nästan ensam med övriga långt framför eller bakom och upplevde tystnaden. Man lärde sig små knep att vila, att få stöd någonstans i den enkla kanoten. Vi provade att paddla två kanoter i bredd, där två av oss paddlade för båda kanoterna och de andra två tog igen sig. Vi bjöd varandra på snacks när vi kom i närheten ibland — och kände det som om det var livets nödtorft vi de-

Annorlunda kurs i personlig utveckling. T vänster: meditation i naturen. T höger slå läger. Foto: Åsa Freij.

lade. Russin, nötter och vatten smakar fantastiskt efter ett par timmars kropps-ansträngning i vildmarken.

Så var det slutligen ny lägerplats, en härlig höjd med utsikt över holmar och uddar. Med vana slog vi nu upp våra tält den här gången på perfekta ställen och så inledde vi vårt första andningspass. Terapeuterna Margareta, Lars Olof och Rolf informerade vad det hela gick ut på för dem som inte "andats" tidigare.

"Andas" är ett slags fackord bland dem som ägnar sig åt frigörande andning. "Har du andats idag?" — "Nej, men jag andades två gånger förra veckan." — "Jaså, jag har inte andats på minst en månad nu."

En utomstående kan bli minst sagt förbryllad.

Kort sagt är frigörande andning ett sätt att andas djupt och jämnt och utan uppehåll mellan ut- och inandningen. Tekniken lär liksom pumpa loss spänningar och blockeringar i kroppen som hänger samman med känslor och förträngda minnen och upplevelser. Kramper och stickningar kan upplevas medan det sker, och ofta kommer gråt, men ibland också skratt och underbara känslor av frihet och kärlek som vi kanske också förträngt — eller som alltid finns där, när det "mentala skräpet" kommer

bort. Ibland kan man uppleva sin egen födelse och känna sig född på nytt — därav det engelska namnet: rebirthing.

Detta och en del annat fick deltagarna veta innan de lade sig och slöt ögonen, gick in i sig själva och andades för en timme eller två. Och så kom gråten, skratten, kramperna och lugnet efteråt för de flesta. För andra var det mer odramatiskt men för alla hände något.

Ledarna gick omkring och var stödjande och lugnande, när någon blev rädd, kollade andning, berömde och uppmuntrade och torkade ibland tårar eller la en varm hand på bröstkorgen eller pannan.

Och så blev det samtal och "sharing" (del med sig) efteråt om hur det varit. Och omfamningar mellan människor som kommit varandra nära.

Sen smakade maten utmärkt — och det var mer än nyponsoppa nu. Lars-Olof visade sig vara en god kock.

Dagen därpå var det en ny andningsomgång inne i tälten under sovande duggregn. Och så följde uppbrott från lägret och det sista paddelpasset.

Nu var ingen trött. Ingen tyckte det var jobbigt. Alla hade gärna paddlat längre och kanske helst sett att det i stället varit första dagen på ett långt, långt äventyr.

Självutveckling

Forts välbefinnande och vårt öde. De problem, de besvärliga människor och de omöjliga relationer som vi om och om igen anser oss råka ut för, attraherar vi själva in i våra liv. Ofta är det just det som vi är rädda för, det som vi gör motstånd mot, som vi effektivast drar till oss.

— Det är som när någon säger: "Tänk inte på skära elefanter!", så är det just skära elefanter som vi inte kan låta bli att tänka på, sa Lena Kristina för att ge ett enkelt och roligt exempel.

Som en hörnsten i allt hon ville förklara sa hon:

— Vi kommer inte längre i vår utveckling än vad som motsvaras av den grad i vilken vi är villiga att ta ansvar! Vi är ansvariga för allt vi gör, tankar och känner och för allt som händer oss.

I det som är svårt kan man alltid se en god mening, anser Lena Kristina — en god mening såtillvida att svårigheterna ger oss lärdomar som vi behöver för vårt växande.

Att vi ska växa som människor, utvecklas andligt till fria, visa, lyckliga och kärleksfulla individer kan sammanfattningsvis sägas vara meningen med våra liv — det är kontentan av Lena Kristinas budskap.

Dyr kurs skrämde många hjälppte andra desto mer

— **N**å, har det varit värt pengarna då? frågar Sökarens reporter ett par av deltagarna, när vi går nedför trappan mot bryggan för den sista morgonens yogapass på den dyraste sommarkursen i personlig utveckling som vi kunnat hitta. Den är anordnad av Pan Helhetscenter och hålls vid Ullinge Vårdshus utanför Nässjö i Småland. 4 700 kronor kostar den för sex dagar, men så leds den också av tre av Pans populäraste förgrundsgestalter, Doris Ankarberg, Louise Frostegren och Tomas Frankell.

Marie, som är i 45-årsåldern och varken är helt ny eller särskilt erfaren på livsåskådningsområdet, svarar:

— Ja, det har varit värt allt. I början tänkte jag: jag kommer att bli besviken. Men det har jag verkligen inte blivit.

Och en annan deltagare säger:

— Jag tror att farhågor av det här slaget, att man ska bli besviken, hör till vårt invanda tänkande. Att erfara motstånd och komma över det är en del av den process som en sådan här kurs utgör.

Därmed är vi inne i samtal som rör det inre skeendet, men för att ännu inte riktigt släppa den konsumentupplysande delen av vårt reportage som har med pengarna att göra frågar vi Anita Båge, som representerar arrangörerna:

— Måste det vara så dyrt?

— Nej, säger Anita. Vi har nog funnit att vi ska gå in för ekonomiskt lättillgängliga program. Vi hade ju också räknat med ett 40-tal deltagare, men fick 13, så vi som jobbar med det här, får ställa upp gratis för att det ska gå ihop. Vi får ta det som en lärdom. Men så kan man ju också säga att deltagarna i och med detta blivit väl kompenserade för den höga avgiften; de har fått mycket mer tid för sin personliga utvecklingsprocess än de skulle ha fått i en större grupp och vi har alla kommit intensivt nära varandra på ett ovärderligt sätt.

Tomas Frankell framhåller att det låga deltagarantalet också fått en annan

spännande och positiv följd. Ledarna har arbetat tillsammans, och hela gruppen har hållit ihop och haft alla programpunkter gemensamt. Från början var det meningen att deltagarna skulle vara uppdelade i två grupper — en som leddes av Tomas och ägnade sig åt tankegångarna i den andliga läroboken "A Course in Miracles" och åt personliga sk speglingar — och en som studerade drömmar under Louise Frostegrens ledning. Endast Doris Ankarbergs program skulle vara gemensamt.

— Nu har vi på ett mycket givande sätt varit närvarande i varandras kursavsnitt och kompletterat varandra, när det gällt att hjälpa deltagarna till största möjliga självinsikt, säger Tomas.

Ulf, en av de två manliga deltagarna, säger att han känner det som att han fått 16 nya mycket nära vänner, som han när som helst kan ringa upp och prata med om de mest personliga frågor — och vet att han får förståelse.

Susanne är en av de få deltagare som var med på fjolårets motsvarande kurs, vilken var större, billigare och närmare Stockholm, varifrån de flesta kommer. Hon vägrar filosofiskt att jämföra de två tillfällena. Hon säger att den enda jämförelse man kan göra är en inre: man kan jämföra var man befann sig i sin utveckling då med var man befinner sig nu. Det inre tillståndet bestämmer hur man upplever det yttre.

Vi får inte veta vilka yrken deltagarna på Ullingekursen har.

— Nej, säger Kristina, som har ett jobb som brukar skapa en viss attityd hos omgivningen, det är något oväsentligt. Och just det är så skönt. Här är vi bara människor, på lika villkor!

Kursen är intensiv med yoga, workshops, klärvoajans i grupp med Doris, kvällsföreläsningar och meditation. Dagen innehåller också fyra timmars ledighet för vila, sol, bad och promenader. Den lediga tiden ger tillfällen att smälta intrycken och till personliga kontakter

Åsa Freij

och diskussion av frågor som kommit upp under arbetspassen men känns oavslutade. Man fungerar som lärare för varandra också. Det är inte bara ledarna som ger och deltagarna som tar emot. Alla bidrar med sina erfarenheter och synpunkter. Inte minst ledarna tycker att de lär sig mer för varje gång.

— Vid varje kurs bidrar deltagarna till min egen utveckling, säger Louise.

— Här är ledarna verkligen med oss, säger Lena, som själv i vanliga fall arbetar för arrangören Pan, men denna gång är med som betalande deltagare. Man känner att de är personligen engagerade och gör vad som behövs och känns rätt "just nu" och inte bara vad som står i programmet.

Doris kommer tex helt utanför programmet med två "aurateckningar" som hon gjort, inspirerad av en av deltagarnas litet extra dramatiska utvecklingsfas. Och hon förklarar vad hon menar att de ljusblå, rosa och mörkgröna partierna i auran representerar och vad de symboler hon arbetar med betyder.

Doris Ankarbergs workshops syftar till att öva upp intuitionen och känslan för auran och den osynliga kroppen, "ljuskroppen", som hon själv säger.

De personliga klärvoajanserna med Doris innebär att hon berättar för den person hon har framför sig allt som hon upplever kommer till henne i form av inre bilder och röster. Det kan vara avlidna anhöriga som hon ser, men även scener som illustrerar var personen står i sin utveckling och i sin yttre situation.

— Det kan också komma bilder ur tidigare liv, upplyser Doris.

— Där man kan jämföra med den verklighet som man känner till, så stämmer det förbluffande väl, säger en deltagare, som även tidigare haft klärvoajanser med Doris. Det man inte känner

igen, förstår man ofta efter en tid.

Tomas Frankells program innebär att man konfronteras med sig själv på ett direkt och psykoteraapeutiskt sätt. Hans "speglingar" går så till att en person får ställa sig framför de övriga i gruppen och berätta om sig själv, medan Tomas bollar ledande frågor. Dessa frågor gör att den "speglade", nästan utan att själv märka det, berättar sammanhang om sig själv och sina livsmönster, som han eller hon inte sett tidigare. Någon tyckte att det varit en "revolutionerande" insikt som vunnits i denna process.

Louise Frostegren hjälper deltagarna att analysera sina drömmar. Hon menar, liksom andra drömtolkare, att drömmarna innehåller djupa budskap till oss.

— Våra drömmar är en alldeles speciellt vis lärare, säger hon. De ger kunskap från oss själva om oss själva till oss själva. De kan berätta direkt var vi står i vår utveckling, varna oss, ge råd och visa oss andliga dimensioner. Drömmarna handlar om vårt liv, vår livsväg och vår livsuppgift.

Louise har också, i ett extrainsatt program, ockulta synpunkter på hjärttransplantationer samt hjärn- respektive hjärtdödsbegreppet. Hon talar om vad hon anser att det betyder för en människas karma och hennes själsliga utveckling, när hennes hjärta, som normalt skulle slutat slå på denna jord för denna gång, lever vidare i en annan människas kropp, hur det nya hjärtat påverkar mottagaren.

För att sluta där vi började, med kostnader och värde, är det kanske lämpligt att citera en deltagare som för reportern sammanfattade sitt svar på frågan "Var det värt pengarna?" så här:

— Inre utveckling går givetvis inte att mäta i pengar. Men å andra sidan är det synd om pengar hindrar någon att få tillfälle till en sådan inre utveckling som vi fått här. Vi lever ju trots allt i den yttre världen också med dess påtagliga begränsningar, bland annat ekonomiska. Så visst är det ett mål att sträva efter att förbilla andlig undervisning.

**BODY HARMONY
REIKI HEALING
CHAKRABALANSERING
AURAAVSTRYKNING
Dr Schusslers närsalter**

Gotlandsgatan 64 Stockholm

I Body Harmony närmar man sig kropp och själ på ett mjukt och respektfullt sätt. Kroppen minns livets händelser. Genom terapeutens händer stimuleras kroppen att göra de rörelser den själv tillåter för att den ska lösas från blockeringar, rädslor och smärtor (fysiska och psykiska), negativa minnen och trauma. Muskler och leder påverkas. Gamla mönster bryts genom att föra in ny rörelse. Kroppshållningen blir bättre och ger mer plats för andningen och hela organismen vitaliseras. Den kroppsliga, känslomässiga och mentala rörligheten ökar. Jaget tillåts ta den "plats" det behöver. VITA FLORUM ingår i behandlingen. Terapeuten inbjuder patienten till förändring — befrielse — utveckling. Välkommen!

MARGARETA BERGSTRÖM
Tel. 0756-329 76

MISSA INTE — "Den Vakna Drömmen" — Den Händer NU!

Idag genomgår mänskligheten många svåra förändringar. Men möjligheterna är i denna nya tid också mycket stora att kunna lösa konflikterna och ta emot en ny vägledande dimension av livet.

Den Vakna Drömmen är den svenska boken som genom författaren Mikael Ranerås egna upplevelser och erfarenheter visar hur vi alla är en del av en större verklighet som idag realiseras allt tydligare.

Läs här om sinnets kraft, om hur vi kan använda våra tankar och vårt hjärta för att påverka och styra våra liv i en allt positivare riktning. Läs om drömmen, om olika medvetandetilstånd i drömmen, om hur vi praktiskt kan använda drömmen för insikt, självkännedom och ett helare liv.

Inspireras att förstå symbolerna i Ditt liv! — läs om språk, poesi, Ordets energi, och den kreativa kraften. Läs också om samband med rymden och stjärnan Sirius, om healing, om psykologi, esoterik och meditation. I slutet av boken ges också förslag till övningar som kan praktiseras oavsett tro eller tidigare erfarenhet. Här tas också Reiki upp, en specifik healingkonst som blir alltmer populär även i Sverige och som författaren praktiserat i fyra år.

Pris: 125:- (inkl. porto)

Beställ boken enklast genom att sätta in 125:- på Postgironr: 426 43 10-6.

STJÄRNKRAFT
Vittangig. 10
162 20 Vällingby

KVIGÄRDE KURSGÅRD

Utanför Stockholm

Låga priser — möjlighet till självhushåll

Kontakta Sunna Cronstedt 08/33 27 64

BEHÖVER VÄRLDEN FRÄLSAS?

Världen frälsar d v s förändrar sig själv oupphörligen. Den använder diverse redskap för detta, såsom växter, djur och människor.

Hur skall en världsfrälsare av i dag vara funtad? Ja, en sak är klar: den nutida upplysta människan sväljer inte vad som helst i frälsarväg. En globalt inriktad insats i mänsklighetens tjänst måste dags dato vara något alldeles extra, det står utom allt tvivel...

För cirka tio år sedan fick en man vid namn Roland Bergman ett s k kosmiskt nedslag. Ett budskap fortplantade sig ner i hans medvetande, det löd: Du skall frälsa världen, du skall visa på en framkomlig väg till gudsriket (självet).

I tio år mediterade han 2 tim per dag, levde på bananer och mjölk, isolerad från andra människor i total sexuell avhållsamhet. Vidare ägnade han sig åt dagliga fysiska övningar (skivstångsträning, löpning mm).

Så hände det! Den stora mystiska upplevelsen, enhetsupplevelsen, infann sig! Liksom svävande på ett moln gick han efter en genomgripande meditationsakt och nedtecknade följande:

"Det utvecklade medvetandet är den spegel i vilken gudomen kan se sig själv, detta är den högsta upplevelsen, salighetsförnimmelsen, all strävans mål..."

Han hade gått bortom dualiteten och blivit "ett med fadern"...

Nu i dag står han här med denna oerhörda insikt, att gudomen är den enda realiteten, att det är myriader roller (kroppar, höljen) men endast en aktör, gudomen, som är livet självt i dess helhet och fullhet...

Roland "Banarne" Bergman, en vanlig "knegare", hade helat och renat sig själv och blivit frisk i ordets djupa bemärkelse...

Han går nu ut med följande provokativa påstående:

"Evighetskroppen är den psykobiologiska organismen i dess fulländning och det är evolutionens slutmål..."

Det är ett kroppens evangelium han predikar, denne sörling. Han påstår att människan nu står inför det sista språnget i sin utveckling, att hon skall taga det stora steget som innebär "att bli Gud lik". "Det tusenåriga riket" skall skapas på jorden, en ny varelse skall träda fram: salighetsväsendet ("ängeln") ett väsen som i sig har genomgått "polförvandlingen", d v s upphöjt sig över könsbundenheten, ett väsen som totalt behärskar åldrandeprocessen i sig självt och som därigenom ej längre behöver reproducera och reinkarnera sig...

Denne vägröjare är nu klar med sitt arbete att i sig själv framskapa "salighetsväsendet" (upphöjdheten över lidandet). Nu står "han" inför framträdandet, att visa upp sig inför världen, att ge människorna en av de tre nycklarna till "himmelriket": Evighetskroppen...

Den sanna Rajayogadisciplinen (som han till sig fick förmedlad telepatiskt) som syftar till att frambringa salighetsväsendet, evolutionens slutmål här på jorden (liksom på alla andra planeter) är han nu satt att sprida till alla som kan taga emot den. Via denna tidskrift går han ut och gör reklam för den vara som allt fler människor av i dag innerst inne längtar efter att få komma i besittning av: Kristusväsendet i sig själv...

Du som är mätt på denna värld samt villig att låta dig underkastas sträng fysisk och mental självkontroll för att därigenom nå en högre värld, skall taga kontakt med Roland Bergman och tillsammans med honom en tid leva i avskildhet. Det blir i en fridfull, storslagen och orörd natur någonstans i den svenska fjällvärlden.

Den som känner sig manad skall söka upp Roland "Banarne" Bergman, som finns i det lilla samhället Lexe strax utanför Gävle.

VÄLKOMMEN!

Brev

Nu har Håkan Blomqvist åter slagit till, och jag kan tänka mig hur han stimulerats av Tilletts bok om C W Leadbeater. Jag har själv läst den. Det är svårt att bemöta Blomqvist som botaniserat flitigt i de mest sensationella uppgifterna. Det enda jag kan säga är att denne märklige man, C W Leadbeater, aldrig samlade skatter på jorden eller på det viset exploaterade sin ställning. Hans många böcker läses fortfarande, och liksom under hans livstid tycks många få hjälp av honom.

Även om man har tillgång till en stor mängd uppgifter om en människa men aldrig själv träffat vederbörande och ej heller haft förmåga att sätta sig in i den tidsepok som han levte i, kan man fråga sig om det är möjligt att bygga upp en fullständig bild av personen ifråga.

Teosofin har tjänat som katalysator för en rad olika mer specialiserade utåtriktade verksamheter. En sådan blev den liberalkatolska kyrkan som bildades för att svara mot ett behov av annorlunda gudstjänstutövning än den de många olika kristna kyrkorna erbjöd i början av detta århundrade. Det var teosofiskt inställda med kristen bakgrund som intresserade sig för denna organisation, vilken är helt skild från Teosofiska Samfundet.

Det finns självklart flera punkter på

vilka man kan instämma med kritikerna av C.W. Leadbeater. Han var präglad av sin tid och dess traditioner. I vilken grad är vi själva helt frigjorda från vår tid och våra traditioner — yttre som inre? Om jag ej missminner mig ger Tilletts uttryck för den tanken att Leadbeater inte var en vanlig genomsnittslig bedragare, utan att han var helt övertygad om det faktiska i sin framställning av olika världar. För dagens medlem i Teosofiska Samfundet är Leadbeater och den period han levde i historia. Det är mycket som är beklagansvärt och mycket man helst vill glömma, men också mycket som kanske småningom får sin förklaring. Inför detta måste man vara öppen. Blomqvist tycks ha sitt nöje i att uppsö-

ka allt negativt och blunda för det som är positivt. Det är ibland svårt se skillnaden mellan sanningslidelse och sensationshunger. Vi konstaterar dagligen hur en och samma person upplevs olika av olika människor i omgivningen. Hur skall man då via andras vittnesbörd, sedan länge döda, kunna garantera att man fått en hel bild av en människa eller ett händelseförlopp? Bäst är att som Swedenborg "tyda allt till det bästa". Och att leva i sin egen tid i sällskap med den tidlösa visdomens eviga sanningar!

Barbro Melander

Ovanstående brev kom till red. i juni och blev då tyvärr lagt åt sidan.

SM

Tarotkort, Pendlar, Kristallkulor

Mystery House erbjuder dessutom litteratur om tarot, pendlar, numerologi, horoskop mm. Sänd 6 kr i frimärken så skickar vi broschyr.

Mystery House

Box 64, 640 61 Stallarholmen, Tel 0152-430 15

Dipl. homiatriker

Lill Berg

Leg. psykologer

Görel Kvist

Per Langell

Gerd Lanker

För information 042-14 00 41

Akupressur

Handanalys

Reikihealing

Barbro Paulsson

Tel. 042-14 96 66

Bokhandeln Aurora

Filosofi · Astrologi · Alternativ terapi · New Age · Mystik

BOKINSPIRATION

Böcker om kroppens smärta

Gunilla Brattberg är narkosläkare och förestår en smärteklinik, alltså en mottagning som ägnar sig åt att hjälpa människor med smärta — och då i första hand kronisk smärta hos patienter som har lidit länge. Hon har sammanfattat sina erfarenheter från det arbetet i boken *Det handlar om ditt liv!* (Prisma, 111 sidor.) Den är en verkligt systematisk arbetsbok för den som vill göra något åt sin smärta. "Remittera till dig själv!" heter ett kapitel, som handlar om att se nyktert och sakligt på hela livssituationen. Vilka förhållanden i mitt liv kan tänkas underhålla den spänning som medverkar till smärtan? Vad kan jag göra åt dem? Med hjälp av 29 högst påtagliga arbetsuppgifter kan man verkligen arbeta igenom problemen kring smärtan och få stimulans att göra något åt dem. Det är en uppmuntrande bok av en klok doktor. Den slutar med att citat av Vilhelm Moberg: "Tag vara på ditt liv! Akta det väl! Slarva inte bort det! För nu är din stund på jorden!"

Cancer kan vara en orsak till kronisk smärta. Bernie Siegel heter en amerikansk kirurg, som har arbetat med vad han kallar "enastående cancerpatienter". Med det menar han patienter som mot alla odds har tillfrisknat från svår cancersjukdom, eller som i varje fall har kunnat leva länge med en hög livskvalitet trots en sjukdom som enligt statistikens genomsnitt borde ha kuvat dem för länge sen. Han blev fascinerad av dessa patienter — vad gjorde de, hur skilde de sig från andra patienter med samma diagnos, som gick ett helt annat öde till mötes? Han skriver om dessa frågor i boken *Kärlek, medicin och mirakel* (Bonniers, 243 sidor). Han diskuterar läkarens och patientens roll i samarbetet, vad som skiljer de enastående patienterna från andra, och går igenom en rad kroppsliga, psykologiska och andliga förhållanden som inverkar på läkningen. De enastående patienterna tar själva ansvar för sin sjukdom och sin hälsa, de låter sig inte enbart behandlas passivt. Samtidigt är de öppna för dialogen med läkaren och använder honom som en konsult, en resurs.

Siegel betecknar sig som "en jungiansk kirurg" och samarbetar med patientens omedvetna skikt. Det gör han bl a genom att låta patienten göra färgteckningar av sin livssituation. Dessa enkla symboler visar, menar Siegel, ofta var patientens psykologiska problem finns, ibland också var i kroppen själva sjukdomen finns. Patienten tycks på ett

omedvetet plan veta den riktiga diagnosen tidigare än läkaren.

Siegel skriver med en värme och ett engagemang som gjorde läsningen av denna bok till en stark upplevelse för mig. Men han är inte känslös, han skriver nyktert och sakligt och diskuterar praktiska åtgärder. Han är tydligt inspirerad av *En kurs i mirakler*: "Att bli frisk är inte... det huvudsakliga syftet. Att se detta som viktigast kan bädda för ett misslyckande. Om du sätter upp ett fysiskt mål så kanske du misslyckas, men om du gör sinnesfrid till ditt mål så kan du uppnå det. Mitt budskap är sinnesfrid, inte att bota cancer, blindhet eller totalförlamning. När man uppnår sinnesfrid kan cancer läkas, synen återfås och förlamningen släppa."

Regelbunden meditation är en av de övningar Siegel rekommenderar: "Jag känner inte till någon annan aktivitet som kan ge en så stor förbättring i ens livskvalitet. Jag fick en gång ett brev från en grupp kvinnor som började meditera för att öka bystmåttet. De lyckades faktiskt med detta, men meditationen i sig ledde till en sådan förbättring i deras liv att bröstens storlek blev sekundär och de blev mer intresserade av den fullständiga vitalisering de upplevde."

Jag tycker Siegel har skrivit en viktig bok, både för cancerpatienter och andra. Jag märker när jag nu läser i den igen hur mycket nytt det finns att upptäcka. En bok att återvända till!

Penny Brohn är en engelska som själv drabbades av cancer. Hon upplevde sig illa bemött av den vanliga sjukvården och sökte alternativ bot. Hon startade sedan ett center i Bristol, där läkare, sköterskor och alternativa behandlare samarbetar. Man vill lära ut så många olika sätt att bota cancer som möjligt. Hon skriver om dessa olika metoder i sin bok *Vägen till återvunnen hälsa* (Wahlström & Widstrand, 230 sidor). Hon är inte fanatiker för någon viss metod utan menar att varje patient i lugn och ro bör söka sig den kombination av metoder och behandlingar som han känner sig dragen till. Hon betonar uttryckligen att de alternativa metoderna inte bör ersätta utan komplettera den vanliga behandlingen. Det har skrivits åtskilliga böcker av patienter om alternativ cancerbehandling, och jag tycker denna är en av de bästa. Den kompletterar Siegel — men ska man bara läsa en av böckerna sätter jag Siegel främst.

...och om själens

Den amerikanske psykiatern Gerald Jampolsky har flera gånger förekommit i Sökaren, senast i nr 3/88. Hans första bok inspirerad av *En kurs i mirakler* heter *Kärlek är att släppa rädslan* och blev en framgång också i Sverige. Sedan kom *Lev och lär kärlek*, där han mer personligt berättar om sitt eget liv och om sina erfarenheter med "attitydbehandling" av cancerpatienter. Precis som Siegel menar han att det viktigaste vid en sjukdom inte är att fysiskt läka sjukdomen utan att nå inre frid. Därmed kan kroppens läkande krafter släppas fram och sjukdomen kan läkas. Det är i så fall ett "mirakel" enligt kursens sätt att se. Men det är inte läkningen utan sinnesfriden som är det väsentliga att sträva efter — sinnesfriden är också ett mirakel även om sjukdomen finns kvar. Och en av kursens grundtankar är att mirakler inte kan ordnas efter storlek eller svårighet — alla är likvärda.

Nu kommer Jampolskys tredje bok på svenska, liksom de tidigare hos förlaget Livskraft. Den heter *Farväl till skuld* och har 238 sidor. Jampolsky menar att tankar om skuld och rädsla är det väsentliga hindret för att nå sinnesfrid. Han beskriver en serie övningar för att göra sig fri från skuld, och liksom i den förra boken citerar han brev från en rad personer som genom att öva sig i dessa tankar har kunnat förändra sina liv. Jag tror att man får mest ut av denna bok om man har läst de båda andra tidigare.

Övningarna i boken bygger på Jampolskys och andras personliga erfarenheter av mirakelkursen. De är enkla, men svåra att komma sig för med att genomföra. De handlar om att förlåta, både sig själv och andra, och att därvid uppleva den inre friden. Ett exempel: "Om du känner att din sinnesfrid hotas av ett förhållande idag, säg till dig själv: 'Jag ska inte använda dig (*Säg namnet*) för att blockera min medvetenhet om att Gud finns inom oss båda.'"

Louise Hay är också amerikan. Av henne finns på svenska häftet *Läk din kropp*, som jag skrev om i nr 4-5/88. Häftet ingår också i hennes bok *Du kan hela ditt liv*, som har kommit ut på Energica förlag; den har 252 sidor.

Louise menar att "bitterhet, kritik, skuldkänsla och rädsla orsakar fler problem än någonting annat." Hon berättar om hur hon har övat för att befria sig själv från dessa känslor; hon led också av cancer en period. Att hon fick cancer just i livmodern menar hon var en naturlig följd av hennes långvariga bit-

terhet efter att ha blivit sexuellt miss-handlad i barndomen. Hon avstod från operation, arbetade med sitt tänkande och sin livsstil, och blev frisk.

Louise låter läsaren komma på en samtalstimme och beskriver hur hon brukar bemöta människor som söker hjälp hos henne. Efter en stunds frågor kommer en övning:

"Härnäst ber jag patienten ta upp en liten spegel, titta sig i ögonen, säga sitt namn och följande: 'Jag älskar och accepterar dig precis sådan som du är.'"

Detta är så svårt för många människor. Det är sällan någon reagerar lugnt, ännu mindre med glädje vid denna övning. Somliga gråter... andra blir arga, några kritiserar sitt utseende och sina egenskaper, och några hävdar bestämt, att de inte kan göra det. En gång arbetade jag med en man, som kastade iväg spegeln i rummet och ville springa sin väg. Det dröjde åtskilliga månader, innan han kunde tala till sig själv i spegeln!"

Om du inte tror att denna enkla övning kan vara så provocerande, gör den själv, just nu innan du läser vidare! Det finns säkert någon spegel i närheten, om inte annat så på toaletten. Jag blev själv inspirerad av Louise att göra övningen med mina patienter, och deras reaktioner blev precis som hon beskriver.

Boken handlar om hur vi kan komma ifrån detta självförakt och självnedvärderande och i stället lära oss tycka om och acceptera oss själva. Den är full med övningar och affirmationer i denna riktning. Leder inte det till självupptagenhet och självgodhet? Nej, jag tror inte att de flesta människors problem är att de tycker för mycket om sig själva och har för lite skuldtankar, utan snarare tvärtom. Åtminstone gäller det de allra flesta av dem jag lärt känna som pa-

tienter. Hur ska vi kunna uttrycka kärlek till andra om vi inte kan älska oss själva, som vi ändå är hänvisade till hela tiden?

Det finns mängder av böcker på liknande teman, och jag har själv skrivit i Sökaren om åtskilliga under årens lopp. Jag tycker faktiskt Louises är en av de bästa, en av de mest energigivande och praktiskt användbara. Att den emellanåt känns provocerande och lockar till motsägelser är ju bara bra — då får jag ännu en möjlighet att lära känna mig själv djupare!

Louise har också i anslutning till boken gjort en rad kassettband. Några av dem anmäls senare.

Nils-Olof Jacobson

KRISTENS PIONJÄRSTEG II

FRIKATOLSKA REFORMSKRIFTER UT-SÄNDS AV BISKOP ELIS WIKSTRÖM, FARSTAV 89, 123 47 FARSTA, POSTGIRO 2271-S. GE NEDANST SJÄLVKOSTNAD. TEXTA NAMN, ADR, ÖNSK NR

36 SÖKER DU VÄGAR FRÅN LIDANDET	5:-
38 "I" HELIG KATOLSK APOSTOLISK KYRKA	5:-
39 FRIKATOLSKA KYRKANS PRINCIPFÖRKL	5:-
40 PALMSÖNDAGENS FATTIGA ÅSNA, IDAG	5:-
41 GUD: ROT TILL RELIGIONERNAS TRÄD	5:-
43 "FADER VÅR" NU RENT AGAPE-ÖVERSATT	5:-
44 VÄCKTA MÄNSKORS SANNA GUDSTJÄNST	5:-
46 PISTIS SOPHIA-EVANGELIETS GNOSIS	5:-
47 BILAGA: "GNOSTIKERS VÄRLDSSHEMA"	3:-
48 FÖRENTA RELIGIONERNA-UNITED REL.	7:-
50 BLIND DUALISTISK BEGÄRSBÖN RENAS	5:-
51 SALIGA...4-DIMENSIONELLT FATTIGA	5:-
52 FULLKOML. MEDITATION, FÖRBEREDELSE	5:-
55 ÅTERSTÄLL KRISTI FULLSTÄND. EVANG.	5:-
56 VI VITTNAR: VI MÖTER KRISTUS OCH	5:-
57 KRISTI GNOSIS, FÖRKASTAD HÖRNSTEN	5:-
58 FRIHETSBEV. EN ODOGMATISK KYRKA	5:-
60 REINKARN, PREEXIST, VÅR TROSFRIHET	5:-
61 FRIKATOLSK VETENSKAPL. BIBELSKOLA	5:-
62 SÖK JULHÖGTIDENS DOLDA MYSTERIUM	5:-
63 KRISTI "MODER HELGA AND" OCH MARIA	5:-
64 VAD ÄR FRIKATOLSKA KYRKAN. ANALYS	5:-

123 SPELET OM DIN RESA TILL DEN ANDRA STRANDEN. 144 SIDOR. Självkannedomsroller. 50:-

Styr ditt liv rätt!

Tänk dig ett bättre liv av Anastina Vrethammar (Trevi 1988) handlar om affirmationer och positivt tänkande. Jag tycker att boken har varit en nyckel för mig, en nyckel till ett bättre och rikare liv. Jag blir väldigt glad när jag läser i den, känner att den är skriven just för mig.

Författaren talar öppet om sig själv och berättar hur hon blev inspirerad att skriva boken och om den hjälp hon fick på vägen dit. Hon berättar också om hur det gått för andra som använt positivt tänkande, vilket känns mycket inspirerande.

På ett lättfattligt sätt visar författaren hur mycket positivt tänkande kan utträta.

Jag blir lycklig av att ha boken i handen. Känner jag mig litet deprimerad, blir jag genast lättare om hjärtat, när jag tar fram boken och läser i den.

Jag tycker att många skall läsa Anastina Vrethammars bok. Själv kommer jag att återvända till den flera gånger.

Till slut några citat:

"Alla kriser, alla problem är ju egentligen förklädda välsignelser, som finns där för att vi ska ha chansen att vakna upp och flyta med livsströmmen i stället för att desperat simma emot den och dessutom kalla den för problemskapare."

"Inom dig finns den kraft som helt och hållet kan förändra ditt liv på alla plan. Det är en kraft, en energi, som flödar genom allt och alla i hela universum."

"Välj alltid kärlek — så ofta du minns och förmår. Jag Är är kärlek. Kärlek är Jag Är."

Anitha Dahlberg

Siv Gustafsson
Reikimaster

Din hälsa är i dina händer

Helande med hjälp av händer är en världrig läkekonst som återupplivas nu världen över. Denna förlorade konst att kanalisera energi genom händerna återupptäcktes av en kristen man i Japan i slutet av 1800-talet. Hans namn var dr Mikao Usui. Han kallade denna energi Reiki - det betyder universell livsenergi eller gudomlig livskraft.

För att kanalisera Reikienergi behöver man initieras av en Reikimaster. Reiki kan erhållas i två grader. Första graden Reiki ger dig förmåga att hela i direktkontakt med hjälp av dina händer. Andra graden gör dig till en kanal för distanshealing. Professionella Reikihealers har märkt att istället för att läcka på energi skyddas dom mot negaiviteter och efter en veckas arbete känner dom sig påfyllda istället för tomma.

Grad I: Reikikurs hålls över en helg med början fredag kväll, max 5 deltagare/kurs. Kostnaden är 900 kr. I priset ingår 4 initieringar (medvetandexpandingar), privat coaching, gruppundervisning, praktiska övningar, box + certifikat.

Välkomna för information eller anmälan tel: 08-25 42 97

Dr Mikao Usui
Grand Reikimaster

Vetande, kärleksfulle Buddha

"Buddha är ett substantiv med stommen i ordet *budh* som betyder att förstå, att veta. *Den som vet* är innebörden av detta substantiv. Men Buddha var bara en av många Buddhor i mänsklighetens historia. Han levde ca 500 år före Kristus i Indien. Att utöva Buddhas lära är att utveckla egenskaper som medkänsla, allkärlek och vishet för alla — oav-

sett nationalitet, hudfärg, klasstillhörighet, o s v."

Ur ett nyhetsbrev, utgivet av Stockholm Buddhist Vihara (Sångvägen 68, 175 36 Järfälla, tel. 0758-15746) och Förbundet Buddhistisk Gemenskap (tel. 08-760 53 63).

Ur Bokrevy nr 2, 1988

Bokrecensioner återgivna med tillåtelse av tidskriften Bokrevy, Bibliotekstjänst, Box 1706, 221 01 Lund.

Från Platon till PAF. Citat om krigets vansinne och fredens nödvändighet, från Platon till Per Anders Fogelström. Red. av Åke Sandin och Tomas Magnusson. Pax förlag. 117 s.

Denna bok är en ny version av en oansenligare skrift med samma titel som utkom för 10 år sedan, när Per Anders Fogelström avgick som Svenska freds- och skiljedomsföreningens ordförande. När nu PAF (Fogelström) fyller 70 år, har förlaget Pax och dess sympatisörer velat hedra honom med denna utökade samling, nu innehållande ca 365 citat om krigets fördärlighet och fredsarbetets nödvändighet. Boken bör kanske helst användas till att slå upp i när en grupp, en förening eller en enskild söker en slagkraftig formulering att bruka i aktivt arbete. Bland alla anförda uttalanden, gamla eller nya, patetiska eller ironiska, sakligt nyktra eller känslöfullt vredgade, väljer jag att citera denna korta, enkla och entydiga uppmaning från fredsprästagarinnan Bertha von Suttner (1843-1914): "Ned med vapnen! Säg det till många, säg det ofta!"

Kerstin Berggren

Castaneda, Carlos. Den inre elden. A&W. Övers. fr. eng. av Anna Pyk. Orig:s titel: The fire from within. 307 s.

Don Juans undervisning till Castaneda baserar sig på att människan har två olika typer av medvetande, det högra, "normala" och det vänstra, mystiska. Castaneda beskriver i sina sex tidigare böcker de kunskaper han fått i den högra sidan. Han fick samtidigt undervisning i sin vänstra sida, men då var medvetandet förhöjt och de kunskaperna lagrades i ett "annat" minne. Nu har han börjat komma ihåg den vänstra sidans lärdomar och det är dessa han skildrar i Den inre elden. "Trollkarlar" behärskar tre slags kunskap: medvetande, smygande och uppsåt. Denna bok handlar framför allt om medvetandet och konsten att behärska det. För förståelse krävs att man har läst åtminstone några av Castanedas tidigare böcker. Detta är en bok för hans trogna läsare. Stilistiskt är den torr och innehåller något rörigt och oklart.

Margareta Hartelius

Det förflutnas legender. Försvunna civilisationer och legendomspunna folk. Red. av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers. fr. eng. av Ann och Örjan Björkhem. 94 s. III.

Under sju rubriker (Drakar; Atlantis; Fornida teknologi; Lyonesse; Kung Arthur; Försvunna civilisationer; Fornida astronauter) står sammanlagt 21 artiklar, hämtade ur den engelska tidskriften The Unexplained. De redovisar dels legendernas innehåll, ur-

sprung och utveckling, dels vilka uppfattningar om och förklaringar till fenomenen som finns, alltifrån bokstavstro till total skepticism. Boken ger ett lite splittrat intryck. Olika avdelningar har olika författare, och bokens hållning vacklar mellan starkt tvivel och försiktig halvtro. Ett utmärkt förord talar bl a om myters funktion och budskap, men sedan skär det sig mellan sagoföreteelser och historiska fakta, mellan drakar och inkaindianer. Med drygt 200 välvalda illustrationer av alla de slag är den en vacker blädderbok, med lättsmälta texter en underhållande läsebok. Men inget uppslagsverk — register och litteraturlista saknas.

Annika Johansson

Klassiska spökerier. Om världens mest kända spöken. Red. av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers. fr. eng. av Kjell E. Genberg. 95 s. III.

Fem författare tar i 22 kapitel upp spökehistorier, poltergeistfenomen, uppenbarelser och ut-ur-kroppen-företeelser. I några av kapitlen redogörs översiktligt för spökehistoria, spökteorier, hur undersökningar går till samt ges tips åt presumtiva spökjägare. Framställningen är journalistisk och översättningen lättflytande men fläckas av några anglicismer, språkfel, underliga ordbildningar och viss okunnighet om den moderna terminologin. Inga förkunskaper behövs, och den opretentiösa boken vänder sig till bredast tänkbara publik. Inget register, inga referenser eller noter, ingen litteraturlista finns. Med cirka 160 bilder, de flesta i färg, på 95 sidor är boken en av de rikligast illustrerade i sin genre.

Rolf Ejvegård

Porsjnev, Boris. Snömannens gåta. Av Boris Porsjnev, Dimitrij Bajanov och Igor Burtsev. Fram Bokförl. Övers. fr. ry. av Stefan Gehander. 260 s. III. litt.

Av alla vår jords okända djur lär väl Himalayas, den avskvärde snömannen, vara det mest kända: en stor, människoliknande bamsing som sällan visar sig men gärna sätter spår i den eviga snöns regioner. Det råder fortfarande delade meningar bland vetenskapsmännen om huruvida den finns eller inte, men de tre ryska forskare som här lägger fram sitt vetande tror tämligen obetingat på både snömannen (som de betraktar som en urartad neanderthale) och hans kolleger på andra håll i världen — det finns underliga hominider (hominid = sammanfattande beteckning för människan och hennes fossila förfäder) i Kalifornien och Kaukasus, i olika delar av Asien, i Sovjet (som har flera olika arter) och till och med i Europa utanför Sovjet. Och här får man veta det mesta av vad ryska och amerikanska forskare i ämnet har att förmåla om möten med de här varelserna (den nordamerikanske Bigfoot har t o m fotograferats), om deras historia och anatomiska data. Inte vet jag om det är sant eller inte, men intressant är det. Synd bara att översättningen är så trög och träig, med egna facktermer.

Roland Adlerbert

Martinus, pseud. Blad ur Guds bilderbok. Hålsans förlag. Övers. fr. da. av Nils Kalén. Orig:s titel: Blade af Guds billedbog. 85 s.

Denna bok, utkommen i original 1949, är en av de första av Martinus småskrifter. Den innehåller två betraktelser över naturens rytmiska skiftningar och vad Gud genom dem vill förmedla till människan. "Blad ur Guds bilderbok" beskriver i hänfödda ordalag skönheten i en nordisk sommardag från gryning till kväll. För förf blir den en bild av hur människan enligt Guds avsikt utvecklas under livet. "Pingstglans över livet" beskriver den djupare mening som förf uppfattar bakom de stora högtidernas firande. Här finns också ett resonemang om människans utveckling genom en rad liv på jorden från primitiv till modern kultur, där förf synes mena att "den vite mannens kultur" i moraliskt avseende står högre än naturfolkens. Boken är svårtillgänglig för läsare som saknar tidigare kunskap om Martinus kosmologi.

Nils-Olof Jacobson

Brunton, Paul. Bhagavadigitas hemlighet. Larson (Bruntonbiblioteket). Över. fr. eng. av Anna C. Bornstein. Orig:s titel: The inner reality. 168 s. Litt.

Detta är den åttonde boken av Paul Brunton (1898-1981) som utkommit på svenska. Anna C Bornstein, Bruntons trogna introduktör, kompletterar denna gång sin översättning med två utförliga inledningar och med en mycket omfångsrik studiehandledning, som bygger inte bara på denna bok utan också på annat material. Särskilt utvidgas ett avsnitt om reinkarnationstro. Bruntons livsvisdom är en idealism, som ser det andliga som det enda verkliga. Det innersta i tillvaron kallar han överjaget. Genom meditation och undervisning kan människan nå in i sitt inre till detta Överjag och så uppnå oberörhet av världen utan att dock behöva isolera sig från världen. Material för sin visdom hämtar Brunton främst från Indien men han menar sig företräda en tidlös filosofi bortom alla konfessionella religioner. I denna bok är det Bhagavadgita som är hans utgångspunkt.

Sten Rodhe

Genom kris till helhet. En artikelserie ur Svenska Dagbladet. SvD. 95 s.

Ordet "kris" har i modern psykologi fått ett mera positivt innehåll än tidigare. Det rymmer inte bara påfrestningar och svårigheter

utan även utvecklingsmöjligheter och medvetandegörande av individuella särdrag. Den här artikelserien vill belysa hur människor lyckats vända motgångar och ifrågasättanden till en djupare livssyn och livsengagemang. De som intervjuas har gått ur sina respektive kriser mera hela som människor och berättar om de helhetsupplevelser och meningsfullheter kriserna resulterat i. Läsaren möter föräldrar som mist ett barn och därefter kunnat arbeta sig fram till en livsmening i fredsrorelsen eller i en meditativ tro, läkaren som utifrån djupa känslöengagemang i en patient fått en ny helhetssyn på världen m fl. Psykoterapi och trosupplevelser spelar en återkommande roll i berättelserna. Skildringarna är enkla och inträngande, och boken ger mycket behållning för den som vill veta hur medmänniskor kan vända det svåra till en mening och en insikt.

Anders Blivik

Boëthius. Filosofins tröst. Atlantis (Atlantis väljer ur världslitteraturen). Övers. fr. lat. av Bertil Cavallin. Orig:s titel: De consolatione philosophiae libri quinque. 200 s.

Bertil Cavallin har utfört ett storverk när han nu översatt och mycket noggrant kommenterat Filosofins tröst, skriven av den "siste romaren" Boëthius, 480-524 e Kr. Denna bok, som i många stycken liknar en platonsk dialog, skrevs i fängelset när Boëthius väntade på sin avrättning. Som titeln anger tjänar den som en uppmaning till filosofisk reflektion. Skriften innehåller en mycket djupgående analys av lyckobegreppet i platonsk anda. Den behandlar dessutom flera andra grundläggande filosofiska problem, särskilt om kunskapens natur och om viljans frihet. Översättningen är gjord med stor omsorg. Bl a har de klassiska versmåttens bibehållits i skriftens lyriska passager.

Lennart Nordenfelt

Walsh, Roger. Lust till liv. Hagaberg. Övers. fr. eng. av Eivor Beckman-Samuelsson. Orig:s titel: Staying alive. 176 s. III. litt.

Nästan all diskussion av världsproblemen brukar vara inriktad på ekonomiska, politiska eller militära faktorer utan hänsyn till de mentala faktorer som ligger bakom. Amerikanen Roger Walsh, med dr och psykiater, hävdar att i samma utsträckning som våra moderna kriser är orsakade av människan, är deras orsaker att söka i mänskligt uppförande och i de psykologiska krafter — de begär, försvarsattityder, fobier och fantasier — som motiverar detta uppförande. Han visar att tillståndet i världen och tillståndet i vårt inre hör ihop och blottlägger några psykologiska rötter till våra kollektiva, psykologiska störningar. Förf talar om global överlevnadspsykologi. Bokens språk, en klar och redig uppläggning och de illustrerande teckningarna gör boken lättläst och ytterst angelägen.

Pekka Kataja

Finns Dig själv med färgens kraft!
Vi hjälper Dig till färger i harmoni med
Ditt yttre och inre jag
Ebba håller föredrag och utläs
Colorimage konsultar i sept a januari enl
det ursprungliga amerikanska färgsystemet
De andra gör personliga färg-
analyser, hjälper Dig med klädstil, kläddes,
make-up, frisyrer och Dina balanserande
färger

Helga Inger Kerstin
0150-11100 08-201959 08-189813
Rita 0660-15900 Torja 0520-74887
Colorimage Ebba Donner
Bang. 11-13 A7, 00120 Helsingfors
tel. 00955-0604428 ti-to kl. 12-14 Klipp
ut →

MINNS TIDIGARE LIV!

Du får:

- Nya perspektiv och ny kunskap
- Förnyad livsenergi
- Förståelse för relationer som beror på händelser i tidigare liv
- Känna igen dina närmaste från annan tid.

Sunna Cronstedt
08-33 27 64

Berger, Barbara. Kvinna du kan! Tusen tips för nutidskvinnan. ICA. Övers. fr. da. av Karin Darje. Orig:s titel: Kvinde du kan! 141 s. Ill. litt. reg.

Vad är "superkvinnofällen"? Det är ett nyckelbegrepp som den amerikanska författarinnan Barbara Berger, sedan 10 år bosatt i Danmark och verksam som kvinnokonsulent och hälsorådgivare, lanserar och som innebär att en kvinna omedvetet strävar att samtidigt vara fulländad i rollerna som yrkeskvinna, maka, mor, dotter, väninna, syster och älskarinna. Förf ger många tips om hur nutidskvinnan skall klara sig från detta kvinnliga stress-syndrom, och det gäller att sova i hennes utbud. Den jäktade kvinnnläsaren uppmanas bl a "att tänka som en vin-nare". Vi uppmanas att fasta, att äta vitaminer och mineraler, kontrollera vår blodsockernivå, träna och motionera regelbundet mm. Råd ges om hur kvinnor skaffar sig en vackrare hy och en välskött kropp och därmed ett rikare sexliv. En lättläst och nyttig bok med flera roliga teckningar.

Marie Nordström

Börjeson, Lena. Mot dumheten. Metoda (Man tager vad man haver. 3). 137 s. Ill. litt.

Lena Börjeson är mycket produktiv och har efter flera kreativtetsböcker nu kommit med ännu en lättsam skrift. Som övriga böcker i serien ger även denna intryck av en pratsam lätthet men innehåller samtidigt många kloka tankar. Här finns mängder av exempel ur livet — kanske rentav onödigt många. Små roliga teckningar av förf illustrerar boken, som har som syfte att ge oss tips på hur vi kan avdramatisera och minska den enligt förf alltså närvarande dumheten. Här finns inga djuplodande analyser, men tillgängligheten torde nå en stor läsekrets. Eftersom förf arbetar med företagsutbildning är skriften tydligen också tänkt att vara kursbok i personlig utveckling och kreativt tänkande och som sådan fyller den säkert en uppgift. Områden som behandlas särskilt är problemlösning, positivt tänkande, vikten av att våga be andra om hjälp och att locka fram andras idéer. En kommenterad litteraturlista över böcker om kreativitet och dess motsats avslutar boken.

Carin G Hansson

Gawain, Shakti. Att leva i ljuset. Av Shakti Gawain och Laurel King. Energica förlag. Övers. fr. eng. av Eva Trägårdh. Orig:s titel: Living in the light. 221 s. Reg.

Förf bor i Kalifornien och är verksam som lärare i andlig och psykologisk utveckling. Tidigare har två böcker av henne om visualisering som psykologisk teknik utgivits på svenska. Denna bok fortsätter på samma tema och vill peka på ett nytt levnadssätt, som innebär en mer intuitiv och skapande livsinställning i samklang med den universella livskraften. Bokens första del behandlar grundläggande principer som intuition, högre själv, skapande, manligt/kvinnligt

mm. Andra delen ägnas tillämpningen på olika livsområden, tex betr pengar, barn, sexualitet och relationer. Varje kapitel avslutas med visualiseringsövning och meditation. Slutligen ges en vision av en förändrad värld byggd på positivt tänkande. Budskapet är en bra och lättillgänglig sammanfattning av New age-tänkandet med inspirerande och användbara arbetsmetoder för den som är tilltalad.

Stefan Heinstedt

Oxvig-Østergaard, Ida. Låt oss prata en stund. Studentlitt. Övers fr. da. av Gertie och Mikael Krausz. Orig:s titel: Lad os tale sammen. 100 s.

Förf är en dansk psykolog som i många år arbetat med par- och familjerelationer och med människor i kris. Boken innehåller förutom instruktioner 99 ofullständiga meningar typ: Jag reagerar väldigt känslomässigt när..., Vi blir ofta oense... och Det du minst tolererar... Den är ett arbetsmaterial för par som vill utveckla sig och sin relation genom att samtala på ett nytt sätt, bryta invanda mönster, lyssna mer på varandra, bli varse varandras språk och lära känna nya sidor hos varandra. Boken är stimulerande och lätt att använda och passar såväl för familjerådgivning som för hemmabruk. Den blir så djupgående och förnyande som man gör den.

Göran Prytz

Mot allt förnuft. Bevis för att psi-fenomenen existerar. Red. av Peter Brookesmith. Bokorama (Det oförklarliga). Övers. fr. eng. av Ann och Örjan Björkhem. 95 s. Ill.

I denna del av Det oförklarliga avhandlas fenomen som bullerandar, helbrägdagörelse, metallböjning genom tankekraft, fjärrseende, telepati, Kirlianfotografering o d. Allt är fascinerande och spännande att ta del av, mycken information känns både ny och fräsch. Någon möjlighet att kontrollera fakta föreligger dock knappast. De olika kapitelförfattarnas vetenskapliga bakgrund framgår inte. En del namn är emellertid välkända i parapsykologiska kretsar. Alternativa förklaringar till uppnådda undersökningsresultat lämnas alltför sällan. Nästan hela boken genomsyras av en "troende" syn på att psi-fenomen existerar. Den svenska språkdräkten är god. Sak- och personregister hade varit en fördel. Oftast finns flera färgfoton på varje sida. Denna bok för lek-män tillhör trots allt de bättre i ämnet.

Bengt Bengtsson

Möten med de döda. Berättelser från förr och nu. En antologi, redigerad och sammanställd av Solveig Almqvist. Nyblom. 236 s. Litt. reg.

Här gives en samling om 120 "äkta" spökhistorier, dvs återgivningar av muntliga berättelser om möten med gengångare, vilka un-

dertecknats och bevarats i olika folkarkiv Sverige runt. Sammanställaren Solveig Almqvist — som 1984 doktorerade på gengångarberättelser — har i viss mån bearbetat materialet för läsbarhetens skull, men inte fingrat på innehållet. Efter en instruktiv men tungfotad och mångordig inledning följer de merendels mycket korta och enkla historierna utan särskild inbördes ordning och utan kommentarer. Denna antologi läser man lämpligen i små doser, eftersom många händelseförlopp liknar varandra intill tjuguhetens gräns. Ändå har den mycket att ge envar intresserad av folktro och spökerier. Till charmen hör berättarnas genomgående tro-skyldiga och vardagliga tonfall. Rysligt är det sällan, oftare roligt. Boken avslutas med utförliga källangivelser.

Annika Johansson

Brofman, Martin. Se bättre. Så återfår du din normala syn. Energica. Övers. fr. da. av Per Björkén. 40 s.

Förf påstås 1976 ha botat sig själv från inoperabel ryggmärgscancer. Som en oväntad biverkan av de helande-metoder han då använde kunde han se klart utan glasögon, som han använt i 20 år. Han har sedan i kurser och kassettband lärt ut sin metod att bota brytningsfel. Det sker genom en kombination av självsuggestion, avspänning och övningar för ögonmusklerna. Två månaders konsekvent träning utlovas ge synbara resultat. Metoderna är enkla och beskrivs lättfattligt, stilen är entusiastisk och medrykande. Texten är satt med stor stil för att kunna läsas utan glasögon; det betonas att de bör användas endast när det är nödvändigt. Metoderna och det underliggande synsättet har inget stöd i skolmedicinen, men boken utger sig inte heller för att vara vetenskaplig utan är bara ett hjälpmedel för den som själv vill pröva.

Nils-Olof Jacobson

Bentze, Georg. Gammalkinesisk akupunktur. ICA. Övers. fr. no. av Birgit Hård af Segerstad. Orig:s titel: Akupunktur — En annen måte å tenke på. 219 s. Ill. litt. reg.

Georg Bentze, som avled 1983, var en ung-ersk läkare aktiv i Oslo. Han skrev boken som sitt testamente mot bakgrund av många ars erfarenhet av behandling med akupunktur och neuralterapi. Han var förespråkare för den klassiska akupunkturen och beskriver akupunktursens filosofi enligt traditionellt kinesiskt tänkesätt utifrån bl a tao samt yin och yang och jämför på ett överskådligt sätt med modern västerländsk tolkning. Han ägnar stort utrymme åt debatten om akupunktur och gör en bra helhetsbeskrivning av specifika psykosomatiska akupunktursammanhang inspirerad av sin tyske kollega dr Jochen Gleditsch. Språket är klart och lättläst, och boken lämpar sig såväl som introduktion i ämnet för allmänheten som för fackmän som vill fördjupa sitt kunnande.

Footprints on the Path

Många klassiska citat och fallbeskrivningar gör boken mer levande och intressant. En bok med inslag av både visdom, kurios och praktisk realism.

Ole Saxe

Eisenberg, David. Qi — möte med kinesisk läkekonst. Av David Eisenberg tillsammans med Thomas Lee Wright. Bonnier Fakta. Övers. fr. eng. av Hans Du Rietz. Orig:s titel: Encounters with Qi. 216 s. Ill reg.

Förf, som är läkare, är den förste amerikanske utbytesstudent som studerat medicin i Kina. Han studerade där kinesisk traditionell medicin under flera år, och berättar om sina erfarenheter av akupunktur, örtmedicin, massage och "qi gong". Ett kapitel med titeln "Freud finns inte här" beskriver kinesisk psykiatri. Framställningen är enkelt och livfullt berättande, lättläst även för lekmän. Svårare facktermer förklaras. Sakregister och noter finns; svart-vita foton illustrerar. Många iakttagelser av enskilda patienter visar hur vardagsmedicinen fungerar. Föreställningen om livsenergin "qi" genomsyrar tänkandet, och förf beskriver också försök av möjligt parapsykologiskt intresse. Förf menar att den västerländska och österländska medicinen kan ömsesidigt berika varandra. Boken ger en fascinerande inblick i en för oss främmande föreställningsvärld.

Nils-Olof Jacobson

Satyarthi, Deva Swami. Akupressur. Kinesisk akupunkturmassage. ICA., Övers. fr. da. av Péter Szil. Orig:s titel: Kinesisk akupunktur massage. 218 s. Ill. litt. reg.

Akupressur är akupunktur utan nålar. Kroppsfunktionerna normaliseras med fingertryck och massage i stället för nålar. Det bakomliggande teoretiska fundamentet är identiskt för de båda metoderna. I denna lärobok lär förf, som är utbildad i orientalisk medicin, ut hur man kan normalisera kroppsfunktionerna genom att trycka på särskilda kontaktpunkter på kroppsytan. Både massageteknik och kontaktpunktspositionsbestämning går igenom. Förf visar detaljerat i ord och bild (talrika foton eller figurteckningar i svart-vitt) hur 150 (!) olika besvär/krämpor kan åtgärdas med akupressur. Förnämliga "besvär" och stickordsregister, 1.5 resp 2.5 sid, samt en pedagogiskt genomtänkt layout gör boken lämplig som referensverk i ämnet. Bättre står inte att finna på svenska f n. Vetenskaplig dokumentation av de påstådda behandlingseffekterna, vilka av västerländskt skolade medicinare ter sig klart överdrivna, föreligger inte. Den svenska språkdräkten är tillfredsställande. Boken passar även för lekmän. Litteraturförteckningen upptar en och en halv sida.

Bengt Bengtsson

Du vet att du är ett med Mig
lev alltså i denna enhet,
demonstrera den i din dagliga tillvaro.
Den är inte bara till för att visas upp
på helger och högtidsdagar
utan hela tiden.

Inom dig äger du gåvan
av Min gudomliga kärlek.
låt den lysa igenom i dina handlingar.
Det är ingen mening med att tala
om Min gudomliga kärlek
om du inte lever i enlighet med den
demonstrerar den i ditt liv, varje dag.

Du känner dig glad —
nå, låt då den glädjen reflekteras
i hela ditt väsen
för glädjen framspringer ur ditt eget inre.
Öppna dörren och låt den strömma ut.
Du kan inte säga att du är lycklig
och sedan gå omkring
med en surmulen, dyster uppsyn.
Glädjen måste komma till uttryck
i hela din varelse.
Lev lyckan.

Så är det med varje gåva
som du kan finna inom dig själv.
Ta fram den
och låt den komma till användning.
Det är så du kan leva ett rikt och underbart liv.
Det är så du kan visa människor
att Jag faktiskt är ett med dig,
att Jag verkligen är närvarande inom dig.

Låt oss leva detta liv tillsammans,
i fullkomlig enhet.

Ur "Footprints on the Path" av Eileen Caddy
Övers Maria Adkinson. Ill Charles Adkinson
Reprinted by permission of the Findhorn Foundation

Håkan Blomqvist:
Jacques Vallée, stigfinnare
i UFO-djungeln 28

Ebba Donner:
Finn dig själv genom dina färger! 31

SM:
En gåta är en gåta 32

Vad gör sökare på sommaren och semestern? Jo, många söker vidare. Ofta flyttar de dock ut på landet, till någon kursgård i vacker miljö. Där yogar de på gräsmattor i arla morgonstund, pratar om livet i skuggan av ett träd, äter vegetariskt, analyserar sina drömmar, knyter nya vänskapsband... Åsa Freij rapporterar:

Åsa Freij:
Självutveckling i semestertid på Leonardo's 34

Åsa Freij:
Kanothajk med andning och för(v)andling 36

Åsa Freij:
Dyr kurs 38

De starka ockulta och mystiska inslagen i New Age-rörelsen kommer tydligen till synes i en kurs som denna. Många tar till sig detta som ett slags kunskap, andra uppfattar det mer som subjektivt tänkande, som måste ifrågasättas.

Fotot på första sidan har tagits av Bertil Ericson, Pressens Bild.

Oberoende tidskrift för livssynsfrågor.

Redaktör och ansvarig utgivare:
Sven Magnusson

Adress: Östra Kanalgatan 18,
652 20 Karlstad

Telefon: 054-11 16 89

Prenumerationspris:
Helår 165:- (1989: 175:-)
Halvår 90:- (1989: 95:-)

Postgiro: 70 60 47-8

Bankgiro: 372-8128

Annonser: (moms tillkommer):
Helsida 1.000:—, halvsida 600:—,
småannonser 20:— per spalt-cm, men
minst 60:—.

Wallin & Dalholm Boktr AB
Lund 1988

ISSN 0038-0504

Efter halveringen av Sökarens statsbidrag har några personer stött oss.

Thomas Nydahl skrev i Kvällsposten 20 juli under rubriken "Varför straffas Sökaren?" bland annat: "Sökaren måste betraktas som en kvalitetsprodukt, med kvalificerade medarbetare, som på ett seriöst sätt belyser olika fenomen som inte låter sig förklaras med vanliga, jordiska termer. --- Vad som också bör understrykas, är att Sökaren håller sig med kritiska medarbetare, och debattens vågor går alltid höga i tidskriften. --- Nej, kulturrådet måste omgående ändra sitt beslut, och återställa stödet till Sökaren, åtminstone till 1987 års belopp på 40 000:-, om man nu inte inser att det i själva verket är befogat med en höjning!"

I Nya Wermlands-Tidningen 23 juli tyckte Henk — dvs Knut Warmland — bland annat att det "är knappast något tvivel om att nedsättningen av statsbidraget till Sökaren är en felbedömning, beroende på dålig kunskap om tidskriftens innehåll. Sökaren hör utan tvekan till de väsentliga kulturtidskrifterna."

I ett brev till Sökarens red. skrev Sune Stigsjö: "Att halvera stödet till Sökaren är kortsynt, okunnigt, oppurtunistiskt och i egentlig mening kulturlöst — dvs helt oacceptabelt. Tidningens kvalitet är i själva verket unik i sin genre, den redigeras med stor kunskap, omdömesgillt och intelligent. Ett sällsynt enfaldigt beslut!"

Stort tack, supportrar!

SM

PS. Ytterligare stöd har inkommit, sedan ovanstående skrevs. Vi återkommer.

Skepsis

I detta nummer står Kultur och livsvärden över. Det har aldrig varit meningen att tidningen i tidningen skulle ingå i varje Sökaren. Nu har vi i stället en temaaavdelning: Skepsis. Det kan vara en god idé för en sanningssökare att även utveckla den kritiska/skeptiska sidan av personligheten. Då minskar risken att gå vilse.

SM

SM:
En fantastisk verklighet 2

SM:
Skepsis 3

SM:
Psi i Kina? 4

SM:
Fusk får inte döljas! 6

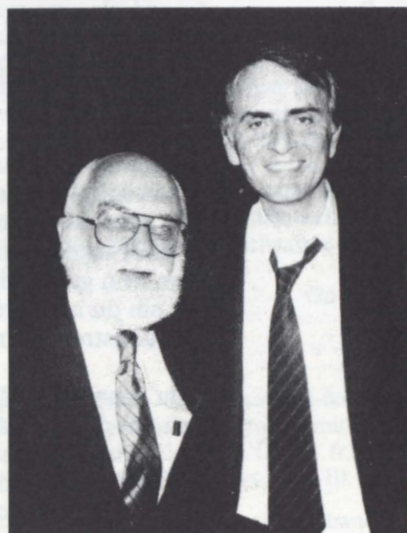
SM:
Hypnos och reinkarnation 7

Sven Ove Hansson:
Förklaringar av till synes
oförklarliga ting 8

Sven Ove Hansson
Alternativ till pseudovetenskap 11

SM:
Skepsis i Sökaren 13

Carl Sagan:
Skepticismens börda 14

James Randi och Carl Sagan

Johan Wretman:
Axel Hallonlöf — en levnads-
beskrivning 20

Roland Persson:
Natten är lång 22

Lars Holmgren:
Schopenhauer — en odödlig
sanningssökare 24

Har än en världs besittning från dig
runnit,
så sörj däröver ej! Det intet är.
Har du en världs besittning åt dig
vunnit,
så gläds däröver ej! Det intet är.
Snart både sorg och fröjd förbi dig
hunnit,
själv världen hinn förbi! Det intet är.

Ur en persisk diktsamling från
1100-talets senare hälft.